

SANTANDER CONSUMER BANK S.A.

Wrocław, ul. Legnicka 48 B

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK OBROTOWY 2023

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską**

SPIS TREŚCI

I)	Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
II)	Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
III)	Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
IV)	Jednostkowe sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych	7
V)	Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	8
1	Dane identyfikujące Bank	8
2	Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe	9
3	Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego	9
4	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego	9
5	Zarządzanie ryzykiem	38
6	Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	73
7	Koszty z tytułu odsetek	74
8	Przychody z tytułu prowizji	74
9	Koszty z tytułu prowizji	74
10	Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	75
11	Pozostałe przychody operacyjne	75
12	Koszty działania Banku i amortyzacja	76
13	Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	76
14	Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	78
15	Pozostałe koszty operacyjne	84
16	Podatek dochodowy	85
17	Propozycja podziału zysku	85
18	Kasa, środki w Banku Centralnym	85
19	Rachunki i lokaty w innych bankach	85
20	Inwestycyjne aktywa finansowe	86
21	Aktywa zastawione	87
22	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	87
23	Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające	88
24	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	91
25	Akcje i udziały w jednostkach zależnych	109
26	Wartości niematerialne	111
27	Rzeczowe aktywa trwałe	113
28	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	115
29	Inne aktywa	117

w tys. zł

30	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	118
31	Rozliczenia międzyokresowe czynne	119
32	Zobowiązania wobec banków	119
33	Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	119
34	Zobowiązania wobec klientów	119
35	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	120
36	Zobowiązania z tytułu leasingu	121
37	Pozostałe zobowiązania	121
38	Rezerwy	122
39	Zobowiązania podporządkowane	123
40	Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji	124
41	Pozostałe kapitały	125
42	Zyski zatrzymane i dywidendy	126
43	Zobowiązania warunkowe udzielone	127
44	Aktywa stanowiące zabezpieczenie	129
45	Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa i Rady Nadzorczej	129
46	Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych	130
47	Transakcje z podmiotami powiązanymi	133
48	Wartość godziwa instrumentów finansowych	137
49	Kompensowanie instrumentów finansowych	142
50	Wynagrodzenie biegłego rewidenta	143
51	Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy	144

I) Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku w tys. zł.

Wyszczególnienie pozycji	nr noty	Rok 2023	Rok 2022
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	6	1 974 473	1 645 570
- przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		1 751 884	1 488 562
- przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody		222 589	157 008
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	6	34 746	45 416
Koszty z tytułu odsetek	7	-856 823	-503 673
Wynik z tytułu odsetek		1 152 396	1 187 313
Przychody z tytułu prowizji	8	174 262	181 199
Koszty z tytułu prowizji	9	-67 278	-74 877
Wynik z tytułu prowizji		106 984	106 322
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	10	12 752	1 808
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		-5 719	0
Pozostałe przychody operacyjne	11	26 269	36 742
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	13	-142 650	-15 056
Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	14	-510 769	-310 311
Koszty operacyjne, w tym:		-452 353	-476 205
- koszty działania banku	12	-370 607	-395 443
- amortyzacja	12	-53 653	-47 260
- pozostałe koszty operacyjne	15	-28 093	-33 502
Wynik działalności operacyjnej		186 910	530 613
Podatek od instytucji finansowych		-30 578	-28 563
Zysk brutto		156 332	502 050
Podatek dochodowy	16	-89 726	-142 766
Zysk netto		66 606	359 284
Pozostałe całkowite dochody/straty, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		112 528	-45 595
Zmiana wyceny i sprzedaż instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody/straty	41	120 725	-59 902
Podatek odroczony	41	-22 938	11 381
Zmiana efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	41	18 199	3 612
Podatek odroczony	41	-3 458	-686
Pozostałe całkowite dochody/straty, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		-124	444
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski/straty aktuarialne	41	-153	548
Podatek odroczony	41	29	-104
Razem pozostałe całkowite dochody/straty		112 404	-45 151
Razem całkowite dochody/straty		179 010	314 133

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

II) Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

Sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 roku w tys. zł.

AKTYWA	nr noty	31.12.2023	31.12.2022
Kasa, środki w Banku Centralnym	18	142 409	34 924
Rachunki i lokaty w innych bankach	19	93 014	181 670
Inwestycyjne aktywa finansowe	20	4 546 091	3 243 044
Aktywa zastawione	21	0	160 847
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	22	10 996	4 031
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23	15 683	11 253
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	24	14 437 734	12 458 616
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	25	223 077	282 241
Wartości niematerialne	26	64 849	63 136
Rzeczowe aktywa trwałe	27	58 749	49 823
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	28	44 836	47 792
Należności z tytułu podatku dochodowego		15 813	6 381
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	337 702	391 343
Rozliczenia międzyokresowe	31	44 411	26 963
Inne aktywa	29	52 744	56 668
AKTYWA RAZEM		20 088 108	17 018 732

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	nr noty	31.12.2023	31.12.2022
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	32	33 347	168 637
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	33	0	166 406
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23	50 973	107 049
Zobowiązania wobec klientów	34	14 940 968	11 678 967
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	35	301 279	403 278
Zobowiązania z tytułu leasingu	36	51 621	59 183
Rezerwy	38	226 053	162 473
Zobowiązania podporządkowane	39	200 727	200 953
Pozostałe zobowiązania	37	258 877	226 533
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		16 063 845	13 173 479
KAPITAŁY			
Kapitał podstawowy	40	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	40	768 047	768 047
Pozostałe kapitały	41	1 188 557	1 076 153
Zyski zatrzymane	42	1 547 659	1 481 053
KAPITAŁY RAZEM		4 024 263	3 845 253
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		20 088 108	17 018 732

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

III) Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	40	40	41	41	42	
Kapitał wg stanu na 01.01.2023	520 000	768 047	1 223 078	-146 925	1 481 053	3 845 253
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	112 404	66 606	179 010
- zysk netto	0	0	0	0	66 606	66 606
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	112 528	0	112 528
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-124	0	-124
- wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0
Kapitał wg stanu na 31.12.2023	520 000	768 047	1 223 078	-34 521	1 547 659	4 024 263

Sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	40	40	41	41	42	
Kapitał wg stanu na 01.01.2022	520 000	768 047	1 251 508	-101 774	1 137 777	3 575 558
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	-45 151	359 284	314 133
- zysk netto	0	0	0	0	359 284	359 284
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-45 595	0	-45 595
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	444	0	444
- wypłata dywidendy	0	0	-28 430	0	-16 008	-44 438
Kapitał wg stanu na 31.12.2022	520 000	768 047	1 223 078	-146 925	1 481 053	3 845 253

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

IV) Jednostkowe sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych

Sporządzone za okres zakończony 31 grudnia 2023 roku w tys. zł.

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	nr noty	Rok 2023	Rok 2022
A. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto		66 606	359 284
Korekty razem:		47 447	45 567
Amortyzacja	12	53 653	47 260
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	46	-6 186	-3 230
Pozostałe korekty	46	-20	1 537
Zmiany stanu razem:		267 911	-889 337
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	46	-402 975	-159 898
Zmiana stanu należności od banków	46	-339	-146
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	46	-3 370 585	-472 233
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	46	-95 943	-296 627
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	46	-166 909	-318 631
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	46	4 019 353	175 463
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	46	94 599	30 470
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	46	109 692	70 212
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	46	13 273	13 612
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	46	9 827	60 476
Zmiana stanu rezerw	46	63 426	2 618
Zmiana stanu innych aktywów	46	-5 508	5 347
Inne:			
Podatek zapłacony	46	-77 348	-70 671
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	46	-46 940	-41 818
Odsetki otrzymane	46	1 687 145	1 191 315
Odsetki zapłacone	46	-919 932	-480 229
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 024 889	114 111
B. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE BRUTTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		1 807 090	839 657
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	46	647	159
Wpływy z wykupu inwestycyjnych aktywów finansowych	46	150 000	-360 000
Wpływy ze sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody/straty	46	1 581 712	1 199 498
Środki pieniężne uzyskane z tytułu likwidacji i umorzenia akcji i udziałów w jednostkach zależnych	46	74 731	0
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		-2 692 539	-1 012 265
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	25	-12 250	-124 998
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	26, 27	-51 289	-47 267
Zakup inwestycyjnych aktywów finansowych	46	-2 629 000	-840 000
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-885 449	-172 608
C. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE BRUTTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu działalności finansowej		0	300 000
Emisja dłużnych papierów wartościowych	35	0	300 000
Wydatki z tytułu działalności finansowej		-120 611	-440 842
Płatności części kapitałowej zobowiązań z tytułu umów leasingu	36	-20 611	-15 004
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	42	0	-44 438
Wykup dłużnych papierów wartościowych	35	-100 000	-381 400
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-120 611	-140 842
D. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A+/-B+/-C)		18 829	-199 339
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	46	216 594	415 933
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	46	235 423	216 594

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

V) Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1 Dane identyfikujące Bank

Nazwa:	Santander Consumer Bank Spółka Akcyjna (dalej „Bank”)
Adres siedziby:	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
Kraj założenia:	Polska
Numer statystyczny:	012736938
NIP:	527-20-46-102
Rejestracja:	Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS 0000040562

Działalność banku koncentruje się na udzielaniu kredytów w obszarze finansów konsumenckich (consumer finance) oraz przyjmowaniu depozytów. Przedmiot działalności określony w Krajowym Rejestrze Sądowym to m.in.:

- pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych,
- działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- leasing finansowy,
- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych,
- pozostałe formy udzielania kredytów,
- działalność związana z zarządzaniem funduszami,
- działalność trustów, funduszy i podobnych instytucji finansowych,
- działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

Jednostką dominującą dla Banku jest Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie. Jednostka dominująca posiada 60% akcji w kapitale podstawowym Banku. Pozostałe 40% akcji w kapitale podstawowym Banku posiada Santander Consumer Finance S.A. z siedzibą w Madrycie, którego jednostką dominującą najwyższego szczebla jest Banco Santander S.A.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla dla Banku jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Zarząd Santander Consumer Bank S.A. na dzień 31 grudnia 2023 roku pełnił swoje obowiązki w składzie:

- Pan Przemysław Kończal - Prezes Zarządu,
- Pan Piotr Żabski - Wiceprezes Zarządu,
- Pan Piotr Dolata - Członek Zarządu,
- Pan Marek Golusik - Członek Zarządu,
- Pan Tomasz Partyka - Członek Zarządu,
- Pan Mariusz Klepacz - Członek Zarządu,
- Pan Paweł Muciek - Członek Zarządu,
- Pan Piotr Sinkiewicz - Członek Zarządu,
- Pani Joanna Szczegielniak - Członkini Zarządu.

W dniu 10 stycznia 2023 roku ze skutkiem na dzień 28 lutego 2023 roku z funkcji Członka Zarządu zrezygnował Pan Oleksandr Krupchenko.

W dniu 20 lutego 2023 roku ze skutkiem na dzień 1 marca 2023 roku na stanowisko Członka Zarządu powołany został Pan Marek Golusik.

W dniu 10 maja 2023 roku ze skutkiem na dzień 1 czerwca 2023 roku na stanowisko Członkini Zarządu powołana została Pani Joanna Szczegielniak.

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w opinii Zarządu nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

Bank zastosował zwolnienie ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, gdyż spełnia warunki zawarte w standardzie MSSF 10.4. Z tego powodu Bank sporządza tylko niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe (zwane dalej „sprawozdaniem” lub „sprawozdaniem finansowym”). Jednostka dominująca wyższego szczebla, Santander Bank Polska S.A. oraz jednostka dominująca najwyższego szczebla, Banco Santander S.A., obejmują konsolidacją Santander Consumer Bank S.A.

Santander Bank Polska S.A. został utworzony i prowadzi swoją działalność na terytorium Polski. Skonsolidowane oraz jednostkowe sprawozdanie finansowe Santander Bank Polska S.A. za rok 2023 zgodnie z komunikatem bieżącym opublikowanym przez Santander Bank Polska S.A. w dniu 23 listopada 2023 roku (Raport bieżący nr 41 z 2023) będą dostępne od dnia 16.02.2024 roku na stronie internetowej <http://www.santander.pl>.

W 2023 i 2022 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2 Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe

Sprawozdanie prezentowane jest za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku.

Prezentowane dane finansowe za okres porównawczy dotyczą okresu rozpoczętego 1 stycznia 2022 roku i zakończonego 31 grudnia 2022 roku.

3 Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania jest PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. z siedzibą w Warszawie, ul. Polna 11, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod nr 144.

4 Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

a) Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie występują istotne różnice między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

b) Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2023

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku, z wyjątkiem zastosowania

w tys. zł

następujących zmian do standardów, nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2023 roku.

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE mają zastosowanie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2023 rok:

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17**

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpił obowiązujący dotychczas MSSF 4, który zezwalał na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. Nowy standard zasadniczo zmienia rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi; niemniej jednak zakres standardu nie jest ograniczony jedynie do firm ubezpieczeniowych, a umowy zawierane przez podmioty inne niż firmy ubezpieczeniowe mogą także zawierać element spełniający definicję umowy ubezpieczeniowej (jak zdefiniowano w MSSF 17).

Bank przeanalizował czy posiada umowy w zakresie MSSF 17 i nie zidentyfikował takich umów.

- **Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

Zmiana dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.

Zmiana dotyczy wyłącznie zastosowania nowego standardu MSSF 17 i nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce**

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłoby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości.

- **Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów**

W lutym 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych.

- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”**

Opublikowane w 2021 r. zmiany do standardu precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy ujęcie równych kwot aktywa i zobowiązania dla celów księgowych (np. początkowe ujęcie leasingu) pozostające bez wpływu na bieżące rozliczenia podatkowe powoduje konieczność ujęcia sald podatku odroczonego czy też zastosowanie ma tzw. zwolnienie z początkowego ujęcia (ang. initial recognition exemption), które mówi, że nie ujmuje się sald podatku odroczonego, jeśli ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy na moment tego ujęcia. Zmieniony MSR 12 reguluje tę kwestię wymagając ujęcia podatku odroczonego w powyższej sytuacji poprzez wprowadzenie dodatkowego zapisu, że zwolnienie z początkowego ujęcia nie ma

w tys. zł

zastosowania, jeżeli jednostka jednocześnie rozpoznaje składnik aktywów i równoznaczny składnik zobowiązań i każdy z nich tworzy różnice przejściowe.

- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”**

W maju 2023 r. Rada opublikowała kolejne zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” w odpowiedzi na globalne regulacje w zakresie minimalnego podatku dochodowego Filar II (ang. „Pillar Two”) wydanych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w związku z międzynarodową reformą podatkową. Zmiana do MSR 12 przewiduje czasowe zwolnienie z wymogu ujmowania podatku odroczonego wynikającego z uchwalonego prawa podatkowego, które implementuje modelowe zasady Filaru II. Spółki mogą zastosować wytyczne zmienionego standardu MSR 12 od razu, natomiast dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub później wymagane jest zamieszczenie określonych ujawnień. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

W wyniku zmian w MSR 1 Bank przeprowadził analizę polityk rachunkowości, na podstawie której zostały usunięte nieistotne ujawnienia. Według szacunków Banku, pozostałe w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- c) **Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank**

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank nie zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- **Zmiana do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**

W 2020 roku Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. W październiku 2022 r. Rada wydała kolejne poprawki do standardu MSR 1, które adresują kwestię klasyfikacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe, w odniesieniu do których jednostka zobowiązana jest spełniać określone wymogi umowne tzw. kowenanty. Zmieniony standard MSR 1 stanowi, że zobowiązania są klasyfikowane jako krótko- lub długoterminowe w zależności od praw istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Na klasyfikację nie mają wpływu ani oczekiwania jednostki ani zdarzenia po dniu sprawozdawczym (na przykład rezygnacja z kowenantu lub jego naruszenie).

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską

- **Zmiana do MSSF 16 „Leasing”**

We wrześniu 2022 r. Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące ujęcia księgowego transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego, w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż. Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie. Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2024 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – ujawnianie informacji na temat umów finansowych z dostawcami (“supplier finance arrangement”)**

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”. Zmiany do standardów wprowadzają wymogi w zakresie ujawnień w odniesieniu do umów finansowania zobowiązań wobec dostawców (tzw. faktoring odwrotny). Zmiany te wymagają ujawnienia specyficznych informacji dotyczących umów tego rodzaju, aby umożliwić użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę wpływu tych umów na zobowiązania i przepływy pieniężne oraz ekspozycję jednostki na ryzyko płynności. Niniejsze zmiany mają na celu zwiększenie przejrzystości ujawnianych informacji na temat umów dotyczących finansowania zobowiązań, lecz nie wpływają na zasady ujmowania i wyceny. Nowe obowiązki informacyjne będą obowiązywać dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2024 r. lub później.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 21 “Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”**

W sierpniu 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”. Wprowadzone zmiany mają ułatwić jednostkom ustalenie, czy dana waluta jest wymienialna na inną walutę oraz oszacowanie natychmiastowego kursu wymiany, w przypadku braku wymienialności danej waluty. Ponadto, zmiany do standardu wprowadzają dodatkowe ujawnienia w przypadku braku wymienialności walut na temat sposobu ustalenia alternatywnego kursu wymiany.

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2025 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami**

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Według szacunków Banku, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

d) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. za okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku zostało sporządzone w złotych polskich (PLN) przy zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych.

Santander Consumer Bank S.A. sporządził sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem pozycji wskazanych poniżej:

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zasady wyceny bilansowej
Inwestycyjne aktywa finansowe	WG przez pozostałe całkowite dochody
	WG przez wynik finansowy
Aktywa zastawione	WG przez pozostałe całkowite dochody
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	WG przez wynik finansowy
Instrumenty pochodne zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń
Kredyty i pożyczki udzielone klientom niespełniające testu kontraktowych przepływów pieniężnych	WG przez wynik finansowy
Zobowiązania wobec klientów (zobowiązanie sekurytyzacyjne odpowiadające pożyczce podporządkowanej sekurytyzacyjnej)	WG przez wynik finansowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej zostało sporządzone według płynności aktywów.

e) Dokonywanie szacunków

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe oraz ujętą w nim informację dodatkową. Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy dokonane szacunki i założenia odzwierciedlają istniejące warunki, np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut, itp. Pomimo faktu, że szacunki te opierają się na jak najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Bank wykazuje rodzaj oraz wielkość zmiany wartości szacunkowych, jeśli zmiana ta wywołuje skutki w okresie bieżącym lub jeśli przewiduje się takie skutki w okresach przyszłych.

Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości aktywów oraz zobowiązań prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

W zakresie klasyfikacji i wyceny portfela kredytowego w przypadku udzielenia prolongaty w spłacie wynikającej z ustawowych wakacji kredytowych przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych na potrzeby wyceny ryzyka kredytowego, uznając, że udzielone wakacje kredytowe nie są powiązane z bezpośrednimi trudnościami danego klienta (pod warunkiem braku innych przesłanek), są oferowane bezwarunkowo i w związku z tym nie mają wpływu na jakość należności.

w tys. zł

W przypadku narzędzi pomocowych zaoferowanych przez Bank w ramach własnej pro klienckiej inicjatywy dla klientów posiadających obywatelstwo ukraińskie, mających na celu tymczasowe zmniejszenie obciążeń finansowych tych klientów, Bank dokonuje przeklasyfikowania tych ekspozycji kredytowych do Koszyka 2 (na koniec 12.2023 wartość bilansowa tych ekspozycji wynosiła 917 tys. zł).

Ekspozycje kredytowe objęte wsparciem w ramach Funduszu Wsparcia Kredytobiorców na potrzeby klasyfikacji do faz ryzyka, są traktowane jako umowy restrukturyzowane i klasyfikowane do Koszyka 2 (a w przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości – do Koszyka 3).

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. W 2023 roku, w związku z przeglądem parametrów ryzyka stosowanych do kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, zaktualizowano scenariusze makroekonomiczne, uwzględniając zgodnie z wymogami standardu MSSF 9 aktualne prognozy przyszłej sytuacji ekonomicznej.

Główne założenia dotyczące przyszłości przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim następujących obszarów:

- **Utrata wartości aktywów finansowych**

Bank stosuje podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania.

Wyróżnia się trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

Koszyk 1 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka, rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.

Koszyk 2 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Koszyk 3 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonania zobowiązania (PD=100%). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Bank stosuje szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka, na potrzeby której wykorzystuje podstawowe warunki określone w MSSF 9 obejmujące opóźnienie w spłacie, restrukturyzację długu oraz fakt opóźnienia spłaty w okresie ostatniego roku. Bank stosuje także przesłankę w postaci znaczącego przyrostu prawdopodobieństwa defaultu (PD) wyznaczonego na podstawie scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (PD aplikacyjnego). W zależności od produktu kredytowego przyrost bezwzględny prawdopodobieństwa defaultu wynosi od 0%, a przyrost względny wynosi od 100%.

Produkt	przyrost bezwzględny	przyrost względny
Kredyty samochodowe (samochody nowe)	2,00%	200%
Kredyty samochodowe (samochody używane)	2,00%	300%
Kredyty gotówkowe dla klientów znanych	4,20%	265%
Kredyty gotówkowe dla klientów nowych	8,10%	260%
Kredyty gotówkowe (konsolidacja zewnętrzna dla klientów znanych)	4,20%	255%
Pożyczka restrukturyzacyjna	0,00%	100%
Kredyty gotówkowe dla klientów znanych (zamknięcie starej umowy i otwarcie nowej)	4,40%	255%
Kredyty ratalne dla klientów znanych	1,80%	525%
Kredyty ratalne dla klientów nowych	1,00%	310%
Kredyty ratalne (pozostałe)	2,00%	400%
Karty kredytowe dla klientów znanych	1,60%	205%
Karty kredytowe dla klientów nowych	0,60%	150%
Kredyty zabezpieczone hipotecznie	1,00%	110%
Indywidualna Linia Odnawialna dla klientów znanych	2,10%	270%
Indywidualna Linia Odnawialna dla klientów nowych	1,20%	190%

Bank na potrzeby szacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe wykorzystuje własne oszacowania parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, takie jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych.

Systemy analityczno-księgowe kredytów oraz systemy wspomagające obliczenia wysokości odpisów na oczekiwane straty dokonują wyliczenia poziomu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na podstawie zawartych w systemach informacji dotyczących stanu portfela na dzień wyliczenia oraz wprowadzonych parametrów, współczynników oraz zasad segmentacji portfela.

Bank dokonuje analiz w zakresie stosowanych szacunków odpisów na oczekiwane straty kredytowe. W poniższej tabeli zaprezentowano oszacowania wzrostu wysokości odpisów w poszczególnych scenariuszach testowych.

Scenariusz testowy	Wysokość wzrostu odpisów (w mln zł)	
	analiza z roku 2023	analiza z roku 2022
Wzrost kursu walutowego* o 30% (o 50% dla kredytów hipotecznych) lub maksymalnie obserwowany w historii (w nawiasie podano przyjęty kurs CHF/PLN)	61 (6,99 CHF/PLN Scenariusz stresowy)	86 (6,89 CHF/PLN Scenariusz stresowy)
Wzrost stopy procentowej o 400 pb.	34	35
Wzrost kursu walutowego o 15% i stopy procentowej o 200 pb.	47	56
Spadek wartości zabezpieczeń i opóźnienie odzysków z zabezpieczeń**	17	20
Wzrost parametru PD o 20%	57	63
Stress test zmiennych makroekonomicznych***	16	34

*) Test zakładał wzrost kursu walutowego o wyższą z podanych dwóch wartości: 50% dla kredytów hipotecznych (30% dla pozostałych ekspozycji) lub maksymalnie obserwowany w ciągu ostatnich 5 lat.

**) Test zakłada spadek wartości zabezpieczeń o 20% połączony z opóźnieniem w odzyskiwaniu zabezpieczeń: opóźnienie odzysku zabezpieczenia dla kredytów hipotecznych wynosi 2 lata, natomiast dla kredytów samochodowych 1 rok i jest odzwierciedlone poprzez dodatkowe dyskontowanie odzysków.

***) W latach 2022 i 2023 na potrzeby testu przyjęto scenariusz stresowy przygotowany przez Narodowy Bank Polski w ramach przeprowadzania nadzorczych testów warunków skrajnych sektora bankowego. Przyrost straty w przypadku obu okresów wyliczony został jako różnica wysokości rezerw w scenariuszu zestresowanym oraz wysokości rezerw w scenariuszu bazowym.

Zgodnie z wymogami MSSF 9 strata oczekiwana wyznaczana jest jako średnia ważona z wyników kalkulacji dla kilku scenariuszy makroekonomicznych (pozytywnego, podstawowego i negatywnego). Analogicznie jak w roku poprzednim, przyjęta waga scenariusza podstawowego wynosi 60%, natomiast pozostałych dwóch scenariuszy po 20%. Przyjęta waga odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia każdego ze scenariuszy.

Scenariusz bazowy

Gospodarka weszła w 2023 r. z niską dynamiką wzrostu, bardzo wysoką inflacją i wysokimi stopami procentowymi. Oczekujemy jednak, że będzie stopniowo otrzasać się z negatywnych skutków wstrząsów, jakie przeżyła w 2022 r., związanych z wojną, i kontynuować ożywienie rozpoczęte połowie 2023 r. Oczekuje się, że tempo spadku inflacji w 2024 roku zmaleje i pozostanie ona powyżej oficjalnego celu 2,5% przez dłuższy czas. W scenariuszu bazowym oczekuje się, że wzrost PKB Polski przyspieszy do 3,3% w 2024 roku, a w kolejnych latach ustabilizuje się w pobliżu tego poziomu (zbliżonego do potencjalnego tempa wzrostu). CPI ma pozostać na podwyższonym poziomie, przy średnim wzroście cen na 7,3% w 2024 r.

Rząd odpowiedział na rosnącą inflację większą stymulacją fiskalną (obniżki podatków, nowe świadczenia społeczne) i jest to jeden z czynników zwiększających trwałość inflacji. Rok 2023 był w Polsce rokiem wyborczym, co również prawdopodobnie będzie sprzyjać akomodacyjnej polityce fiskalnej.

Scenariusz zakłada, że spadek obserwowanej inflacji zachęci bank centralny do kontynuacji luzowania polityki pieniężnej rozpoczętej w III kwartale 2023 r., sprowadzając w I kwartale 2025 r. stopę referencyjną NBP do 3,75% z 6,75% na początku 2023 roku.

W 2023 EUR/PLN wspierany był przez malejące ryzyko kryzysu energetycznego w Europie, lepsze nastroje na międzynarodowych rynkach finansowych, słabszy dolar amerykański oraz szybką poprawę polskiego bilansu płatniczego. Scenariusz zakłada stabilizację kursu EUR/PLN w pobliżu 4,50, spowodowaną z jednej strony ponownym przyspieszeniem wzrostu gospodarczego, z drugiej strony spadkiem stóp procentowych i wciąż wysoką luką inflacyjną pomiędzy Polską a strefą euro.

Wysokie stopy procentowe osłabiły popyt na kredyty w latach 2022 i 2023, zwłaszcza na rynku hipotecznym i konsumenckim. Ogólnie jednak oczekuje się, że dynamika kredytów będzie stopniowo odzyskiwać siły wraz z ożywieniem gospodarczym. Wzrost depozytów odnotował dużą dynamikę, napędzany wzrostem aktywów zagranicznych netto sektora bankowego, ale oczekuje się, że będzie zmierzał w kierunku tempa wzrostu kredytów.

Scenariusz optymistyczny

Scenariusz wzrostowy zbudowano przy założeniu szybkiego wydatkowania środków unijnych, zwłaszcza z Funduszu Odbudowy, oraz silnego napływu pracowników do gospodarki, co umożliwi jej osiągnięcie wyższych stóp wzrostu w długim okresie.

Oczekuje się, że gospodarka przyspieszy do 5,7% w 2024 i 6,2% w 2025 roku. Wyższy wzrost będzie oddziaływać w kierunku wyższej inflacji CPI, która wyniesie średnio 8,5% w 2024 r. i 6,9% w 2025 r.

Silny wzrost gospodarczy i podwyższony wskaźnik CPI skłoni NBP do rozpoczęcia w III kwartale 2024 r. cyklu podwyżek, który w I kwartale 2025 r. sprowadzi stopę referencyjną do poziomu 7,50%. Ponowne łagodzenie polityki pieniężnej nastąpi w 2026 roku.

W nadchodzących kwartałach oczekuje się aprecjacji polskiej waluty, choć jej tempo będzie ograniczane przez wysoką inflację w Polsce. Oczekuje się, że EUR/PLN spadnie do 4,42 w 2024 i 4,41 w 2025.

Przyspieszenie aktywności gospodarczej będzie pozytywnie oddziaływać na popyt na kredyty w systemie bankowym, co będzie sprzyjało także kreacji pieniądza i wzrostowi depozytów.

Scenariusz pesymistyczny

Scenariusz negatywny zbudowano przy założeniu słabszego napływu środków z UE, przekładającego się na mniejsze nakłady inwestycyjne w gospodarce, a także słabszego napływu pracowników z zagranicy, co osłabi długoterminowy potencjał wzrostu w Polsce.

W 2024 r. gospodarka ma rosnąć o 1,1%, a następnie o 1,2% w 2025 r. Wolniejszy wzrost przełoży się na szybszą dezinflację, a CPI spadnie z 11,8% w 2023 r. do 6,8% w 2024 r. i 3,5% w 2025 r.

Słabsze perspektywy wzrostu będą zachęcać NBP do dalszych obniżek stóp procentowych począwszy od I kwartału 2024 r., a w III kwartale 2024 r. stopy referencyjnej NBP do 1,50%.

Mniej optymistyczne wyniki gospodarcze i niskie stopy procentowe NBP będą osłabiać złotego do 4,63 w 2024 i 4,62 w 2024 roku.

Niższa aktywność gospodarcza będzie negatywnie wpływać na popyt na kredyty w systemie bankowym, szczególnie w sektorze gospodarstw domowych, gdyż przedsiębiorstwa mogą potrzebować kredytów płynnościowych. Dynamika depozytów również będzie zwalniać.

W poniższych tabelach przedstawiono kluczowe wskaźniki ekonomiczne wynikające z poszczególnych scenariuszy.

Scenariusz zastosowany na 2023.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		2024	średnia kolejne 3 lata	2024	średnia kolejne 3 lata	2024	średnia kolejne 3 lata
PKB	r/r	3,3%	3,3%	5,7%	5,7%	1,1%	1,1%
WIBOR 3M	średnia	4,5%	4,0%	6,5%	6,1%	2,9%	1,7%
WIBOR 6M	średnia	4,4%	4,0%	6,5%	6,1%	2,9%	1,8%
WIG	koniec okresu	88 752,6	101 842,6	98 826,8	111 538,3	72 705,5	89 813,4
stopa bezrobocia	% aktywnych	3,5%	3,3%	3,3%	2,8%	3,7%	3,8%
CPI	r/r	7,3%	3,6%	8,5%	5,1%	6,2%	2,3%
EUR/PLN	koniec okresu	4,54	4,51	4,42	4,40	4,63	4,61
CHF/PLN	koniec okresu	4,76	4,85	4,63	4,74	4,85	4,95

Scenariusz zastosowany na 2022.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		2023	średnia kolejne 3 lata	2023	średnia kolejne 3 lata	2023	średnia kolejne 3 lata
PKB	r/r	0,7%	3,4%	2,9%	4,6%	-1,8%	1,8%
WIBOR 3M	średnia	6,8%	5,8%	9,2%	6,7%	7,8%	4,3%
WIBOR 6M	średnia	6,7%	5,7%	9,5%	6,9%	8,1%	4,4%
WIG	koniec okresu	66 952,9	83 905,4	71 732,6	94 050,2	42 481,3	59 047,9
stopa bezrobocia	% aktywnych	3,6%	3,7%	3,0%	2,8%	3,8%	4,9%
CPI	r/r	11,7%	5,9%	15,6%	5,4%	13,9%	4,4%
EUR/PLN	koniec okresu	4,69	4,62	4,60	4,48	4,81	4,81
CHF/PLN	koniec okresu	4,82	4,86	4,73	4,70	4,94	5,05

Przy szacowaniu poziomu rezerw Bank uwzględnia wpływ zmiennych makroekonomicznych na jakość portfeli Banku.

W 2023 Bank użył najświeższych prognoz makroekonomicznych i przeliczył model zależności parametrów ryzyka od cech

w tys. zł

makroekonomicznych. W wyniku nałożenia prognoz czynników makroekonomicznych poziom rezerw Banku jest wyższy o 7 161 tys. zł w stosunku do obliczeń nieuwzględniających tych prognoz.

• **Szacunki dotyczące ryzyka prawnego**

Bank dokonuje szacunków ryzyka prawnego związanego z roszczeniami oraz potencjalnymi przyszłymi roszczeniami klientów, które zasadniczo ujmowane są w następujących kategoriach:

1. rezerwy na sprawy sądowe (z wyłączeniem spraw sądowych dotyczących kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF),
2. szacunki dotyczące ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF (część indywidualna na złożone pozwы oraz część portfelowa na przyszłe pozwы) jako:
 - korekta wartości bilansowej brutto kredytów (zgodnie z MSSF 9),
 - rezerwa MSR 37 w przypadku braku ekspozycji kredytowej lub jej niewystarczającej wartości na pokrycie ryzyka.

Ad 1 Rezerwa na sprawy sądowe (z wyłączeniem spraw sądowych dotyczących kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF)

Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne zgodnie z wymogami MSR 37. Rezerwy na przyszłe zobowiązania Banku z tytułu spraw sądowych:

1. tworzone są dla spraw, w których oszacowano, iż szanse wygranej są mniejsze, aniżeli szacunkowe szanse przegranej przy czym utworzenie rezerwy na indywidualną sprawę sądową w kwocie przekraczającej 250 tys. PLN wymaga wcześniejszej pozytywnej opinii Komitetu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wyrażonej po przedstawieniu uzasadnienia sporządzonego przez pełnomocnika Banku prowadzącego sprawę;
2. aktualizowane są, z zastrzeżeniem zdania następnego, wyłącznie w przypadku zmiany stanu sprawy, zmiany szacunków. Aktualizacja wysokości odsetek ustawowych stanowiących jeden ze składników rezerw sporządzana jest tylko dla spraw, dla których utworzono rezerwę w kwocie przekraczającej 250 tys. PLN i następuje dwa razy w roku (tj. w terminie do 25. czerwca oraz do 23. grudnia), według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc dokonania wyliczenia. Wysokość odsetek ustawowych stanowiących jeden ze składników rezerw obliczana jest w oparciu o ogólnodostępne kalkulatory odsetek ustawowych dostępne m.in. na stronach internetowych np. www.infor.pl, www.gofin.pl;
3. nie są tworzone dla spraw sądowych w których:
 - a. szacunkowe szanse wygranej są większe lub równe, aniżeli szacunkowe szanse przegranej,
 - b. Bank nie wdaje się w spór sądowy,
 - c. kwota roszczenia głównego jest uwzględniona w rezerwach tworzonych przez inne Jednostki organizacyjne Banku.

Wysokość rezerwy w konkretnej sprawie sądowej obliczana jest jako suma: wartości przedmiotu sporu (z zastrzeżeniem, iż w przypadku, gdy Bank jest jednym z kilku pozwanych, wartość przedmiotu sporu obejmuje tylko roszczenie skierowane przeciwko Bankowi), kosztów procesu oraz odsetek ustawowych wyliczanych na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym wyliczanie rezerw jest dokonywane, z zastrzeżeniem zdania następnego. Dla spraw o unieważnienie umów kredytowych, o uzgodnienie stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej oraz innych spraw o ustalenie istnienia/nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, wartość rezerwy stanowi wyłącznie suma kosztów procesu w sprawie.

Ad 2 Szacunki dotyczące ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF

W związku ze zmieniającą się sytuacją prawną kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych i materializacją ryzyka braku możliwości odzyskania pełnych harmonogramowych przepływów dla tego portfela, Bank szacuje wpływ ww. ryzyka prawnego na przyszłe przepływy pieniężne.

Ryzyko prawne kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF szacowane jest w oparciu o szereg założeń, z uwzględnieniem: pozostałego okresu kredytowania ekspozycji, prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców oraz prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego z uwzględnieniem różnych możliwych scenariuszy

w tys. zł

negatywnych rozstrzygnięć spraw sądowych, a także mając na uwadze brak jednolitej linii orzeczniczej sądów krajowych skutkującej niepewnością rozstrzygnięć:

- co do meritum (w zakresie dalszego istnienia umów kredytu indeksowanego do CHF);
- co do roszczeń Banku o zwrot kapitału i możliwości ich potrącenia z kwot dochodzonych przez klientów na wypadek unieważnienia umów;
- co do roszczeń Banku przekraczających nominalną wartość kapitału – co do zasady, rodzaju i wysokości – na wypadek unieważnienia ww. umów – w szczególności w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-520/21;
- co do terminu przedawnienia ww. roszczeń Banku.

Bank od początku 2022 roku uwzględnia wpływ ryzyka prawnego portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF jako korektę w wartości bilansowej brutto tego portfela. W przypadku braku ekspozycji lub jej niewystarczającej wartości (wartość ekspozycji jest niższa niż szacowany wpływ ryzyka prawnego) wpływ ryzyka prawnego prezentowany jest jako rezerwa na sprawy sporne kalkulowana zgodnie z MSR 37.

Wynik z tytułu ryzyka prawnego prezentowany jest w osobnej pozycji w rachunku zysków i strat „Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych” opisanej w nocie 14.

W 2023 roku, Bank rozpoznał 510 769 tys. zł kosztów z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF (w roku 2022 koszty w wysokości 310 311 tys. zł) oraz ujemny wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych na skutek zawartych ugód w wysokości 5 719 tys. zł.

Bank będzie kontynuował monitorowanie tego ryzyka w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Szczegóły przedstawiające wpływ ww. ryzyka na poszczególne pozycje sprawozdania oraz przyjęte założenia do ich kalkulacji znajdują się odpowiednio w nocie 5 i 38.

• **Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych**

Bank rozpoznaje przychody otrzymywane za usługę pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oraz związane z obejmowaniem osób trzecich ochroną ubezpieczeniową w ramach umów ubezpieczenia zawartych przez Bank z zakładami ubezpieczeń w oparciu o analizę:

- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank ograniczona jest wyłącznie do świadczenia usługi pośrednictwa; lub
- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank jest powiązana ze sprzedażą produktu finansowego.

Podstawą analizy, o której mowa powyżej, jest treść ekonomiczna oferowanych produktów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy, przy czym w ramach tej analizy konieczne jest określenie, czy i w jakim stopniu przychody otrzymywane przez Bank stanowią:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo produktu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Na podstawie powyższej alokacji przychodów otrzymanych przez Bank za usługę pośrednictwa przyjęto następujące rozwiązania dotyczące ujęcia wynagrodzenia z tytułu *bancassurance*:

- występowanie bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozlicza metodą efektywnej stopy procentowej w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15,

w tys. zł

- występowanie produktu złożonego (z produktu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego): zgodnie z Rekomendacją U Bank dokonuje ujęcia przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w podziale na część rozpoznawaną według metody zamortyzowanego kosztu oraz część rozpoznawaną zgodnie z MSSF 15. Podział następuje proporcjonalnie do wartości godziwej oferowanego produktu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

W modelu względnej wartości godziwej Bank dokonuje szacunku części przychodów, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego i przypisuje do powyższych elementów w sposób analogiczny jak został podzielony przychód.

Poniższy scenariusz pokazuje zmiany wyniku finansowego brutto na rok 2023 oraz 2022 w przypadku zmiany części przychodu ubezpieczeniowego rozpoznawanego jednorazowo o 1 punkt procentowy.

Scenariusz testowy	Wzrost / (spadek) wartości wyniku finansowego brutto (mln zł)	
	analiza na 31.12.2023	analiza na 31.12.2022
- 1 punkt %	-0,4	-0,3
+ 1 punkt %	0,4	0,3

Bank wykonał analizę wrażliwości rezerwy na zwroty składek na wzrost lub spadek przyszłych zwrotów. Przeprowadzono weryfikację jaki będzie poziom rezerwy jeżeli profil zwrotu zostanie zwiększony lub zmniejszony o 20% (od poziomu bazowego/zaksięgowanego). Profil zwrotu jest parametrem wejściowym do modelu rezerwy na zwroty składek i właśnie ten parametr wejściowy został zmodyfikowany (+/-20%). Wyliczone zostały alternatywne poziomy rezerwy na zwroty, są one wprost proporcjonalne do założonych zmian – dla zmniejszonych o 20% zwrotów poziom rezerwy spada (rozwiązanie na 877 tys. PLN), natomiast gdy zwroty rosną o 20% zwiększa się również bilansowa wartość rezerwy (dowiązanie na kwotę 877 tys. PLN).

Scenariusz	Wysokość rezerwy (mln zł)	
	31.12.2023	31.12.2022
Rezerwa na 31.12	4,4	4,4
Rezerwa wyliczona profilem 80% (obniżony poziom zwrotów)	3,5	3,5
Rezerwa wyliczona profilem 120% (podwyższony poziom zwrotów)	5,3	5,3

f) Odpowiedzialna Bankowość i ESG

W 2022 roku Bank przyjął główne założenia Odpowiedzialnej Bankowości, które oparte są na zasadach ESG. Ten krok oznacza, że działalność Banku powinna opierać się na kryteriach ESG i opisuje 3 linie obrony oraz zarządzania w Banku.

Podejście Banku do ESG (czynniki: środowiskowe, klimatyczne, społeczne i ładu korporacyjnego) polega na prowadzeniu biznesu w sposób odpowiedzialny i zrównoważony, wspieraniu zielonej transformacji, budowaniu bardziej integracyjnego społeczeństwa i działaniu zgodnie z najbardziej rygorystycznymi standardami zarządzania.

Czynniki ESG mogą również pociągać za sobą tradycyjne rodzaje ryzyka związane z fizycznymi skutkami zmieniającego się klimatu oraz ryzyka związane z przejściem do nowej, bardziej zrównoważonej gospodarki.

Niektóre z priorytetów związanych z ESG to:

- Dostępność odpowiednich danych, które do niedawna nie były zbyt istotne, stały się kluczowe dla takich kwestii, jak dostosowanie portfeli do celów środowiskowych, ujawnianie informacji czy zarządzanie ryzykiem klimatycznym (np.

w tys. zł

emisje CO₂ z finansowanych aktywów, wskaźnik finansowania aktywów zielonych, kod sektorowy firmy, świadectwa efektywności energetycznej, lokalizacja aktywów itp.).

- Integracja ryzyka klimatycznego z codziennym zarządzaniem i kontrolą ryzyka.

- **Zarządzanie ryzykiem ESG**

W ramach zarządzania ryzykiem ESG Bank identyfikuje ryzyko fizyczne i ryzyko przejściowe.

Ryzyko fizyczne identyfikowane jest głównie dla istniejącego portfela hipotecznego. Ze względu na charakter i cechy geograficzne kraju ryzyko to oceniane jest obecnie jako bardzo niskie. Bank ogranicza ten rodzaj ryzyka poprzez utrzymywanie zabezpieczeń ekspozycji hipotecznych w postaci cesji z polis ubezpieczenia nieruchomości. Z uwzględnieniem tego środka mitygującego ryzyko fizyczne uznawane jest za nieistotne.

Ryzyko przejściowe identyfikowane jest głównie dla portfela kredytów samochodowych, w którym udział samochodów o napędzie spalinowym jest obecnie wysoki. Ryzyko zostało uznane jako nieistotne, z uwagi na wielkość portfela kredytowego w porównaniu do całego portfela kredytowego Banku. Bank ogranicza ten rodzaj ryzyka poprzez zwiększanie udziału finansowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych, m.in. podejmując działania mające na celu stanie się jedynym dostawcą finansowania sprzedaży marek w pełni elektrycznych. Szczególny wysiłek podejmowany jest w celu zawarcia umów z markami samochodów w pełni elektrycznych na wyłączność finansowania.

Ryzyko przejściowe ograniczane jest również poprzez inne linie biznesowe w Banku finansujące m.in. odnawialne źródła energii, takie jak panele fotowoltaiczne dla osób fizycznych.

- **Wartość godziwa**

W ramach zarządzania ryzykiem ESG Bank przeanalizował czynniki ryzyka związane z klimatem jako mogące mieć wpływ na wycenę godziwą.

Na podstawie przeprowadzonej analizy, uwzględniając w szczególności charakter i skalę prowadzonej działalności, Bank nie zidentyfikował istotnego wpływu ryzyk ESG na wycenę godziwą.

g) Znaczące zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się środki pieniężne na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o pierwotnym terminie wymagalności do 3 miesięcy. Pozycje te są wyceniane w zamortyzowanym koszcie zgodnie z klasyfikacją MSSF 9.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Bank stosuje zasady wyznaczone na podstawie przepisów MSSF 9, zgodnie z którymi Bank klasyfikuje aktywa i zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane według zamortyzowanego kosztu).

Bank decyduje o klasyfikacji składnika aktywów i zobowiązań finansowych w momencie jego początkowego ujęcia. Z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Bank wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można

w tys. zł

bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych. Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień rozliczenia transakcji.

Bank w dacie zawarcia transakcji ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związany postanowieniami umowy instrumentu.

- **Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu**

Kategoria zamortyzowanego kosztu wymaga zastosowania metody efektywnej stopy procentowej i ma zastosowanie jedynie do instrumentów dłużnych, które spełniają obydwa wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (ang. held to collect),
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria testu SPPI.

Do tej kategorii zaliczane są: kredyty, pożyczki i inne należności nabyte i udzielone, w tym środki własne na rachunkach bankowych.

Kredyty i pożyczki o nieustalonych harmonogramach płatności wycenia się według wartości nominalnej, powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Należności z tytułu świadczenia przez Bank kontrahentom usług wycenia się według wartości nominalnej powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

- **Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ma zastosowanie do instrumentów dłużnych niezaklasyfikowanych do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, ani do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych oraz aktywa zaklasyfikowane do tych modeli biznesowych, ale niespełniające kryteriów testu SPPI.

Do kategorii tej Bank klasyfikuje instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu, czyli instrumenty zawierane w celu zarządzania płynnością, portfel kart kredytowych, który nie spełnił kryteriów testu SPPI, pożyczki podporządkowane udzielone spółkom sekurytyzacyjnym oraz zobowiązanie sekurytyzacyjne w części odpowiadającej wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, w odniesieniu do którego wybrana została opcja wyceny do wartości godziwej. Z uwagi na powód wyboru tej opcji, tzn. eliminacji niedopasowania księgowego, Bank odnosi zmiany wartości godziwej, w tym wynikające ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego, w całości do wyniku finansowego.

- **Instrumenty pochodne (z wyłączeniem instrumentów pochodnych zabezpieczających)**

Instrumenty pochodne są zawierane w celu zabezpieczania przed ryzykiem walutowym (opisane w punkcie *Instrumenty pochodne zabezpieczające*), ponadto Bank zawiera krótkoterminowe transakcje FX SWAP w celu zarządzania płynnością (opisane w punkcie *Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*).

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej. Wycena oraz pomiar efektywności tych transakcji są dokonywane w oparciu o metodologię odpowiednich krzywych dyskontowych wyznaczonych metodologią *bootstrappingu*.

w tys. zł

Do wycen używane są następujące krzywe:

- krzywe dyskontowe dla walut CHF oraz PLN oparte o kwotowania punktów swapowych oraz bazowych względem EUR przy pomocy bezpośrednich kwotowań Cross Currency Basis Swaps danej waluty względem EUR,
- krzywa bazowa EUR oparta o stopy depozytowe, FRA oraz IRS.

Wszystkie transakcje na instrumentach pochodnych zawierane przez Bank podlegają codziennej wycenie i wymianie depozytów zabezpieczających z kontrahentami.

o **Portfel kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy**

Do wyceny portfela kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Bank zastosował metodę zdyskontowanych przepływów, która składa się z dwóch części:

- szacowania przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych dla portfela kart kredytowych, w tym odzysków dla portfela niepracującego,
- ustalenia stopy dyskontowej, w tym stopy wolnej od ryzyka, korekty ryzyka kredytowego oraz marży efektywnej.

Model wyceny opiera się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych. Parametry rynkowe ustalane są na podstawie kwotowań lub wynikają z cen instrumentów finansowych.

Wycena dokonywana jest na poziomie pojedynczej transakcji i stanowi sumę zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Całkowita wartość godziwa portfela kredytów na datę wyceny stanowi sumę wartości godziwych poszczególnych ekspozycji.

W zakresie analizy wrażliwości portfela kart kredytowych wycenianych obowiązkowo do wartości godziwej na zmiany stopy dyskontowej, przyjęte scenariusze oraz wyniki przedstawia poniższa tabela.

Zmiana stopy dyskontowej	Wzrost / (spadek) wyceny do wartości godziwej (mln zł)	
	analiza na 31.12.2023	analiza na 31.12.2022
- 1 punkt procentowy	0,5	0,5
+ 1 punkt procentowy	-0,5	-0,5
- 2 punkty procentowe	1	1
+ 2 punkty procentowe	-1	-1

• **Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ma zastosowanie do instrumentów, które spełniają łącznie wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych,
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria SPPI.

Skutki zmiany wartości godziwej są ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem:

- odsetek obliczonych w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej,
- zysków lub strat z tytułu różnic kursowych,
- zysku lub straty z tytułu utraty wartości,

do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania.

- **Inwestycje w Instrumenty kapitałowe**

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia, Bank dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Jeśli Bank dokonał wyboru o wycenie instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmują w wyniku finansowym.

- **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania finansowe będące wynikającym z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce, niezakwalifikowane do grupy wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, mające charakter depozytu lub pożyczki otrzymanej. Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub, w przypadku okresu wymagalności poniżej trzech miesięcy, w kwocie wymaganej zapłaty.

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank podjął decyzję o dalszym stosowaniu przepisów MSR 39 i nie zastosował standardu MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń.

Bank może wyznaczyć pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na wynik finansowy Banku.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmują się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmują się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany”.

Zyski i straty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są na wynik finansowy w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na wynik finansowy.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie, zyski i straty przenoszone są do rachunku wyników sukcesywnie, w okresach w których aktywa lub zobowiązania niefinansowe mają wpływ na wynik finansowy (np. w formie amortyzacji) lub jednorazowo w formie korekty początkowego kosztu nabycia lub wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia wielkości przyszłych przepływów pieniężnych określonego portfela aktywów Banku przed ryzykiem wynikającym ze zmiany kursu walut obcych.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek w szyku rozwartym (brutto).

Przychody i koszty z tytułu różnic kursowych od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z pozycji wymiany.

Wyłączenie ze sprawozdania finansowego instrumentów finansowych

Instrument finansowy zostaje usunięty ze sprawozdania finansowego, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub Bank przenosi wszystkie korzyści i całe ryzyko związane z danym instrumentem finansowym na inny podmiot. Wyłączenie instrumentu finansowego może być również skutkiem modyfikacji istotnej opisanej poniżej w punkcie "Istotna modyfikacja".

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Najczęściej Bank wyłącza ze sprawozdania finansowego kredyty, gdy podlegają one umorzeniu, przedawnieniu lub są nieściągalne. Wyłączanie ze sprawozdania finansowego kredytów, pożyczek i innych należności następuje w ciężar utworzonych na nie odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy nie utworzono odpisów z tytułu utraty wartości lub ich wartość jest mniejsza od wartości kredytu, pożyczki i innej należności, przed odpisaniem należności zwiększa się odpis z tytułu utraty wartości o różnicę pomiędzy wartością należności a dotychczas utworzoną kwotą odpisu z tytułu utraty wartości.

Bank bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma on uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Kryteria analizy opisano w nocie 5a), w punkcie „Polityka spisywania należności”.

Sekurytyzacja portfela kredytów

Bank przeprowadzając transakcje sekurytyzacji portfela kredytów dokonał kompleksowej analizy uznając, że w świetle zapisów MSR/MSSF warunki umowne nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Banku, gdyż udzielając pożyczek podporządkowanych Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Pożyczki te zgodnie z przewidywaniami będą pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Zatem Bank ponosi to ryzyko zmienności, a także jest narażony na ryzyko rezydualne, które pozostanie po spłacie obligacji inwestorom zewnętrznym, co oznacza, że pożyczka podporządkowana nie zostanie w całości spłacona lub Bank skorzysta z prawa odkupu portfela od SPV (ang. special purpose vehicle, pol. spółka specjalnego przeznaczenia), a tym samym pozostanie narażony na dalsze ryzyko związane z tym portfelem. W związku z powyższym Bank rozpoznaje zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji wobec S.C. Poland Consumer 23-1 (SPV5). Transakcje sekurytyzacji zostały opisane w nocie 24 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych równa jest harmonogramowym przepływowi pieniężnym zdyskontowanym przy użyciu efektywnej stopy procentowej powiększonym o naliczone odsetki karne nieobjęte częściowym spisaniem.

Zgodnie z MSSF9 (pkt B5.4.6), gdy przepływy pieniężne przewidywane na podstawie harmonogramów spłat mogą nie dojść w pełni do skutku (z wyłączeniem zmian zgodnie z paragrafem 5.4.3 MSSF 9 i zmian oszacowań oczekiwanych strat kredytowych), wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych jest korygowana, tak aby wartość ta odzwierciedlała rzeczywiste i zmienione oszacowane przepływy pieniężne wynikające z umowy. Bank przelicza wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych jako wartość bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z umowy,

w tys. zł

które są dyskontowane według pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Korekta ta jest ujmowana jako przychody lub koszty w wyniku finansowym.

Dla kredytów spłaconych oraz w przypadku, gdy korekta WBB (wartości bilansowej brutto) instrumentu finansowego zgodnie z MSSF 9 nie pokrywa całego ryzyka ciężącego na Banku, w celu ujęcia księgowego ryzyka stosuje się zapisy MSR 37 dotyczące tworzenia rezerwy.

W szczególności Bank koryguje w ten sposób koszty z tytułu:

- ryzyka prawnego jako korekty wartości bilansowej brutto kredytów hipotecznych wyrażonych w walucie obcej (frank szwajcarski),
- zawieszenia spłaty kredytu hipotecznego (tzw. „wakacje kredytowe” wprowadzone Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom z dnia 14 lipca 2022 r.).

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

W przypadku, gdy wynikające z umowy przepływy pieniężne podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, Bank ocenia czy dana zmiana przepływów pieniężnych prowadzi do istotnej modyfikacji lub też do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych a następnie ujęcia zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Przy ocenie tego, czy modyfikacja jest istotna czy nieistotna Bank bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe. Obie grupy kryteriów są analizowane łącznie.

– Kryteria ilościowe

Kryteria ilościowe istotnej modyfikacji obejmują w szczególności:

- istotne podwyższenie kwoty ekspozycji (poziom istotnego podwyższenia – poziom 20% od kwoty udzielonego kredytu)
- istotne wydłużenie okresu finansowania (poziom istotnego wydłużenia – poziom 20% od pierwotnego terminu), przy czym dla zidentyfikowania istotnej modyfikacji wystarczy spełnienie jednego z kryteriów.

Bank może przyjąć również jako kryterium ilościowe istotnej modyfikacji w odniesieniu do kredytów harmonogramowych sytuację, w której zdyskontowane przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ulegają zmianie o 10% lub więcej od zdyskontowanych przepływów pieniężnych instrumentu finansowego przed modyfikacją.

– Kryteria jakościowe

Bank podczas analizy przesłanek jakościowych bierze pod uwagę następujące aspekty:

- dodanie/usunięcie cechy naruszającej wynik testu kontraktowych przepływów pieniężnych,
- przewalutowanie kredytu – za wyjątkiem przewalutowań wynikających z warunków pierwotnej umowy zawieranej z klientem,
- zmiana dłużnika głównego - zmiana kontrahenta oznacza istotną modyfikację warunków umownych (zgodnie z MSSF 9:3.2.3(a) - wygaśnięcie umownych praw do przepływów pieniężnych)
- zmianę formy prawnej/rodzaju instrumentu finansowego

– Istotna modyfikacja

Istotna modyfikacja skutkująca wyłączeniem instrumentu finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej następuje w oparciu o analizę jakościową i ilościową, gdy:

- przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego są „istotnie różne” w stosunku do pierwotnego instrumentu finansowego, co ma miejsce wtedy, kiedy różnica pomiędzy zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej

- efektywnej stopy procentowej) a zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, większa jest niż 10%,
- doszło do wystąpienia przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych opisanych powyżej.

Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych. Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. Wynik na wyłączeniu instrumentu finansowego z tytułu istotnej modyfikacji prezentowany jest w osobnej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów.

– Nieistotna modyfikacja

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzą do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych zgodnie z niniejszą Polityką, Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Ujęcie korekty; jeżeli jej wpływ jest nieistotny, następuje łącznie w pozycji przychodów odsetkowych; w innym przypadku stanowi osobną pozycję w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe). Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Wycena aktywów POCI

MSSF 9 wyodrębnia kategorię aktywów finansowych nabytych lub udzielonych z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (dalej „POCI” - ang. purchased or originated credit-impaired asset). Aktywa POCI dotyczą aktywów finansowych o charakterze dłużnym, wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, tj. kredytów oraz dłużnych papierów wartościowych. Ujęcie początkowe tych aktywów następuje w wartości netto (tj. bez odpisów aktualizujących) odpowiadającej wartości godziwej. Przychody odsetkowe od aktywów POCI oblicza się od wartości bilansowej netto przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Ujmowanie zysków i strat dla poszczególnych aktywów i zobowiązań finansowych

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych lub zobowiązaniu finansowym, wycenianym w wartości godziwej, ujmuje się w wyniku finansowym, chyba że składnik aktywów lub zobowiązanie jest:

- a) częścią powiązania zabezpieczającego;
- b) inwestycją w instrument kapitałowy i Bank postanowił wykazywać zyski i straty z tej inwestycji w innych całkowitych dochodach;
- c) zobowiązaniem finansowym wyznaczonym jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a Bank jest zobowiązany do wykazania w innych całkowitych dochodach skutków zmiany ryzyka kredytowego dla tego zobowiązania;
- d) składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a Bank jest zobowiązany do ujęcia określonych zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach.

Dywidendy ujmuje się w wyniku finansowym tylko wtedy, gdy:

- a) powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy;
- b) istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą; oraz
- c) wysokość dywidendy można wycenić w wiarygodny sposób.

w tys. zł

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości. Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego, oraz poprzez amortyzację.

Utrata wartości aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 Bank uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, która nastąpiła od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Bank wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w nocie 4 e).

Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3,
2. Identyfikacja ekspozycji, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2,
3. Allokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1.

Bank na każdy dzień sprawozdawczy dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu jej początkowego ujęcia (przesłanki do kwalifikacji do Koszyka 2). O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- opóźnienie w spłacie w przedziale 31-90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego (próg bezwzględny 400 zł w przypadku ekspozycji indywidualnych oraz małych i średnich przedsiębiorstw oraz 2000 zł dla klientów gospodarczych oraz jednocześnie próg względny 1% kwoty przeterminowanej w stosunku do należności),
- przyrost względny i bezwzględny prawdopodobieństwa defaultu mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny) przekroczył określone progi, zaprezentowane w nocie 4 e) w akapicie *Utrata wartości aktywów finansowych*. Progi przyrostu względnego i bezwzględnego uzależnione są od segmentacji produktu,
- na datę sprawozdawczą nie występuje przekroczenie progów przyrostu względnego i bezwzględnego prawdopodobieństwa defaultu, mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny), ale istnieje opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1,
- restrukturyzacja ekspozycji, o ile nie jest przypisana do Koszyka 3 (tzw. restrukturyzacja awaryjna),
- klasyfikację klienta do grupy o „obniżonej zdolności kredytowej” lub „dużego ryzyka nadmiernego zadłużenia” w wyniku procesu monitorowania zdolności kredytowej.

O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- opóźnienie w spłacie w przedziale 31-90 dni;
- spadek ratingu w porównaniu do momentu początkowego ujęcia ekspozycji;
- pogorszenie sytuacji finansowej kontrahenta;
- restrukturyzacja ekspozycji (jeśli nie została zaklasyfikowana do Koszyka 3);
- zaciągnięcie przez kontrahenta kredytów/pożyczek, obciążenie majątku, udzielenie poręczeń w stopniu zagrażającym prawidłowej obsłudze kredytu/pożyczki lub jakości posiadanych przez bank zabezpieczeń, jeśli wpływają na wzrost ryzyka ekspozycji;
- istniejące lub prognozowane niekorzystne zmiany warunków biznesowych, finansowych lub gospodarczych, które prawdopodobnie spowodują znaczną zmianę zdolności kontrahenta do wypełniania jego zobowiązań dłużnych;
- faktyczne lub przewidywane znaczne zmiany wyników działalności kontrahenta;
- znaczny wzrost ryzyka kredytowego związanego z innymi instrumentami finansowymi tego samego kontrahenta;
- faktyczne lub przewidywane znaczne niekorzystne zmiany w środowisku prawnym, gospodarczym lub technologicznym kontrahenta.

Bank na koniec każdego miesiąca ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (klasyfikujące ekspozycję do Koszyka 3) składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Do sytuacji, w których można stwierdzić, iż nastąpiła utrata wartości ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym, zalicza się w szczególności:

- opóźnienia w spłacie powyżej 90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności względnego (1%) i bezwzględnego (400 PLN) przeterminowanego zobowiązania kredytowego;
- uzyskanie informacji o problemach finansowych dłużnika;
- powzięcie informacji o wydaniu postanowienia o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej, konsumenckiej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora lub o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- uzasadnione podejrzenie wyłudzenia ekspozycji kredytowej lub zidentyfikowanie przypadków zaistnienia uprawdopodobnionego czynu zabronionego dotyczącego ekspozycji kredytowej;
- zgon kredytobiorcy;
- przejęcie zabezpieczenia;
- restrukturyzacja zadłużenia (Restrukturyzacja awaryjna zgodnie z definicjami zapisanymi w „Polityce Restrukturyzacji”);
- wypowiedzenie umowy;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne;
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- zaklasyfikowanie ekspozycji do ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z zasadami opisanymi w regulacji „Opis procesu nadawania znacznika rozpoznanej utraty wartości dla ekspozycji kredytowych”, w tym zarażanie przez inne ekspozycje klienta z utratą wartości.

W przypadku ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym, do przesłanek utraty wartości zalicza się m.in.:

- uzyskanie informacji o istotnych problemach finansowych kontrahenta;
- opóźnienie w płatnościach należności przekraczające 90 dni;
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną agencję ratingową ratingu kontrahenta z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej;
- dowolny spadek ratingu o 3 lub więcej stopni w skali S&P dla kontrahenta klasy spekulacyjnej w horyzoncie roku;
- przyznanie kontrahentowi przez Bank ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta udogodnienia, którego w innym wypadku by nie udzielił, w tym Restrukturyzacji awaryjnej;
- wypowiedzenie przez Bank umowy kontrahentowi;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne;
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora;
- złożenie wniosku o postępowanie upadłościowe, ogłoszenie upadłości lub powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- zidentyfikowanie przypadków zaistnienia uprawdopodobnionego czynu zabronionego dotyczącego ekspozycji kredytowej;

w tys. zł

Kwota odpisu na oczekiwane straty równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów.

W przypadku aktywów finansowych, dla których przepływy pieniężne wynikające z umowy były renegocjowane lub modyfikowane (restrukturyzacja) i nie zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu takiego instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym odbywa się dla należności kredytowych z portfela ekspozycji gospodarczych oraz dla pozostałych należności kredytowych powyżej określonego progu zaangażowania, w przypadku których zidentyfikowano indywidualne oznaki wskazujące na utratę wartości.

Przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne dla celów wyceny indywidualnej utraty wartości są szacowane m.in. w oparciu o:

- rodzaj i wartość posiadanych przez Bank zabezpieczeń,
- oczekiwany rozkład w czasie i wartość odzysków z poszczególnych rodzajów zabezpieczeń,
- oczekiwane koszty doprowadzenia do realizacji zabezpieczenia.

Wycena utraty wartości w ujęciu kolektywnym

Dla celów kolektywnej wyceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Bank regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty odpisu na ekspozycje bilansowe analizowane kolektywnie wykorzystuje się m.in. prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach.

Na potrzeby wyliczenia kwoty straty oczekiwanej parametr EAD jest równy wartości bilansowej brutto na koniec miesiąca sprawozdawczego.

Zgodnie z wymaganiami MSSF 9 strata oczekiwana powinna być określana jako kwota ważona prawdopodobieństwem. W tym celu Bank dokonuje kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej jako średniej ważonej z wyników dla trzech scenariuszy makroekonomicznych: podstawowego, negatywnego i pozytywnego. Strata oczekiwana jest obliczana dla każdego scenariusza, a średnia ważona wartość straty oczekiwanej wynika z wag przypisanych do każdego z tych scenariuszy.

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez odpisy z tytułu utraty wartości, a kwota straty obciąża wynik finansowy. Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota dokonanego odwrócenia uwzględniana jest w wyniku finansowym.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych oraz zobowiązania sekurytyzacyjnego odpowiadającego wartości udzielonych pożyczek podporządkowanych) wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Instrumenty dłużne wyemitowane przez Bank są wykazywane jako zobowiązania i wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne wykazywane są na dzień kończący okres sprawozdawczy według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest od wszystkich aktywów trwałych, których wartość ulega obniżeniu na skutek używania lub upływu czasu, metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Przyjęte okresy i stawki amortyzacyjne podlegają okresowej weryfikacji. Jeśli zaistniały zdarzenia bądź zaszyły zmiany wskazujące na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości uwzględniane są w wyniku finansowym jako koszt danego okresu.

Koszty związane z ulepszeniem dzierżawionych budynków dzieli się na istotne części składowe tego budynku (komponenty), w przypadku gdy części składowe posiadają różne okresy użytkowania lub gdy każda z nich dostarcza Bankowi korzyści w inny sposób. Każda część składowa amortyzowana jest odrębnie.

Dla wartości niematerialnych przyjmuje się, że wartość końcowa wynosi zero, chyba, że istnieje zobowiązanie strony trzeciej do ich odkupienia lub gdy istnieje i będzie istniał pod koniec używania składnika, aktywny rynek i można określić jego wartość na tym rynku.

Okresy amortyzacyjne dla podstawowych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych stosowane w Banku przedstawiają poniższe tabele.

Środki trwałe	Okresy
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (budynkach, lokalach)	10 lat (lub okres najmu, jeżeli jest krótszy)
Maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i przyrządy	od 3 do 15 lat
Zespoły komputerowe	od 3 do 5 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat

Wartości niematerialne	Okresy
Oprogramowanie komputerowe	od 3 do 10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	od 2 do 5 lat

Wymienione powyżej okresy użytkowania mogą być ustalone indywidualnie, jeśli rzeczywisty okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych będzie inny niż szacowany.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej oraz oszacowania wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Oszacowanie tych wartości wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu dalszego użytkowania lub sprzedaży danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny przyszłych przepływów pieniężnych może mieć wpływ na prezentowaną w sprawozdaniu finansowym wartość niektórych składników aktywów trwałych.

Aktywa przejęte za długi

Bank rozpoznaje aktywa przejęte za długi jako własne aktywa tylko w przypadku, gdy przejmuje ogół korzyści i ryzyk związanych z tymi aktywami. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej.

W szczególności Bank nie rozpoznaje jako aktywa pojazdów przejętych jako zabezpieczenia kredytów samochodowych, jeśli z zapisów umownych wynika, iż ryzyko związane ze spadkiem wartości pojazdu (pomiędzy datą przejęcia a datą spieniężenia) ponoszone jest przez klienta Banku, a nie przez Bank.

Umowy leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres, dotyczy to przede wszystkim umów podnajmu/dzierżawy lokali. Bank jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjął do odpłatnego użytkowania środki trwałe lub wartości niematerialne na uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Bank jako leasingodawcy jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Bank wycenia zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych na podstawie bieżącej wartości płatności leasingowych w określonym przez Bank okresie trwania umowy leasingowej. Płatności, które uwzględnia się w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu obejmują następujące elementy:

- płatności stałe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty,
- płatności zmienne zależne od indeksu lub stopy,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Z kolei wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- płatności leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

W odniesieniu do leasingów krótkoterminowych albo do leasingów, w przypadku których bazowy składnik aktywów mają niską wartość (do 20 tys. zł), Bank jako leasingobiorca ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Bank ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeśli Bank może z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z tej opcji. Bank dokonuje szczegółowej analizy okresu trwania swoich umów biorąc pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania, bądź nieskorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, w tym w szczególności zamierzenia/plany Banku oraz obecną sytuację gospodarczą.

Bank stosuje krańcową stopę leasingobiorcy dla umów leasingu, dla których nie można z łatwością ustalić stopy dyskontowej, w tym w szczególności umów najmu powierzchni oraz umów z zakresu technologii IT. Krańcowa stopa leasingobiorcy składa się z dwóch elementów:

- stopy wolnej od ryzyka („risk-free rate”);
- marży kredytowej podmiotu („credit spread”).

Ujmowanie inwestycji w jednostkach zależnych

Inwestycje dokonane w jednostkach zależnych wyceniane są według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją przesłanki utraty wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank zgodnie z MSR 36 dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym okresu, jeśli występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był w okresach ubiegłych ujęty dla danego składnika aktywów, nie jest dłużej uzasadniony. W procesie szacowania wartości odzyskiwalnej Bank opiera się na metodzie majątkowej tzn. porównaniu wartości udziałów w jednostkach zależnych z aktywami netto tych jednostek bazując na ich sprawozdaniu finansowym.

Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych i wynik z pozycji wymiany

Bank wykazuje aktywa i zobowiązania stanowiące bilansowe i pozabilansowe pozycje walutowe w złotych po przeliczeniu według średniego kursu NBP, obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy. Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności wyrażone w walutach obcych, które są tworzone w złotych podlegają uaktualnieniu wraz ze zmianą wartości wyceny aktywów walutowych, na które są tworzone. Zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe uwzględniane są w wyniku finansowym.

Kursy walut przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

Do przeliczenia wartości pozycji bilansowych i pozabilansowych Bank przyjął następujące kursy ogłoszone przez Narodowy Bank Polski obowiązujące na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Waluta	31.12.2023	31.12.2022
CHF	4,6828	4,7679
USD	3,9350	4,4018
EUR	4,3480	4,6899

Do przeliczenia pozycji wynikowych Bank przyjął następujące kursy wyliczone jako średnia z kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w okresach sprawozdawczych:

Waluta	31.12.2023	31.12.2022
CHF	4,6605	4,6832
USD	4,1823	4,4679
EUR	4,5284	4,6883

W zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności kredytowych indeksowanych do walut obcych, Bank stosuje podejście, zgodnie z którym na każdą datę sprawozdawczą ustalana jest wartość odpisu aktualizującego w stosunku do aktualnej wartości aktywa wyrażonej w walucie sprawozdawczej (PLN), a zmiana stanu odpisów aktualizujących w części wynikającej ze zmiany kursów walutowych ujmowana jest w rachunku wyników w pozycji *Wynik operacji finansowych oraz wynik pozycji wymiany*, natomiast pozostała część jest ujmowana w rachunku wyników w pozycji *Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych*.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje. Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy (zobowiązania do spłaty) tworzone są rezerwy zgodnie z MSSF 9.

Podatek dochodowy odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości 19% od różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową i wykazywany jest w sprawozdaniu finansowym – albo po stronie aktywów jako aktywa z tytułu podatku odroczonego, albo zobowiązań jako rezerwa z tytułu podatku odroczonego.

Zmiana stanu podatku odroczonego zaliczana jest do obowiązkowych obciążeń wyniku finansowego z wyjątkiem skutków wyceny pozycji bilansowych odnoszonych na kapitały.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar wyniku finansowego nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Rezerwy

Zgodnie z MSR 37 rezerwy są ujmowane w sprawozdaniu finansowym, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań. Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Wycena rezerwy jest dokonywana przez zewnętrzne biuro aktuarialne zgodnie z zaleceniami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 19 (MSR 19).

Kalkulacja jest przeprowadzona w oparciu o:

- dane kadrowo-płacowe o pracownikach (płeć, data urodzenia, staż w Banku, wynagrodzenie itp.),
- informacje o nowozatrudnionych oraz odejściach pracowników z Banku w ostatnich latach,
- prognozowany wzrost wynagrodzeń w Banku w kolejnych latach oraz z uwzględnieniem tablic śmiertelności, prawdopodobieństwa przejścia na emeryturę, modelu mobilności, a także technicznej stopy dyskonta.

Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerwy są rozpoznawane w pozostałych całkowitych dochodach i są odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny.

Ustalanie wyniku finansowego

Bank ujmuje wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów zgodnie z zasadami: memoriału, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań oraz tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek obejmują odsetki ujmowane z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Bank stosuje uproszczenie przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej polegające na uwzględnianiu przepływów wynikających z harmonogramu płatności klienta. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone lub otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz wszystkie pozostałe premie lub dyskonta. Dodatkowo zgodnie z danymi dotyczącymi oczekiwanych przepływów pieniężnych w zakresie rozliczeń z pośrednikami jest korygowana efektywna stopa procentowa, żeby odzwierciedlić rzeczywiste okresy spłaty instrumentów. Dla ekspozycji POCl efektywna stopa procentowa jest skorygowana o ryzyko kredytowe.

Dla ekspozycji w Koszyku 3 i POCl naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w Koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Bank prezentuje wartość przychodu odsetkowego rozpoznanego według metody efektywnej stopy procentowej w odrębnych liniach rachunku zysków i strat – „Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie” oraz „Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody”. W ramach rozliczenia efektywnej stopy procentowej aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie uwzględniane są: odsetki nominalne, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje kosztowe i przychodowe rozliczane z pośrednikami oraz prowizje wynikające z przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w części rozpoznawanej według metody zamortyzowanego kosztu zgodnie z modelem względnej wartości godziwej (RFVM).

Przychody z tytułu odsetek karnych podlegają analogicznemu sposobowi rozpoznawania jak pozostałe odsetki od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, tzn. dla ekspozycji w Koszyku 3, dla którego występuje utrata wartości, naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w Koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Odsetki karne stanowią odsetki za opóźnienie pobierane od wymagalnej kwoty kapitału.

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek obejmują przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych (dotyczące głównie kart kredytowych, których konstrukcja oprocentowania zawiera mnożnik większy od 1). Bank dla tych aktywów, po wdrożeniu MSSF 9, kontynuuje rozpoznawanie przychodu metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Dla instrumentów finansowych o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej, prowizje rozliczane są liniowo w wyniku finansowym. Zgodnie z MSSF 15 (pięciostopniowy model ujmowania przychodów), pozostałe prowizje i opłaty niezwiązane bezpośrednio z powstaniem składnika aktywów finansowych rozpoznawane są w wyniku finansowym w momencie wykonania usługi, o ile na Banku ciąży obowiązek świadczenia usług w sposób ciągły.

W ramach przeprowadzonej analizy Bank zidentyfikował dwa główne rodzaje przychodów, które zostały rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- opłaty i prowizje z tytułu obsługi udzielonych kredytów niebędące częścią efektywnej stopy procentowej,
- przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych są rozpoznawane zgodnie z założeniami opisanymi w nocy 4 e) *Dokonywanie szacunków*.

Bank wypłaca do partnerów handlowych dodatkowe wynagrodzenie związane ze zrealizowaną współpracą (określony poziom wpływów/bonus uznaniowy). W przypadku, gdy kwota wypłacanego wynagrodzenia nie jest znana w momencie sprzedaży produktu kredytowego oraz nie może być wiarygodnie oszacowana i przypisana w stosunku do pojedynczego aktywa (ze względu na naturę rozliczenia – wynagrodzenie wypłacane za sumę wpływów z grupy aktywów generowanych w różnych okresach czasowych), nie jest ujmowana w rozliczeniu efektywnej stopy procentowej. Wynagrodzenie to jest rozpoznawane jednorazowo w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy średniego kursu NBP oraz z rozliczenia operacji na aktywach/zobowiązaniach monetarnych.

Wynik z pozycji operacji finansowych obejmuje wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, a także zyski i straty na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Bank wykazuje w ramach tej pozycji także skutki wyceny aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, kalkulowane jako różnica pomiędzy wyceną w zamortyzowanym koszcie brutto, a wartością godziwą tych aktywów.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Pozostałe przychody operacyjne obejmują przede wszystkim zysk z tytułu sprzedaży/likwidacji składników majątku trwałego i aktywów przejętych za długi, otrzymanych odszkodowań, z tytułu modyfikacji umów leasingu, a także kar i grzywien. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie straty z tytułu sprzedaży/likwidacji majątku trwałego, w tym aktywów przejętych za długi, z tytułu modyfikacji umów leasingu, koszty związane z utworzeniem rezerw, koszty przekazanych darowizn oraz koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

Wpływ (koszty i przychody) ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych

W 2023 roku na wydzieloną pozycję dotyczącą kredytów walutowych złożyły się koszty związane z rozpoznaniem korekty wartości bilansowej brutto kredytów, utworzeniem rezerw dotyczących ryzyka prawnego portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych oraz pozostałe koszty związane z obsługą prawną i realizacją wyroków sądowych z tytułu ww. ryzyka.

Podatek od instytucji finansowych

Bank jest podatnikiem podatku od niektórych instytucji finansowych. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy wartości aktywów ponad kwotę 4 mld zł pomniejszona o pozycje wskazane w *Ustawie o podatku od niektórych instytucji finansowych* (Dz.U. 2016 poz. 68). Stawka podatku w 2023 roku wynosiła 0,0366% podstawy opodatkowania (w 2022 roku 0,0366% podstawy opodatkowania), a podatek był płatny za miesięczne okresy rozliczeniowe.

Podatek dochodowy bieżący

Podatek dochodowy bieżący obliczany jest w oparciu o zysk księgowy brutto skorygowany o: przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe nie będące przychodami

księgowymi, koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów i koszty podatkowe nie będące kosztami księgowymi, zgodnie z polskimi przepisami prawa podatkowego.

Kapitały

Kapitały stanowią kapitały tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem oraz ze statutem. Do kapitałów zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutem Banku z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji i przeznaczony jest na pokrycie strat, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku. Decyzję o wykorzystaniu kapitału zapasowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Do kapitałów zaliczany jest także:

- wynik finansowy w trakcie zatwierdzania,
- zadeklarowane, niewypłacone dywidendy,
- kapitał z aktualizacji wyceny, tworzony w wyniku wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii *wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody* oraz w wyniku wyceny instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik brutto roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

5 Zarządzanie ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest wspieranie działalności biznesowej poprzez optymalizację kosztu ponoszonego przez Bank na skutek materializacji poszczególnych typów ryzyka.

Główne rodzaje ryzyka wpływającego na wynik finansowy Banku obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, w ramach którego wyróżnia się: ryzyko stopy procentowej i walutowe, ryzyko płynności i finansowania, ryzyko niewypłacalności, ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności. Bank weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka.

Bank analizuje czynniki ESG, które mogą wiązać się z tradycyjnymi rodzajami ryzyka (np. kredytowym, płynności, operacyjnym lub reputacyjnym) ze względu na fizyczne skutki zmieniającego się klimatu oraz ryzyka związane z przejściem do nowej, bardziej zrównoważonej gospodarki.

Ryzyko negatywnego wpływu finansowego na instytucję wynika z obecnego lub przyszłego wpływu czynników ESG (tj. czynników klimatycznych, społecznych i ładu korporacyjnego) na kontrahentów Banku lub ich zainwestowane aktywa.

W ramach zarządzania ryzykiem ESG Bank identyfikuje ryzyko fizyczne i ryzyko przejściowe, które opisano w nocie 4 f).

Sytuacja zainicjowana przez pandemię COVID-19, skutkująca przeniesieniem wielu czynności biznesowych do realizacji w formie zdalnej, znacząco zwiększyła znaczenie niektórych aspektów działalności (bezpieczeństwo IT, ciągłość usług informatycznych, outsourcing). Realizowane, wraz z identyfikacją nowych czynników ryzyka, analizy skutkowały wdrożeniem lub wzmocnieniem elementów mitygujących albo potwierdzeniem, że stosowane rozwiązania są adekwatne, z uwzględnieniem jednocześnie aspektów ryzyka, jak i efektywności kosztowej. Bank opracował i wdrożył rozwiązania umożliwiające sprawną i efektywną realizację pracy w modelu hybrydowym (łącznie pracę stacjonarną i zdalną). Bank w dalszym ciągu monitoruje zagrożenia, nie tylko poprzez bieżącą kontrolę podprocesów, ale również śledząc informacje, w szczególności otrzymywane z Grupy, o powiązanych ze zidentyfikowanymi czynnikami incydentach w sektorze finansowym, aby w razie potrzeby podjąć niezbędne działania.

Rozwiązania wypracowane na potrzeby pandemii stały się punktem wyjścia do przygotowania Banku na nową sytuację związaną z agresją Rosji na Ukrainę. Wraz z eskalacją sytuacji geopolitycznej w regionie, pojawiły się wyzwania z nią związane, które dotyczyły kwestii ataków cybernetycznych na infrastrukturę krytyczną Polski, w tym sektor bankowy, zapewnienia bezpieczeństwa pracowników Banku, zagwarantowania oczekiwanego poziomu świadczenia usług wobec klientów, w tym w kwestii dostępności gotówki w placówkach, a w dłuższym horyzoncie zagrożeń pojawiających się w sektorze energetycznym i paliwowym. Podjęte działania i wypracowane rozwiązania na zaistniałą sytuację krytyczną zostały zweryfikowane, skonsultowane dla zapewnienia spójności i efektywności z Santander Bank Polska S.A., innymi podmiotami z Grupy Banco Santander, a także ocenione na podstawie spotkań zespołów roboczych w ramach Związku Banków Polskich. Ponieważ sytuacja pozostaje dynamiczna, realizowane są wciąż działania mające w szczególności zapewnić ciągłość procesów biznesowych w przypadku braków energii elektrycznej i ciepłej, jak również paliw. Związany z nią jest monitoring nowych i rosnących się zagrożeń i wdrażanie niezbędnych działań, w konsultacji z jednostkami biznesowymi Banku, jak również Grupy. W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym nowo udzielanych kredytów prowadzony jest monitoring, który pozwala na wczesne wykrycie potencjalnego wzrostu strat kredytowych i podjęcie stosownych działań. Na dzień podpisania sprawozdania sytuacja w tym zakresie jest stabilna i działania wojenne na Ukrainie nie przyczyniają się do istotnego wzrostu poziomu ryzyka kredytowego. W obszarze ryzyka rynkowego i płynności, wojna pomiędzy Rosją a Ukrainą ma przede wszystkim wpływ na otoczenie makroekonomiczne. Sytuacja jest na bieżąco monitorowana w oparciu o ustalone limity ryzyka oraz testy warunków skrajnych. Obecnie Bank nie obserwuje nadmiernych zagrożeń, a poziom ryzyka rynkowego i płynności jest na stabilnym poziomie.

a) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, definiowane jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta, obejmuje swoim zakresem ryzyka istotne dla Banku, takie jak ryzyko koncentracji kredytowej oraz ryzyko portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców i ryzyko portfela kredytów w walutach obcych. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe szacowany jest przy pomocy modelu na ryzyko kredytowe zgodnie z przyjętymi w Banku procedurami.

Ryzyko kredytowe zarządzane jest na kilku płaszczyznach działania. Obejmuje identyfikację ryzyka, pomiar, kontrolę i monitorowanie oraz raportowanie. W szczególności w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku podejmowane są następujące grupy działań:

- ocena i weryfikacja wniosków kredytowych,
- monitoring i raportowanie poziomu wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- administracja zabezpieczeń,
- obrót portfelami wierzytelności,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka w portfelach ekspozycji pochodzących z wniosków przesłanych przez poszczególnych Partnerów Sprzedaży oraz wystawianie rekomendacji odnośnie nawiązywania i rozwiązywania umów z nimi,
- wyznaczania poziomu odpisów na oczekiwane straty z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe,
- wyznaczanie poziomu limitów apetytu na ryzyko kredytowe oraz na ryzyko koncentracji,
- wyznaczanie poziomu szczegółowych limitów, w tym limitów koncentracji oraz wartości alarmowych dla tych koncentracji,
- monitoring i raportowanie koncentracji,
- monitoring, raportowanie i walidacja wykorzystywanych w procesie analizy wniosków kredytowych kart scoringowych i innych instrumentów definiujących reguły decyzyjne, a tworzonych na podstawie metod ilościowych.

Monitoring ryzyka kredytowego odbywa się w sposób permanentny, raporty powstają w cyklu dziennym, miesięcznym oraz kwartalnym. Opracowywane są w ramach systemu informacji zarządczej i przesyłane do Członka Zarządu nadzorującego ryzyko kredytowe Banku oraz na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

w tys. zł

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet Kredytowy,
- Komitet Kontroli Ryzyka,
- Komitet Rezerw,
- Komitet ds. Windykacji,
- Komitet Polityki Kredytowej,
- Obszar Ryzyka,
- Departament Audytu Wewnętrznego.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym stosując metodologię prognozowania kluczowych parametrów ryzyka, jak również limitowania jego określonych rodzajów. Bank stosuje roczne prognozy, które pokrywają się z rokiem kalendarzowym. Prognozy podzielone są na osobne linie biznesowe (produkty). Kontrola realizacji prognoz przeprowadzana jest w cyklach miesięcznych, a wszelkie odchylenia od założonych wartości są przedmiotem szczegółowej analizy.

Celem częściowym Banku jest osiągnięcie założonych w prognozie poziomów wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego i jego wpływ na dochodowość portfela kredytów.

Ważnym elementem polityki Banku jest także zarządzanie limitami odnoszącymi się do ryzyka kredytowego, w szczególności identyfikacja kryteriów ustalenia limitów i ich okresowego przeglądu, monitorowanie i kontrola ustalonych limitów.

Oprócz metodologii prognozowania ryzyka, Bank stosuje inne narzędzia oceny poziomu ryzyka kredytowego, pozwalające również na symulację wyników rozważanych, potencjalnych decyzji biznesowych. W szczególności Bank przygotowuje:

- analizy wiekowania (tzw. vintage),
- analizy trendów podstawowych wskaźników szkodowości portfela,
- analizy brzegowe wybranych wskaźników poziomu ryzyka kredytowego,
- analizy historycznej dynamiki oraz prognozowanie przyszłej struktury portfela,
- analizy poziomu odpisów z tytułu utraty wartości,
- analizy w zakresie identyfikacji ryzyk, ich poziomu i możliwości zarządzania nimi dla nowo wprowadzanych produktów i usług,
- analizy cech aplikacyjnych i behawioralnych klientów,
- analizy statystyczne uwzględniające dane historyczne oraz prognozy portfela i inne analizy wewnętrzne w celu określenia wysokości limitów obowiązujących w Banku,
- testy warunków skrajnych,
- walidację modeli stosowanych w Banku,
- inne analizy i raporty ad hoc w celu monitorowania i raportowania jakości portfela kredytowego.

Bank dąży do uzyskania możliwie kompletnego wsparcia systemów informatycznych dla procesu analizy i weryfikacji wniosków kredytowych. Strategia Banku zakłada stałą optymalizację procesu decyzji kredytowych w zakresie kredytów detalicznych oraz rozwój reguł i narzędzi antyfraudowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich zastosowania dla zdalnych kanałów sprzedaży, aby Bank był gotowy na obsługę większych wolumenów wniosków kredytowych, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko kredytowe na akceptowalnym poziomie w ramach limitów apetytu na ryzyko.

Do wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Bank stosuje metodologię zgodną z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF 9). Model uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Zgodnie z MSSF 9 model wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w notcie 4 e).

Zgodnie z modelem Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3

w tys. zł

2. Identyfikacja ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2
3. Alokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1

Szczegóły dotyczące klasyfikacji umów do poszczególnych koszyków zostały opisane w sekcji utrata wartości aktywów finansowych.

Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

W przypadku umów, dla których klienci uzyskali prolongatę w spłacie wynikającą z tzw. ustawowych wakacji kredytowych przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, na potrzeby wyceny ryzyka kredytowego, Bank postępuje jak opisano w nocy 4 e) w akapicie *Utrata wartości aktywów finansowych*.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych opiera się na modelowych parametrach straty oczekiwanej, a finalna wartość straty oczekiwanej jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają dodatkowo korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych. W tym celu Bank określa czynniki wpływające na poszczególne segmenty, aby oszacować odpowiednią ewolucję parametrów ryzyka. Dla ekspozycji, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 2) jak i ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (Koszyk 3), strata oczekiwana jest liczona w całym okresie życia ekspozycji. Dla ekspozycji zaalokowanych do Koszyka 1 Bank kalkuluje stratę oczekiwaną w horyzoncie 12-miesięcznym. W rezultacie odpisy z tytułu ECL są szacowane z wykorzystaniem złożonego modelu stworzonego z wykorzystaniem wielu informacji i z wykorzystaniem wielu technik statystycznych. Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF podlegają procesowi zarządzania modelami i podlegają regularnej walidacji.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 2

W celu minimalizacji salda klasyfikowanego do Koszyka 2, już w pierwszych dniach po terminie płatności, Bank koncentruje się na jak najszybszym dotarciu do maksymalnej liczby Klientów mających opóźnienie. Informacja o powstałej zaległości wraz z prośbą o natychmiastową spłatę jest przekazywana Klientom za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej: e-mail lub wiadomości sms.

W momencie zidentyfikowania opóźnienia w spłacie, pojedyncze ekspozycje na podstawie m.in. historii opóźnień oraz historii aktywności windykacyjnych zostają poddane ocenie statystycznej, w celu określenia prawdopodobieństwa wystąpienia większego opóźnienia. Wynik tej oceny w połączeniu z wielkością ekspozycji, determinuje moment rozpoczęcia telefonicznego procesu windykacyjnego. Rozpoczęcie procesu telefonicznego dla ekspozycji o najwyższym prawdopodobieństwie opóźnienia rozpoczyna się w 5. dniu opóźnienia.

Równolegle do działań telefonicznych, realizowane są działania z wykorzystaniem korespondencji elektronicznej lub papierowej. Jeżeli dotychczasowe działania nie przyniosły rezultatu, począwszy od 15. dnia opóźnienia, obsługa opóźnienia przekazywana jest do firm zewnętrznych.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 3

Począwszy od 30. dnia opóźnienia, umowy z wysokim saldem kierowane są do obsługi windykatorów terenowych, których zadaniem jest nawiązanie bezpośredniego kontaktu z Klientem. Rachunki o niższych kwotach należności przekazywane są do firm zewnętrznych. Na tym etapie windykacyjna obsługa rachunku koncentruje się na wyegzekwowaniu kwoty co najmniej w wysokości umożliwiającej powstrzymanie rachunku przed wejściem w Koszyk 3. Monitoring działań windykacyjnych realizowany jest ze szczególnym uwzględnieniem rachunków zagrożonych wejściem w Koszyk 3, a maksymalizacja odzysków wspierana jest przez system wynagradzania uzależniony od skuteczności osiągniętych działań.

w tys. zł

Dane dotyczące wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom z przesłanką utraty wartości ocenianych indywidualnie i portfelowo oraz dane dotyczące struktury portfela w rozbiu na okresy przeterminowania przedstawiono w notce 24 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Nadrzędnym celem biznesowym Banku w kontekście polityki kredytowej jest realizacja Strategii Banku oraz Strategii zarządzania ryzykiem, w tym utrzymanie ryzyka na przyjętym poziomie, tak aby zapewnić właściwą równowagę pomiędzy dochodem Banku a kosztami związanymi z materializacją ryzyka. Jednym ze strategicznych celów jest również realizacja budżetu ryzyka, który związany jest z ryzykiem kredytowym i zapewnia bezpieczeństwo depozytów w Banku.

Bank realizuje wyżej określone cele poprzez:

- wprowadzenie procedur zapewniających udzielanie kredytów w sposób bezpieczny, który zapewnia spłatę należności i zarządzanie nimi,
- takie dostosowanie polityki cenowej oraz marketingowej Banku, aby możliwe było utrzymanie zakładanego poziomu sprzedaży przy lokowaniu środków w portfelu kredytowym w sposób przynoszący korzyści,
- dołożenie wszelkich starań aby przekazywane Wnioskodawcom i Klientom informacje były zrozumiałe, jednoznaczne i czytelne,
- stosowanie w relacjach z Wnioskodawcami i Klientami zasady profesjonalizmu, rzetelności, staranności oraz najlepszej wiedzy.

Przy realizacji oraz szczegółowym definiowaniu celów określonych powyżej, Bank kieruje się zasadą nie przekraczania poziomu dopuszczalnego ryzyka kredytowego (apetytu na ryzyko) określonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Bank kredytuje osoby fizyczne (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, kredyty celowe, kredyty gotówkowe, karty kredytowe i internetowe odnawialne limity kredytowe).

Podmioty udziela kredytów osobom posiadającym miejsce stałego lub czasowego zameldowania w Polsce lub prawo do stałego lub czasowego pobytu na terenie Polski. Dopuszcza się kredytowanie podmiotów uzyskujących dochody z zagranicy w przypadkach określonych szczegółowo w instrukcjach kredytowych.

Bank obecnie oferuje wyłącznie kredyty w złotych polskich. W przeszłości Bank udzielał także kredytów indeksowanych do walut obcych (CHF, USD, EUR), a zatem obecnie zarządza portfelem kredytowym zawierającym tego typu ekspozycje.

Bank posiada w ofercie kredyty długo-, średnio- i krótkoterminowe. Maksymalne długości okresów kredytowania określają stosowne instrukcje kredytowe obowiązujące w Banku.

Zarządzaniu ryzykiem służą:

- dywersyfikacja portfela,
- scentralizowany proces decyzyjny,
- limity apetytu na ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji,
- szczegółowe limity koncentracji, operacyjne oraz akceptacyjne,
- przyjmowanie i monitorowanie zabezpieczeń,
- wewnętrzny przegląd należności,
- rygorystyczne zasady tworzenia odpisów na oczekiwane straty,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- testy warunków skrajnych,
- walidacja stosowanych w Banku modeli.

Bank wyznaczył następujące szczegółowe limity koncentracji wynikające z przepisów części czwartej Rozporządzenia CRR oraz Prawa Bankowego:

- suma zaangażowań Banku nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału w przypadku podmiotu/podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,

w tys. zł

- suma zaangażowań Banku w inną instytucję lub grupę podmiotów powiązanych, składającą się co najmniej z jednej instytucji nie może przekroczyć 25% wartości uznanego kapitału Banku lub kwoty 150 mln euro, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa (jeżeli kwota 150 mln euro jest wyższa niż 25% wartości uznanego kapitału Banku, zastosowanie ma limit określony w drodze Uchwały Zarządu w sprawie określenia wysokości limitu dużych ekspozycji),
- suma zaangażowań wobec wszystkich powiązanych podmiotów należących do grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji, nie będących instytucjami nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Banku,
- suma zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa Bankowego nie może przekroczyć 10% kapitału podstawowego Tier I Banku.

Wartości dopuszczalnych limitów (mln zł)	Rok 2023	Rok 2022
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (25% kapitału podstawowego Tier I Banku)	981	834
Limit koncentracji zaangażowania wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, składających się co najmniej z jednego banku krajowego, instytucji kredytowej lub banku zagranicznego (25% kapitału podstawowego Tier I Banku lub 150 mln EUR w zależności od tego, która kwota jest wyższa)	981	834
Limit koncentracji zaangażowania wobec wszystkich powiązanych podmiotów nie będących instytucjami należących do grupy podmiotów powiązanych składającej się co najmniej z jednej instytucji (25% kapitału podstawowego Tier I Banku)	981	834
Zaangażowania wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa bankowego (10% kapitału podstawowego Tier I Banku)	392	334

Na dzień 31 grudnia 2023 i 31 grudnia 2022 żaden z powyższych limitów koncentracji nie został przekroczony. Maksymalne zaangażowanie wobec grupy podmiotów powiązanych ze sobą organizacyjnie wyniosło odpowiednio 1 017 tys. zł oraz 1 058 tys. zł (łącznie ekspozycja bilansowa i pozabilansowa).

Pozostałe szczegółowe limity koncentracji odnoszą się do:

- 1) zaangażowania w poszczególne produkty Banku,
- 2) podziału regionalnego,
- 3) zaangażowania klienta/grupy blisko powiązanych klientów,
- 4) typu sprzedawcy,
- 5) kanału sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia rozkład zaangażowania w podziale na poszczególne regiony gospodarcze. Na dzień 31 grudnia 2023 i 31 grudnia 2022 nie wystąpiła istotna koncentracja zaangażowania w żadnym z regionów. W tabeli zaprezentowano wartość brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Region	31.12.2023	%	31.12.2022	%
Centralny	1 006 115	6,54%	1 064 209	7,82%
Południowo-zachodni	2 447 428	15,90%	1 495 673	11,00%
Południowy	2 090 279	13,58%	2 181 476	16,04%
Północno-zachodni	2 551 123	16,57%	2 707 388	19,91%
Północny	2 093 177	13,60%	2 190 861	16,11%
Województwo mazowieckie	3 887 161	25,25%	2 581 208	18,98%
Wschodni	1 279 308	8,31%	1 340 248	9,85%
Brak danych	38 717	0,25%	39 722	0,29%
Razem	15 393 308	100,00%	13 600 785	100,00%

Jako regiony przyjęto następujący podział województw:

w tys. zł

Centralny (łódzkie, świętokrzyskie), Południowo-zachodni (dolnośląskie, opolskie), Południowy (małopolskie, śląskie), Północny (kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie), Północno-zachodni (lubuskie, wielkopolskie, zachodnio-pomorskie), Wschodni (lubelskie, podkarpackie, podlaskie), Województwo mazowieckie (mazowieckie).

Szczegółowe limity operacyjne obejmują:

- 1) Poziom ekspozycji przeterminowanych - wczesne opóźnienia.
- 2) Potencjalny maksymalny poziom nieodzyskanych kredytów.
- 3) Średni poziom odzysku ze stosowanych zabezpieczeń.
- 4) Średnie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Zabezpieczenia kredytów stanowią:

- częściowe przewłaszczenie pojazdu,
- przewłaszczenie pojazdu z warunkiem zawieszającym wraz z depozytem karty pojazdu,
- ubezpieczenia (w szczególności: cesja z polisy ubezpieczenia nieruchomości, wskazanie Banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie, cesja z ubezpieczenia AC pojazdu stanowiącego przedmiot przewłaszczenia),
- hipoteka na nieruchomości,
- weksel własny Kredytobiorcy in blanco,
- poręczenie wekslowe,
- poręczenie cywilne,
- inne (stosowane w rzadkich przypadkach), które zostaną wskazane w instrukcjach kredytowych lub zaakceptowane przez Zarząd Banku.

Portfel kredytów hipotecznych jest zabezpieczony hipotekami na kredytowanych nieruchomościach. Bank monitoruje poziom zabezpieczenia portfela, m.in. monitorując parametr LtV (ang. Loan – to value).

W tabeli poniżej znajdują się wartości LtV, wyliczone jako średnia ważona wartością bilansową portfela w podziale na walutę bieżącą.

Poziom zabezpieczenia portfela	31.12.2023	31.12.2022
LtV – portfel indeksowany do CHF	34%	42%
LtV - PLN	28%	32%
LtV uśrednione	31%	39%

W tabeli poniżej znajdują się wartości zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank w podziale na kategorie kredytów.

Wartość zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank	31.12.2023	31.12.2022
Zabezpieczenia kredytów hipotecznych	8 348 979	8 567 414
Zabezpieczenia kredytów samochodowych	814 195	846 099
Zabezpieczenia kredytów operacyjnych	0	4 464
Razem	9 167 638	9 417 977

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń został skalkulowany poprzez skorygowanie parametrów LGD do poziomu obserwowanego dla poszczególnych klientów na produktach niezabezpieczonych. Ponadto w 2022 roku Bank zdecydował się na uwzględnienie w wycenie ryzyka kredytowego wartości nieruchomości dla kredytów hipotecznych. W wyniku czego na koniec 2023 roku dla części portfela o wartości bilansowej 29 378 tys. zł ostateczna wartość odpisów wynosi 0.

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2023 roku:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Finansowy efekt zabezpieczeń
kredyty konsumenckie	10 053 073	-1 198 978	0
kredyty hipoteczne	1 338 161	-74 105	83 839
pozostałe	4 002 074	-16 863	3 328
Razem	15 393 308	-1 289 946	87 167

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2022 roku:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Finansowy efekt zabezpieczeń
kredyty konsumenckie	10 097 252	-1 347 193	0
kredyty hipoteczne	1 935 254	-90 920	107 221
pozostałe	1 568 279	-37 439	8 064
Razem	13 600 785	-1 475 552	115 285

Praktyki w zakresie *forbearance*

Jako działanie *forbearance* (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Banku na dotychczasowych warunkach umownych, zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 r. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym bądź częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia, minimalizację straty i/lub maksymalizację odzysków.

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na zmianie harmonogramu poprzez okresowe zawieszenie spłaty (karencja) lub wydłużenie terminu spłaty, zmianie warunków umowy na bardziej korzystne niż warunki, które uzyskaliby od tej samej instytucji w tym samym czasie inni dłużnicy o podobnym profilu ryzyka (np. zwolnienie z ubezpieczenia, itp.). Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

Praktyki *forbearance* nie mają zastosowania w przypadku, gdy renegekcje warunków umowy nie wynikają z trudności finansowych kredytobiorcy. W przypadku udzielenia prolongaty w spłacie wynikającej z ustawowych wakacji kredytowych przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych na potrzeby wyceny ryzyka kredytowego, uznając, że udzielone wakacje kredytowe nie są powiązane z bezpośrednimi trudnościami danego klienta (pod warunkiem braku innych przesłanek), są oferowane bezwarunkowo i w związku z tym nie mają wpływu na jakość należności. W przypadku narzędzi pomocowych zaoferowanych przez Bank w ramach własnej pro klenckiej inicjatywy dla klientów posiadających obywatelstwo ukraińskie, mających na celu tymczasowe zmniejszenie obciążeń finansowych tych klientów, Bank dokonuje przeklasyfikowania tych ekspozycji kredytowych do Koszyka 2 (na koniec 12.2023 saldo bilansowe tych ekspozycji wynosiło 917 tys. zł).

Portfel umów objętych restrukturyzacją podlega systematycznej kontroli i ocenie pod kątem występowania opóźnienia w spłacie. Raporty zawierające informacje o udziale rachunków opóźnionych w spłacie w portfelu umów zrestrukturyzowanych z uwzględnieniem podziału na produkty, zastosowane warianty restrukturyzacji, przedział opóźnienia zrestrukturyzowanej umowy

w tys. zł

oraz w innych przekrojach, których zastosowanie okaże się zasadne w toku prowadzonych analiz, prezentowane są przez Obszar Windykacji raz na kwartał na posiedzeniu Komitetu ds. Windykacji.

Ekspozycja uznana za restrukturyzowaną nie zmienia już tej klasyfikacji (jest klasyfikowana jako restrukturyzowana do końca życia umowy). Umowy objęte restrukturyzacją podlegają klasyfikacji do Koszyka 2 lub do Koszyka 3 (jeżeli umowa spełnia definicję restrukturyzacji awaryjnej zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2016/07 dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013).

W przypadku udzielenia Klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres umowy od momentu zawarcia umowy udogodnienia. Klasyfikacja klientów do kategorii restrukturyzacji jest odrębną (niezależną) w stosunku do klasyfikacji należności do portfela pracującego/niepracującego.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom *forbearance* nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku. Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości		Wartość netto	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty gospodarcze	0	0	0	0	0	0
Kredyty samochodowe	1 036	4 497	-710	-4 260	326	237
Kredyty hipoteczne	123 597	163 580	-31 091	-37 066	92 506	126 514
Kredyty na zakup towarów i usług	1 112	1 078	-941	-894	171	184
Kredyty gotówkowe	195 509	207 768	-117 898	-132 839	77 611	74 929
Karty kredytowe	518	563	-471	-507	47	56
Razem	321 772	377 486	-151 111	-175 566	170 661	201 920

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Koszyk 1	0	0	0	0
Koszyk 2	123 952	145 144	-18 507	-19 944
Koszyk 3	150 887	179 349	-105 964	-123 290
POCI	46 933	52 993	-26 640	-32 332
Razem	321 772	377 486	-151 111	-175 566

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. wynosiła odpowiednio 27 753 tys. zł oraz 22 621 tys. zł.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance brutto wg regionów	31.12.2023	%	31.12.2022	%
Centralny	24 248	7,54%	28 608	7,58%
Południowo-zachodni	34 383	10,69%	43 437	11,51%
Południowy	51 392	15,97%	61 251	16,23%
Północno-zachodni	72 678	22,59%	82 809	21,94%
Północny	61 219	19,03%	70 279	18,62%
Województwo mazowieckie	38 767	12,05%	46 866	12,42%
Wschodni	36 876	11,46%	42 034	11,14%
Brak danych	2 209	0,67%	2 202	0,56%
Razem brutto	321 772	100,00%	377 486	100,00%

Zmiana stanu kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Rok 2023	Rok 2022
Wartość bilansowa netto na początek okresu	201 920	143 417
Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	24 455	87 620
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	30 067	47 753
Inne zmiany/spląty	-85 781	-76 870
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	170 661	201 920

Polityka spisywania należności

W przypadku, gdy czynności windykacyjne podjęte przez Bank (w tym czynności realizowane przez podmioty zewnętrzne) zostały przeprowadzone i nie doprowadziły do odzyskania kwoty zadłużenia oraz stwierdzono brak wypłacalności i zdolności do spłaty zadłużenia przez Kredytobiorcę/Pożyczkobiorcę lub koszty przeprowadzenia przez Bank czynności zmierzających do odzyskania wierzytelności na drodze sądowej byłyby równe lub wyższe od kwoty zadłużenia, Bank może podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności. Bank może również podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności na podstawie rekomendacji wydanej przez Komitet ds. Windykacji, gdy stwierdzono brak możliwości dalszego dochodzenia należności ze względu na występowanie ryzyka prawnego, reputacyjnego lub ze względu na trudne do przezwyciężenia przeszkody operacyjne, szczególnie w sytuacji, w której odnotowano potwierdzony zgon Kredytobiorcy na Umowie bez względu na to czy cały kapitał jest już wymagalny. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Analiza odzyskiwalności będąca podstawą do częściowego spisania obejmuje określone cechy. Dane przyjęte do analizy podlegają segmentacji wg typu produktu, koszyka oraz przedziale opóźnienia. Bank definiuje poziom prawdopodobieństwa przy którym brak jest uzasadnionych perspektyw na odzyskanie odsetek karnych. Dla zdefiniowanych segmentów określone są wartości procentowe odsetek karnych z prawdopodobieństwem odzyskania poniżej zdefiniowanego progu. Wyliczone wartości procentowe są podstawą do ustalenia wysokości częściowego spisania dla danego produktu z określonym opóźnieniem.

Struktura portfela indeksowanego do franka szwajcarskiego

Struktura portfela kredytów i pożyczek indeksowanych do CHF w wartości brutto	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty na nieruchomości	722 474	1 239 352
Kredyty pozostałe, w tym:	4 354	14 755
Pożyczki hipoteczne i inne	4 354	14 243
Kredyty samochodowe	0	512
Razem kredyty i pożyczki brutto	726 828	1 254 107

Ryzyko walutowe oraz ryzyko adekwatności kapitałowej związane z kredytami indeksowanymi do franka szwajcarskiego znajduje się pod stałą kontrolą, a sposób zarządzania tym ryzykiem został szerzej opisany w nocie 5 *Zarządzanie ryzykiem* w części dotyczącej odpowiednio zarządzania ryzykiem rynkowym oraz zarządzania ryzykiem niewypłacalności.

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF.

Rok 2023

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	626 762	52 767	42 945	5,94%	1 757	1 946	17 895	0,28%	3,69%	41,67%

Rok 2022

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 109 533	66 753	63 066	5,09%	3 231	3 859	23 312	0,29%	5,78%	36,96%

Według stanu na 31.12.2023 r. 96,17% portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF zostało udzielonych przed rokiem 2009 (na dzień 31.12.2022 wskaźnik ten wynosił 96,71%). Średnia wartość wskaźnika LTV dla tego portfela wynosiła na dzień 31.12.2023 i 31.12.2022 odpowiednio 34,22% oraz 42,60%. W tabelach powyżej uwzględnione zostały kredyty indeksowane do CHF na wskazany dzień bilansowy, co oznacza, że dane nie zawierają należności z tytułu kredytów, dla których nastąpiło wypowiedzenie umowy. Kredyty takie są konwertowane na PLN w momencie wypowiedzenia umowy.

b) Ryzyko rynkowe

Bank w swojej działalności jest narażony na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko wynikające z niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych wskutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji. W Banku pojęcie ryzyka rynkowego obejmuje ryzyko: stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB) oraz ryzyko walutowe. Bank nie posiada księgi handlowej.

w tys. zł

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest minimalizacja ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka w Banku, tak aby przy określonym akceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego optymalizowany był dochód Banku. Celem Banku nie jest osiąganie spekulacyjnych zysków na krótkoterminowych zmianach cen, lecz zabezpieczenie przed niekorzystnymi skutkami tych zmian dla wyniku. W związku z tym, Bank nie zakłada zawierania transakcji do portfela handlowego, a wszystkie operacje są zaliczane do portfela bankowego.

Pomiar wartości narażenia Banku na ryzyko rynkowe dokonywany jest przy użyciu standardowych narzędzi stosowanych do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku zapewnia rozdzielenie funkcji operacyjnych – zawierania transakcji na rynku międzybankowym od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Proces obejmuje zarówno Bank jak i podmioty zależne, dla których zastosowanie mają te same zasady i metody zarządzania ryzykiem rynkowym.

Raportowanie ryzyka rynkowego jest integralną częścią systemu raportowania w Banku, który obejmuje comiesięczne przekazywanie informacji dla Zarządu Banku, Komitetu Ryzyka Rynkowego i Komitetu ALCO oraz kwartalne raportowanie dla Rady Nadzorczej Banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się na płaszczyźnie zarządczej oraz operacyjnej. Polityka zarządzania ryzykiem oraz system raportowania są zgodne z obowiązującymi praktykami Grupy Santander, wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego. Za wdrożenie i realizację polityk w tym zakresie odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem rynkowym.

W procesie zarządzania ryzykiem rynkowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- obszar zarządzania finansowego i kapitałem (Departament Zarządzania Finansowego),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- obszar ryzyka (Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym),
- Audyt wewnętrzny.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem rynkowym ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka rynkowego Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Obszar zarządzania finansowego i kapitałem sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem rynkowym. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka rynkowego są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w obszarze ryzyka w Departamencie Zarządzania Ryzykiem Rynkowym. Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, natomiast za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka rynkowego podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Istotną funkcję w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym odgrywa audyt wewnętrzny. W tym zakresie audyt pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i kontroli zarządzania danym rodzajem ryzyka.

Ryzyko monitorowane jest za pomocą systemu limitów oraz testów warunków skrajnych. Limity ustalane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu Ryzyka Rynkowego i/lub Komitetu ALCO. Limity określające apetyt na ryzyko są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Podstawowe elementy systemu kontroli ryzyka rynkowego obejmują:

- limity wrażliwości wyniku odsetkowego netto i wartości ekonomicznej kapitału,
- limit pozycji walutowej,
- limit VaR (Value At Risk) dla ryzyka walutowego,
- ALCO Stress Test dla wrażliwości wyceny portfela HTCS,
- testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, w tym nadzorczy test wartości odstających SOT dla ryzyka stopy procentowej zgodnie z wymogami EUNB.

Metodyka szacowania wartości zagrożonej (Value-at-risk) w zakresie pomiaru ryzyka rynkowego

Do pomiaru ryzyka kursu walutowego Bank wykorzystuje metodę pomiaru wartości zagrożonej (VaR), której wynik Bank definiuje jako stratę wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela) taką, że prawdopodobieństwo osiągnięcia jej lub przekroczenia w zadanym przedziale czasowym jest równe zadanemu poziomowi tolerancji zgodnie z formułą: $P(W < W_0 - VaR) = \alpha$. Gdzie W_0 i α to odpowiednio wartość obecna, wartość końca rozpatrywanego okresu i poziom tolerancji. VaR dla pozycji walutowej kalkulowany jest dla 2-letniego szeregu czasowego przy założeniu 99% poziomu ufności oraz 10-dniowego okresu utrzymania pozycji.

a. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB)

Ryzyko stopy procentowej Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Monitorowaniu i limitowaniu podlegają wszystkie składowe ryzyka stopy procentowej, w tym:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko opcji klienta,
- ryzyko opcji automatycznych (wbudowanych).

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej stosuje się m.in. lukę stopy procentowej urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę zerwań depozytów. Analizie podlega wpływ potencjalnej zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (NII) oraz wartość kapitału Banku (EVE). Dodatkowo analizowane są scenariusze skrajne dla zakładanej szokowej zmiany stóp procentowych, która stanowi podstawę do wyznaczania limitów apetytu na ryzyko.

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się za pomocą raportów luki terminów przeszacowania. Wykonywane są również testy warunków skrajnych. Bank prowadzi bardzo konserwatywną strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która polega na dopasowaniu struktury przeszacowania zobowiązań do aktualnej struktury przeszacowania aktywów. Bank stosuje instrumenty pochodne IRS w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest zarządzane w oparciu o następujące limity apetytu na ryzyko:

- limit wrażliwości wyniku odsetkowego netto (NII – najgorsza wrażliwość spośród 8 scenariuszy regulacyjnych przesunięcia krzywej dochodowości) wyrażony jako udział w prognozowanym wyniku odsetkowym na koniec bieżącego roku;
- limit wrażliwości wartości ekonomicznej kapitału (EVE – najgorsza wrażliwość spośród 8 scenariuszy regulacyjnych przesunięcia krzywej dochodowości) wyrażony jako udział w kwocie funduszy własnych na koniec poprzedniego roku.

	Wrażliwość wyniku odsetkowego netto (NII)		Wrażliwość ekonomiczna kapitału (EVE)	
Data	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Pozycja	3,22%	1,88%	5,18%	2,94%
Wartość limitu	17,50%	22,21%	7,50%	7,00%

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2023 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 695 795	2 783 315	3 223 552	1 793 160
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 757 097	881 000	1 069 000	24 000
Kredyty i pożyczki udzielone	1 905 449	1 854 608	2 093 851	1 684 548
Pozostałe aktywa	33 249	47 707	60 701	84 612
Zobowiązania i kapitały, w tym:	6 460 326	4 061 582	3 055 404	1 153 364
Rynek międzybankowy	32 543	10 718	350 000	0
Emisje własne	0	300 000	0	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	5 427 783	3 750 864	2 505 404	1 153 364
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	1 000 000	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-89 544	144	-710 000	-12 104
Luka	-1 854 075	-1 278 123	-541 852	627 692
Luka skumulowana	-1 854 075	-3 132 198	-3 674 050	-3 046 358

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 614 094	4 820 776	765 268	-607 599	20 088 361
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	534 000	2 227 000	614 000	0	8 106 097
Kredyty i pożyczki udzielone	1 993 545	2 281 440	140 341	0	11 953 782
Pozostałe aktywa	86 549	312 336	10 927	-607 599	28 482
Zobowiązania i kapitały, w tym:	117 130	252 935	10 927	4 976 693	20 088 361
Rynek międzybankowy	0	0	0	0	393 261
Emisje własne	0	0	0	0	300 000
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	117 130	13 862	0	195 107	13 163 514
Kapitał	0	0	0	3 757 657	3 757 657
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	239 073	10 927	1 023 929	2 273 929
Pozycje pozabilansowe	708 620	50 000	0	0	-52 884
Luka	3 205 584	4 617 841	754 341	-5 584 292	-52 884
Luka skumulowana	159 226	4 777 067	5 531 408	-52 884	-52 884

w tys. zł

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2022 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	3 724 796	2 535 980	4 049 102	2 067 417
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 489 154	336 000	1 571 000	141 000
Kredyty i pożyczki udzielone	2 228 019	2 199 980	2 478 102	1 926 417
Pozostałe aktywa	7 623	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 562 275	3 349 760	2 754 981	1 203 686
Rynek międzybankowy	1 262 552	82 824	387 597	4 710
Emisje własne	0	300 000	100 000	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 299 723	2 966 936	2 067 384	1 198 976
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-42 977	9 645	1 004	-18 476
Luka	-880 456	-804 135	1 295 125	845 255
Luka skumulowana	-880 456	-1 684 591	-389 466	455 789

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 219 730	2 986 645	321 044	-885 982	17 018 732
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	69 000	1 136 000	0	0	4 742 154
Kredyty i pożyczki udzielone	2 150 730	1 850 645	321 044	1 008 250	14 163 187
Pozostałe aktywa	0	0	0	-1 894 232	-1 886 609
Zobowiązania i kapitały, w tym:	182 773	129 363	160 621	4 675 273	17 018 732
Rynek międzybankowy	0	89 379	160 621	0	1 987 683
Emisje własne	0	0	0	0	400 000
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	182 773	39 984	0	166 606	9 922 382
Kapitał	0	0	0	3 845 253	3 845 253
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	663 414	663 414
Pozycje pozabilansowe	-8 795	0	0	0	-59 599
Luka	2 028 162	2 857 282	160 423	-5 561 255	-59 599
Luka skumulowana	2 483 951	5 341 233	5 501 656	-59 599	-59 599

b. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału w wyniku niekorzystnej zmiany kursów walutowych. W ramach monitorowania ryzyka kursowego Bank analizuje także ryzyko płynności w walutach obcych oraz wpływ ryzyka kursowego na ryzyko kredytowe, które pojawia się w przypadku kredytów indeksowanych do walut obcych - gdy występuje niedopasowanie waluty kredytu do waluty przychodów klientów Banku, a także wpływ ryzyka walutowego na ryzyko płynności, które wynika z wyceny w złotych pochodnych instrumentów finansowych typu CIRS i FX SWAP. Sytuacja taka dotyczy części portfela Banku obejmującej kredyty indeksowane do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zabezpieczane w tym zakresie instrumentami pochodnymi.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie całkowitej pozycji walutowej Banku w wysokości, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. W tym celu limity pozycji walutowej ustalone są na konserwatywnym poziomie, nieprzekraczającym wartości progu istotności określonego w relacji do funduszy własnych Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku obejmuje następujące zagadnienia:

- zarządzanie otwartą pozycją walutową Banku, w tym ustalenie i kontrolowanie limitów dla otwartej pozycji walutowej i limitów maksymalnej straty,
- monitorowanie różnic kursowych z wymiany walut i wyniku z pozycji wymiany,
- szacowanie potencjalnej straty z tytułu ryzyka walutowego (wartości zagrożonej) i analiza scenariuszy skrajnych,
- zarządzanie poziomem obrotu w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym,
- alokację kapitału na ryzyko niedopasowania waluty kredytu z przychodami klientów.

Wielkości, na które nałożone są limity to m.in.: wartość otwartych pozycji walutowych i wartość zagrożona (VaR) obliczana dla 2-letniego szeregu czasowego w horyzoncie 10-dniowym i przy poziomie ufności 99%.

Bank narażony jest na ryzyko walutowe głównie z tytułu udzielonych klientom kredytów i pożyczek indeksowanych do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zarządzane przez codzienne monitorowanie i minimalizowanie bieżącej pozycji walutowej Banku. Domykanie pozycji odbywa się za pomocą dopasowania aktywów i zobowiązań poprzez odpowiednie transakcje walutowe dokonywane na rynku międzybankowym.

Począwszy od roku 2011 Bank stosuje transakcje instrumentami pochodnymi w ramach rachunkowości zabezpieczeń do zabezpieczania przepływów portfela kredytów indeksowanych do franka szwajcarskiego przed ryzykiem walutowym.

Pomiar ryzyka walutowego odbywa się za pomocą codziennych raportów pozycji całkowitej Banku oraz raportów VaR. Na dzień 31 grudnia 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku pozycja walutowa kształtowała się odpowiednio:

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2023 roku

Waluta	Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)							
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Pozostałe zobowiązania	Należności / zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Z
CHF	5 277	705 853	0	-530	-174 173	0	-13 981	
USD	132	64	7 845	0	27	-7 699	-206	
EUR	48 983	269	0	0	-205	-14 926	-33 608	
Razem:	54 392	706 186	7 845	-530	-174 351	-22 625	-47 795	

Poz

Fund

2% fu
włas

Wym

Wyko

*Wartość CHF zaprezentowana w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom odpowiada wartości bilansowej kredytów w walucie CHF pomniejsz z tymi kredytami.

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2022 roku

Waluta	Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)							
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Pozostałe zobowiązania	Należności / zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Z
CHF	67 003	1 224 059	0	4	-94 430	-166 406	-14 105	
USD	64	77	7 013	0	0	-7 045	-248	
EUR	71 774	341	0	0	-119	-35 183	-35 987	
Razem:	138 841	1 224 477	7 013	4	-94 549	-208 634	-50 340	
								Poz
								Fu
								Z
								Wy
								W

*Wartość CHF zaprezentowana w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom odpowiada wartości bilansowej kredytów w walucie CHF pomniejszonej o wartości kredytów w walucie PLN z tymi kredytami.

w tys. zł

Ryzyko walutowe wyrażone VaR kształtowało się następująco (podano wartości potencjalnego wpływu na wynik finansowy w tys. zł wynikającego z obserwowanej zmienności cen na rynkach finansowych przy poziomie ufności 0,99):

Value at Risk dla ryzyka walutowego	Rok 2023	Rok 2022
VaR o horyzoncie 10 dni – wartość na 31 grudnia	153,43	73,49
Górna wartość limitu	500	500

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytowego Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu wg waluty udzielonego kredytu.

Struktura portfela Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według walut	31.12.2023	31.12.2022
PLN	13 398 567	10 902 753
CHF	704 465	1 222 072
EUR	266	331
USD	64	77
Razem	14 103 362	12 125 233

Reforma indeksów stóp procentowych (Interest Rate Benchmark reform)

Santander Consumer Bank aktywnie uczestniczy w programie rozwojowym w ramach całej Grupy Santander Polska mającym obecnie na celu przygotowanie wszystkich podmiotów Grupy do wdrożenia nowego wskaźnika referencyjnego WIRON. Dzięki współpracy w ramach grupy kapitałowej Santander Consumer Bank S.A. korzysta na bieżąco z informacji na temat postępu prac Narodowej Grupy Roboczej (NGR), która została powołana do przeprowadzenia zmiany wskaźnika referencyjnego. W skład NGR wchodzi przedstawiciele m.in. władz wykonawczych, regulatora oraz sektora bankowego. Prace w ramach tej inicjatywy są nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi głównie członkowie najwyższego kierownictwa, i jest wspierany przez ekspertów z renomowanej firmy doradczej.

Obecnie w Banku trwają prace koncentrujące się na implementacji zmian w systemach IT oraz wymaganych zmian w dokumentacji. Zakończenie prac wdrożeniowych w systemach IT, dokumentacji oraz procesów Banku a także rozwój nowego standardu/nowego indeksu na rynku (realizacja harmonogramu prac NGR) będą determinować moment kiedy Bank będzie mógł rozpocząć sprzedaż produktów bazujących na nowym indeksie.

Zgodnie z komunikatem NGR, Bank zakłada, że ostateczne przejście na nowy benchmark dla trwających transakcji odbędzie się na koniec 2027 roku, jednakże zamierza znacząco wcześniej być przygotowanym do takiej zmiany.

Na dzień podpisania sprawozdania, stawki WIBOR spełniają warunki BMR i nie nastąpiły zmiany w tych indeksach wpływające na zawarte przez Bank umowy.

Poniżej dane dotyczące podziału aktywów i zobowiązań Banku wg stanu na 31.12.2023 r.:

Aktywa i zobowiązania oparte o PLN WIBOR na 31.12.2023	Wartość nominalna	
	Aktywa	Zobowiązania
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	0	0
Obligacje skarbowe	900 000	0
Obligacje wyemitowane	0	300 000
Należności / zobowiązania (w tym podporządkowane) wobec banków	0	210 000
Należności / zobowiązania wobec klientów	4 675 572	1 360 718
Należności / zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0	0
Należności / zobowiązania leasingowe	0	1 000
Łącznie wartość bilansowa brutto aktywów i pasywów opartych o PLN WIBOR	5 575 572	1 871 718
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (nominał)	0	250 000
Zabezpieczające Instrumenty pochodne (nominał)	123 900	510 000

W związku ze spodziewanym przejściem na WIRON, Bank zidentyfikował na następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko prowadzenia działalności:**

Przejście na nowy wskaźnik referencyjny może prowadzić do ryzyka nadużyć lub niewłaściwego postępowania wobec klientów, skutkującego skargami ze strony klientów, karami lub utratą reputacji. Możliwe zagrożenia to: ryzyko wprowadzenia klientów w błąd, ryzyko nadużyć na rynku (w tym wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku), ryzyko praktyk antykonkurencyjnych, zarówno w czasie przejścia jak i po nim (np. zmowa i wymiana informacji) oraz ryzyko spowodowane konfliktem interesów. Bank posiada silne struktury zarządzania procesem przejścia, aby zapewnić mitygację ryzyka.

- Ryzyko cenowe:**

Przejście na nowy wskaźnik referencyjny WIRON oraz zaprzestanie stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR może wpływać na mechanizmy cenowe stosowane przez Bank w odniesieniu do niektórych transakcji. Konieczne będzie uwzględnienie korekt zapewniających ekwiwalentność istniejących umów i opracowanie nowych modeli ustalania cen dla nowych transakcji.

- Ryzyko związane z podstawą stopy procentowej:**

Ryzyko to jest ściśle związane ze sposobem w jakim odbędzie się zamiana stawek WIBOR na WIRON. Bank spodziewa się, że nastąpi to w sposób uporządkowany, zgodny z BMR i podobny do wprowadzenia stawek SARON w miejsce LIBOR CHF tj. poprzez prawne wskazanie WIRONu jako zamiennika WIBORu.

W październiku 2023 r. NGR podjęła decyzję o wydłużeniu okresu finalnej konwersji na nowy wskaźnik na koniec 2027 roku. Na moment podpisania Sprawozdania, nie został zatwierdzony przez NGR sposób przejścia ani nie zostało opublikowane odpowiednie Rozporządzenie MF.

W przypadku zaprzestania publikacji WIBORu oraz braku prawnego wskazania zamiennika WIBORu, Bank zastosuje wskazane alternatywne stopy zgodnie z umową z klientem i obowiązującymi przepisami prawa.

Ryzyko stopy procentowej może również zachodzić w sytuacji, gdy przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne dla niepochodnych i pochodnych instrumentów utrzymywanych w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej związanym z instrumentem niepochodnym nastąpi w różnych momentach. Ryzyko to może również wystąpić w przypadku przejścia na inne stawki dla transakcji pochodnych typu back-to-back w różnych momentach. Bank będzie monitorować, czy zarządzanie ryzykiem, o którym mowa powyżej, odbywa się zgodnie ze stosowanymi zasadami zarządzania ryzykiem, zaktualizowanymi, aby zezwolić

na tymczasowy, nieprzekraczający 12 miesięcy brak dopasowania i ustalić dodatkową podstawę swapów stóp procentowych, jeżeli jest ona wymagana.

- **Ryzyko bazy i spreadu:**

Stawki WIBOR oraz alternatywne wskaźniki referencyjne, które zostaną przyjęte przez Bank, mogą się od siebie istotnie różnić. Stawki WIBOR są stawkami przyszłościowymi wyznaczanymi na określony okres (np. trzy miesiące) na początku takiego okresu i uwzględniają spread bankowy. WIRON to stawka overnight wyznaczona na podstawie zawartych transakcji depozytowych przez banki i duże podmioty.

Dlatego też w ramach prac NGR oraz GPW Benchmark (administratora WIRONu) przygotowywana jest metodologia oraz sposób kalkulacji indeksów pochodnych do WIRONu np. stawek terminowych, określenie różnic (korekty) pomiędzy nowym benchmarkiem a WIBORem, oraz stawek alternatywnych do WIRONu.

- **Rachunkowość:**

Jeżeli przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne dla niektórych umów nie pozwoli na zastosowanie zwolnień przewidzianych przez zmiany w ramach Etapu 2, wówczas skutkiem może być rozwiązanie powiązania zabezpieczającego, a w konsekwencji zwiększona zmienność w rachunku zysków i strat. Tak może się stać, jeżeli nowo wyznaczone powiązania zabezpieczające nie będą lub jeżeli nie pochodne instrumenty finansowe zostaną zmienione lub usunięte ze sprawozdania finansowego. Bank planuje uzgodnić zmiany do umów, aby umożliwić zastosowanie zwolnień przewidzianych w MSSF 9. W szczególności Bank nie planuje zastąpienia ani likwidacji instrumentów pochodnych i zawarcia nowych transakcji na instrumentach pochodnych dostępnych na rynku w przypadku, gdy instrumenty zostały wyznaczone do powiązań zabezpieczających.

- **Ryzyko postępowania sądowego:**

W przypadku braku porozumienia w sprawie wdrożenia reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej dla obowiązujących umów (np. z powodu różnych interpretacji obowiązujących postanowień dotyczących stosowania innych wskaźników) zachodzi ryzyko postępowania sądowego i przeciągających się sporów z kontrahentami, które mogą skutkować dodatkowymi kosztami, np. kosztami obsługi prawnej. Bank ściśle współpracuje ze wszystkimi kontrahentami, aby uniknąć takiej sytuacji.

- **Ryzyko regulacyjne:**

Modele i metody regulacyjne są obecnie aktualizowane (np. aby uwzględnić nowe dane rynkowe). Zachodzi ryzyko, że pełna aktualizacja, testy oraz akceptacja modeli przez organy regulacyjne nie nastąpią w terminie.

- **Ryzyko operacyjne:**

Bank aktualizuje systemy informatyczne, aby w pełni zarządzać przejściem na alternatywne wskaźniki referencyjne. Zachodzi ryzyko, że tego rodzaju aktualizacje nie będą działać w pełni na czas, skutkując koniecznością przeprowadzania dodatkowych procedur manualnych wiążących się z ryzykiem operacyjnym.

W ocenie Banku wpływ reformy IBOR, w tym przejścia na WIRON na sytuację finansową oraz na poziom ryzyka prowadzonej działalności jest niewielki. W zakresie ryzyka najważniejszym pozostaje niepewność związana z trybem i sposobem zamiany stawek WIBOR na stawki WIRON.

c. Ryzyko płynności i finansowania

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie pozycji finansowej Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian otoczenia rynkowego lub zachowań klientów. Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania oraz transakcje skarbowe realizowane są niezależnie od innych podmiotów w Grupie. Dotyczy to zarówno rynku detalicznego, gdzie Bank pozyskuje depozyty od osób fizycznych, rynku przedsiębiorstw, jak i rynku hurtowego, gdzie Bank pozyskuje finansowanie od podmiotów finansowych (głównie banków). W zakresie zarządzania ryzykiem płynności w swoich spółkach zależnych Bank stosuje centralizację funkcji skarbowych. Zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozyskiwanie finansowania jest realizowane w Banku w całości przez Departament Zarządzania Finansowego.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- obszar zarządzania finansowego i kapitałem (Departament Zarządzania Finansowego),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- obszar ryzyka (Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym).

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem płynności ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka płynności Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Obszar zarządzania finansowego i kapitałem sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem płynności. W szczególności Zespół Skarbu zarządza operacyjnie płynnością płatniczą i bieżącą Banku, a Zespół ALM zajmuje się płynnością długoterminową/finansowaniem w ramach przyznaných uprawnień. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem płynnością średnio i długoterminową, w szczególności za utrzymanie pożądanej struktury zobowiązań, pełni Komitet ALCO. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w obszarze ryzyka w Departamencie Zarządzania Ryzykiem Rynkowym. Za zarządzanie ryzykiem płynności w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka płynności podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Do pomiaru ryzyka płynności stosuje się m.in. lukę płynności urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę odnowień i zerwań depozytów, analizę scenariuszy skrajnych w ramach planu awaryjnego utrzymania płynności oraz analizy stabilności i kosztów pozyskania zobowiązań.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez środki pozyskane z depozytów klientów detalicznych i korporacyjnych, emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, linii kredytowych z Grupy Santander i innych podmiotów, a także w ramach sekuryzacji portfela kredytowego. Portfel wysokiej jakości aktywów płynnych stanowi część podstawową nadwyżki płynności zgodnie z Rekomendacją P oraz zapewnia adekwatny poziom aktywów wysokopłynnych w rozumieniu ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz ROZPORZĄDZENIA DELEGOWANEGO KOMISJI (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Na płynność Banku wpływ mają zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne. Wśród czynników wewnętrznych, nad którymi Bank sprawuje kontrolę można wyróżnić:

- strukturę bilansu oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych walutach,
- wewnętrzne regulacje i procedury zarządzania ryzykiem płynności,
- politykę cenową i ofertę produktową.

Czynniki zewnętrzne, będące poza kontrolą Banku obejmują:

- wsparcie Grupy,
- politykę pieniężną Banku Centralnego,
- sytuację gospodarczą kraju,
- ocenę standingu finansowego Grupy,
- ryzyko płynności rynku.

Bank kontynuuje strategię zdywersyfikowanego finansowania opierając się zarówno na produktach depozytowych dla klientów detalicznych i korporacyjnych jak i na instrumentach z hurtowych rynków finansowych, które w szczególności obejmują:

- linie kredytowe w PLN,
- transakcje sekurytyzacyjne,
- emisje własne dłużnych papierów wartościowych.

W roku 2023 Bank aktywnie działał na rynku depozytów zarówno detalicznych jak i korporacyjnych, znacząco zwiększając bazę depozytową.

Portfel kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF jest finansowany środkami pozyskanymi w ramach transakcji FX SWAP, CCIRs oraz REPO ramach transakcji FX SWAP, CCIRs oraz REPO.

Bank zdefiniował nadwyżkę płynności jako nieobciążone aktywa o wysokiej płynności i jakości kredytowej charakteryzujące się wysoką zbywalnością bez konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań, dla których nie ma prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do ich wykorzystania w celu pozyskania środków. Nadwyżkę płynności dzieli się na podstawową i uzupełniającą nadwyżkę płynności.

Podstawowa nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- gotówka,
- rachunki bieżące i lokaty overnight w bankach,
- środki na rachunku bieżącym lub na rachunku rezerwy obowiązkowej w banku centralnym, przy czym w okresie wykraczającym poza tygodniowy „horyzont przeżycia” Bank uwzględnia, w przypadku wykorzystania tych środków, konieczność zapewnienia możliwości uzupełnienia salda rezerwy obowiązkowej do wymaganego przepisami poziomu,
- wysokiej jakości obligacje rządowe bądź podobne instrumenty, w tym dłużne papiery wartościowe dopuszczone przez NBP jako zabezpieczenia kredytu lombardowego, technicznego i operacji REPO.

Uzupełniająca nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- możliwe do upłynnienia w zdefiniowanym horyzoncie przeżycia w warunkach kryzysowych lub zbywalne z mniejszym prawdopodobieństwem niż pozycje należące do części podstawowej,
- kwalifikowane jako posiadające większe niż inne pozycje prawdopodobieństwo pozostania płynnymi w warunkach skrajnych.

System zarządzania płynnością w Santander Consumer Bank S.A. uwzględnia ryzyko płynności rynku. Bank zalicza do buforów płynności wyłącznie bardzo płynne instrumenty finansowe, głównie Skarbowe papiery dłużne (obligacje). Po stronie zobowiązań Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie transakcji długoterminowych dla finansowania pozyskanego z hurtowych rynków finansowych, w szczególności w transakcjach pochodnych (CIRS oraz FX SWAP) oraz operacjach repo.

Pomiar ryzyka płynności

Głównymi elementami metodologii pomiaru ryzyka płynności Banku są:

- luka płynności Banku z uwzględnieniem wcześniejszych spłat kredytów, zerwań i odnowień depozytów klientów, analizy wykonywane są dla każdej waluty osobno oraz łącznie dla całego portfela Banku,
- testy warunków skrajnych badające wpływ zmian wewnętrznych oraz systemowych (oddzielnie oraz łącznie),
- analiza ryzyka płynności w podmiotach zależnych,
- analiza oraz limitowanie uruchomień kredytów w zadanym okresie,
- analiza poziomu bilansowego, koncentracji, stabilności, zrywalności i odnawialności depozytów,
- analiza oraz prognoza wykonania stanu rezerwy obowiązkowej oraz sald na rachunkach nostro,
- kalkulacja wskaźnika LCR oraz NSFR zgodnie z Rozporządzeniem CRR i Aktem Delegowanym,
- analiza struktury zobowiązań wykonana dla każdej waluty osobno oraz łącznie,
- analiza kosztów finansowania,
- plany finansowe i plany pozyskania zobowiązań stabilnych, w tym analiza płynności długoterminowej.

Bank dokonuje monitorowania poziomu płynności złotowej i walutowej w formie:

- zestawienia niedopasowania terminów płatności aktywów i zobowiązań (analiza luki płynności),
- analizy przepływu środków (urealnienie luki płynności).

Na bazie zestawień ustalone są limity płynności, które są monitorowane na bieżąco i mają na celu ograniczenie ryzyka utraty płynności przez Bank.

Wartości wskaźników LCR i NSFR wyniosły:

	31.12.2023	31.12.2022
LCR jednostkowy	407%	153%
NSFR jednostkowy	156%	124%

W poniższych tabelach przedstawiono skumulowaną lukę płynności w ujęciu jednostkowym (dla Santander Consumer Bank S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2023 r. oraz w okresie porównawczym (zaprezentowano kwoty nominalne wg umownych terminów zapadalności).

Kwoty zobowiązań wykazane w terminach zapadalności przedstawiają nominalne, niezdyskontowane przepływy pieniężne, w tym zobowiązania leasingowe, transakcje z przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania kredytowe wobec banków i klientów oraz emisje własne. Pochodne instrumenty finansowe prezentowane są na podstawie umownych terminów zapadalności. Zestawienie prezentuje również pozycje pozabilansowe: gwarancje i niewykorzystane linie kredytowe. Wszystkie pozycje są prezentowane w wartościach nominalnych, w terminach zgodnych z harmonogramowym przepływem. Płatności w walutach obcych przeliczane są po średnim kursie NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.

w tys. zł

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2023 wyniosła:

31/12/2023	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	3 445 906	1 276 781	1 492 073
Zobowiązania	1 151 951	4 227 443	3 687 664	2 555 841
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	32 543	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	1 151 951	4 194 900	3 681 464	2 551 294
- Emisje własne	0	0	0	0
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	6 200	4 547
Kontraktowa luka płynności	-1 151 951	-781 537	-2 410 883	-1 063 768
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-1 151 951	-1 933 488	-4 344 371	-5 408 139
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	-39 544	144	0
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	218 010	93 800	0
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	257 554	93 656	0
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 408 736	0	0	0
- gwarancje	2 035 000	0	0	0
- linie kredytowe	373 736	0	0	0

31/12/2023	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 280 593	3 018 269	7 001 963	2 180 376	20 695 961
Zobowiązania	1 830 749	833 938	871 710	10 927	15 170 223
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	0	0	0	32 543
- Zobowiązania wobec klientów	1 521 700	817 417	649 471	10 927	14 579 124
- Emisje własne	300 000	0	0	0	300 000
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	200 000	0	200 000
- Zobowiązania z tytułu leasingu	9 049	16 521	22 239	0	58 556
Kontraktowa luka płynności	449 844	2 184 331	6 130 253	2 169 449	5 525 738
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-4 958 295	-2 773 964	3 356 289	5 525 738	5 525 738
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-12 104	-1 380	0	0	-52 884
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	245 450	802 276	50 000	0	1 409 536
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	257 554	803 656	50 000	0	1 462 420
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 408 736
- gwarancje	0	0	0	0	2 035 000
- linie kredytowe	0	0	0	0	373 736

w tys. zł

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2022 wyniosła:

31/12/2022	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	1 534 642	896 746	1 281 725
Zobowiązania	468 340	3 007 832	2 788 602	2 221 108
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	166 877	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	167 217	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	468 340	2 673 738	2 781 771	2 116 312
- Emisje własne	0	0	0	100 000
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	6 831	4 796
Kontraktowa luka płynności	-468 340	-1 473 190	-1 891 856	-939 383
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-468 340	-1 941 530	-3 833 386	-4 772 769
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	0	2 117	-5 898
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	0	230 976	89 460
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	0	228 859	95 358
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 556 287	0	0	0
- gwarancje	2 166 567	0	0	0
- linie kredytowe	389 720	0	0	0

31/12/2022	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 273 524	2 966 376	7 037 622	1 914 689	17 905 324
Zobowiązania	1 420 854	714 192	1 438 621	348 978	12 408 527
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	166 877
- Zobowiązania wobec banków	0	0	0	0	167 217
- Zobowiązania wobec klientów	1 411 849	397 014	1 411 365	148 978	11 409 367
- Emisje własne	0	300 000	0	0	400 000
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	200 000	200 000
- Zobowiązania z tytułu leasingu	9 005	17 178	27 256	0	65 066
Kontraktowa luka płynności	852 670	2 252 184	5 599 001	1 565 711	5 496 797
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-3 920 099	-1 667 915	3 931 086	5 496 797	5 496 797
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-35 100	-57 251	0	0	-96 132
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	384 475	228 823	0	0	933 734
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	419 575	286 074	0	0	1 029 866
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 556 287
- gwarancje	0	0	0	0	2 166 567
- linie kredytowe	0	0	0	0	389 720

w tys. zł

W poniższej tabeli przedstawiono analizę zapadalności i należności finansowych w ujęciu jednostkowym (dla Santander Consumer Bank S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2023 r. (niezdyskontowane przepływy pieniężne - kapitał i odsetki wg umownych terminów zapadalności).

Kwoty zobowiązań wykazane w terminach zapadalności przedstawiają nominalne, niezdyskontowane przepływy pieniężne wraz z odsetkami. W ramach zobowiązań wydzielone zostały: zobowiązania leasingowe, transakcje z przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania kredytowe wobec banków i klientów oraz emisje własne. Pochodne instrumenty finansowe prezentowane są na podstawie umownych terminów zapadalności, z naliczonymi w terminie przepływu odsetkami. Zestawienie prezentuje również pozycje pozabilansowe: gwarancje i niewykorzystane linie kredytowe. Wartości te wykazane są jako wkłady a'vista, co skutkuje nieuwzględnianiem odsetek w przypadku tej kategorii sprawozdawczej. Wszystkie pozycje są prezentowane w wartościach nominalnych, w terminach zgodnych z harmonogramowym przepływem z naliczonymi odsetkami (wyjątek stanowią pozycje pozabilansowe). Przepływy odsetkowe są naliczane zgodnie ze stopą obowiązującą w kontakcie. Przepływy odsetkowe dla pozycji o stopie stałej, są przeliczane zgodnie ze stawką ustaloną w kontrakcie. Dla transakcji oprocentowanych wg stopy zmiennej, pierwszy przepływ jest naliczany w oparciu o stawkę obowiązującą na datę raportu, a kolejne przepływy są wyliczane na podstawie stawek forwardowych. Płatności w walutach obcych przeliczane są po średnim kursie NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.

31/12/2023	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	3 560 257	1 478 863	1 854 837
Zobowiązania	1 157 020	4 301 839	3 791 821	2 689 588
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	32 584	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	1 157 020	4 269 255	3 779 385	2 671 563
- Emisje własne	0	0	5 190	5 248
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	7 518
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	7 246	5 259
Kontraktowa luka płynności	-1 157 020	-741 582	-2 312 958	-834 751
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-1 157 020	-1 898 602	-4 211 560	-5 046 311
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	-39 619	144	-4 321
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	219 863	93 800	16 330
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	259 482	93 656	20 651
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 408 736	0	0	0
-gwarancje	2 035 000	0	0	0
-linie kredytowe	373 736	0	0	0

31/12/2023	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 856 836	3 979 087	8 375 951	2 612 313	24 718 144
Zobowiązania	1 962 773	940 895	974 443	14 625	15 833 004
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	0	0	0	32 584
- Zobowiązania wobec klientów	1 634 478	907 614	713 331	14 625	15 147 271
- Emisje własne	310 439	0	0	0	320 877
- Zobowiązania podporządkowane	7 580	15 056	237 693	0	267 847
- Zobowiązania z tytułu leasingu	10 276	18 225	23 419	0	64 425
Kontraktowa luka płynności	894 063	3 038 192	7 401 508	2 597 688	8 885 140
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-4 152 248	-1 114 056	6 287 452	8 885 140	8 885 140
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-11 138	1 502	-1 826	0	-55 258
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	269 742	842 703	54 567	0	1 497 005
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	280 880	841 201	56 393	0	1 552 263
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 408 736
-gwarancje	0	0	0	0	2 035 000
-linie kredytowe	0	0	0	0	373 736

31/12/2022	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	1 585 122	537 014	2 089 395
Zobowiązania	469 710	3 019 287	1 386 850	3 769 177
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	166 877	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	167 292	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	469 710	2 685 118	1 377 338	3 645 191
- Emisje własne	0	0	0	113 710
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	2 279	4 558
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	7 233	5 718
Kontraktowa luka płynności	-469 710	-1 434 165	-849 836	-1 679 782
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-469 710	-1 903 875	-2 753 711	-4 433 493
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	398	944	-2 380
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	397	201 196	121 606
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	-1	200 252	123 986
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 556 287	0	0	0
-gwarancje	2 166 567	0	0	0
-linie kredytowe	389 720	0	0	0

31/12/2022	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 799 401	3 741 136	7 939 511	2 125 169	20 816 748
Zobowiązania	1 561 724	863 367	1 604 213	358 585	13 032 913
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	166 877
- Zobowiązania wobec banków	0	0	0	0	167 292
- Zobowiązania wobec klientów	1 530 451	508 215	1 537 344	152 266	11 905 633
- Emisje własne	12 311	320 893	0	0	446 914
- Zobowiązania podporządkowane	9 027	15 755	38 761	206 319	276 699
- Zobowiązania z tytułu leasingu	9 935	18 504	28 108	0	69 498
Kontraktowa luka płynności	1 237 677	2 877 769	6 335 298	1 766 584	7 783 835
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-3 195 816	-318 047	6 017 251	7 783 835	7 783 835
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-30 882	-55 313	0	0	-87 233
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	389 208	231 080	0	0	943 487
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	420 090	286 393	0	0	1 030 720
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 556 287
-gwarancje	0	0	0	0	2 166 567
-linie kredytowe	0	0	0	0	389 720

W tabelach powyżej, w ramach analizy luki płynności nie uwzględniono efektu niepewności związanego z przepływami dotyczącymi kredytów hipotecznych indeksowanych kursem CHF. Z uwagi na opisane w nocie 4 e) ryzyka, przepływy pieniężne mogą wystąpić w terminach, walutach i kwotach innych niż aktualnie jest to zawarte w kontraktach. W ocenie banku nie spowoduje to jednak problemów związanych z dotrzymaniem obowiązujących bank regulacji płynnościowych.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w cyklu kwartalnym. Testy warunków skrajnych obejmują analizy scenariuszowe, test wrażliwości oraz test odwrócony. Analizy scenariuszowe przeprowadzane są w horyzoncie 90 dni w trzech wariantach:

- wewnętrzny (idiosynkratyczny) zakładający, że w wyniku obniżenia zaufania do banku następuje zwiększony odpływ depozytów i brak możliwości pozyskania niezabezpieczonego finansowania z rynku międzybankowego,
- systemowy zakładający, że w wyniku wystąpienia sytuacji kryzysowej na rynku następuje m.in. pogorszenie jakości portfela kredytowego, zwiększone wykorzystanie udzielonych linii kredytowych i gwarancji, brak możliwości pozyskania finansowania z rynku międzybankowego i zamrożenie otrzymanych linii kredytowych,
- połączony stanowiący kombinację dwóch powyższych, z uwzględnieniem możliwych interakcji.

W ramach scenariuszy warunków skrajnych Bank testuje dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni), jak i mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Rynkowego, Zarządu i Rady Nadzorczej. Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane m.in. do określenia limitów apetytu na ryzyko, okresowej weryfikacji założeń planu awaryjnego płynności i przy sporządzaniu planów pozyskiwania finansowania.

Testy warunków skrajnych wykonane w 2023 roku wykazały, że Bank przy wykorzystaniu mitygantów ryzyka posiada odpowiednią nadwyżkę płynności w horyzoncie przetrwania 60 dni.

Raportowanie ryzyka płynności

System raportowania w obszarze ryzyka płynności obejmuje okresowe przekazywanie informacji dla Komitetu Ryzyka Rynkowego, Komitetu ALCO, Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku:

- raportowanie ryzyka płynności bieżącej i krótkoterminowej odbywa się z częstotliwością dzienną, natomiast ryzyka płynności średnioterminowej i długoterminowej odbywa się w cyklu miesięcznym oraz kwartalnym,
- planowanie struktury zobowiązań i plany pozyskania zobowiązań stabilnych odbywa się raz w roku – plany są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą,
- ocena poziomu płynności w stosunku do planu finansowego zatwierdzonego przez Zarząd Banku wykonywana jest raz w miesiącu i jest przedstawiana na posiedzeniu Komitetu ALCO,
- raz na kwartał Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują raport z monitorowania ryzyka rynkowego i płynności.

Plan awaryjny płynności

Szczegółowy tryb postępowania w okresie zagrożenia płynności oraz w wariantach kryzysowych określa Plan awaryjny utrzymania płynności. Plan określa ponadto zasady monitorowania czynników stanowiących zagrożenie płynności, identyfikacji stanu zagrożenia płynności oraz wskazuje osoby odpowiedzialne za działania prewencyjne i awaryjne, zakres ich obowiązków oraz zasady komunikowania się. Plan awaryjny podlega cyklicznemu (co najmniej raz w roku) przeglądowi założeń oraz uaktualnieniom w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.

c) Ryzyko niewypłacalności

Celem zarządzania ryzykiem niewypłacalności w Banku jest utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu jego ryzyka i modelu biznesowego oraz skali jego działalności z uwzględnieniem specyfiki rynkowej oraz umożliwiającym wypełnienie wytycznych wynikających z:

- przepisów prawa, w szczególności Rozporządzenia CRR,
- indywidualnych wytycznych KNF,
- buforów kapitałowych.

Poziom funduszy własnych oraz wymogów kapitałowych jest szacowany zgodnie z obowiązującymi regulacjami i dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady UE oraz rekomendacjami KNF.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów związanych z zarządzaniem kapitałami, a Rada Nadzorcza sprawuje ogólny nadzór nad szacowaniem kapitału regulacyjnego i wewnętrznego.

W Banku funkcjonuje Komitet Kapitałowy, który odpowiedzialny jest za nadzór, akceptację i ocenę aspektów dotyczących kapitału i wypłacalności Banku, w szczególności wspiera Zarząd Banku w realizacji strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem w obszarze adekwatności kapitałowej.

Bank podlega wymogom ostrożnościowym wynikającym z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (dalej Rozporządzenie CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm.

Wymogi kapitałowe na dzień 31 grudnia 2023 roku wyznaczone zostały zgodnie z Rozporządzeniem CRR dla następujących ryzyk:

- ryzyko kredytowe: metoda standardowa;
- ryzyko operacyjne: metoda standardowa (metoda TSA);
- korekty wyceny kredytowej (CVA): metoda standardowa;
- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe): metoda całkowitej pozycji walutowej netto;
- ryzyko rozliczenia.

Równolegle do regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych Bank dokonuje oceny kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny w Banku stanowi sumę wymaganego kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych dla wymogu kapitałowego rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. W celu oceny dostosowania wielkości kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie Bank jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności działania, Bank realizuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Przegląd procesu szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego dokonywany jest przez powoływany w Banku Zespół ds. przeglądu procesu ICAAP, a jego wyniki raportowane do Komitetu Kapitałowego, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

W poniższych tabelach przedstawiono kalkulację łącznego współczynnika kapitałowego Santander Consumer Bank S.A. na 31.12.2023 oraz 31.12.2022:

	31.12.2023	31.12.2022
Kapitał Tier I	3 957 657	3 485 969
- wpłacony kapitał	520 000	520 000
- nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047
- zyski zatrzymane	1 481 053	1 121 769
- skumulowane inne całkowite dochody/straty	-34 521	-146 925
- kapitał rezerwowy	1 223 078	1 223 078
Filtry ostrożnościowe	-5 944	13 338
Pomniejszenia kapitału Tier I	-588 644	-661 329
- wartości niematerialne i prawne	-15 586	-63 136
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	-337 702	-391 343
- udziały w podmiotach sektora finansowego	-223 077	-210 828
- pozycje sekurytyzacyjne – jako alternatywa dla wagi 1250%	-6 348	-4 221
- ekspozycje nieobsługiwane	-5 931	-3 629
- korekty w okresie przejściowym	0	11 828
Wyłączenia z pomniejszeń kapitału Tier I	560 779	498 816
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	337 702	308 997
- udziały w podmiotach sektora finansowego	223 077	189 819
Kapitał Tier I po uwzględnieniu pomniejszeń oraz filtrów ostrożnościowych	3 923 848	3 336 794
Kapitał Tier II	177 449	200 000
- pożyczki podporządkowane	177 449	200 000
Razem fundusze własne na potrzeby wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	4 101 297	3 536 794

	31.12.2023	31.12.2022
Wymogi kapitałowe	957 349	970 698
- z tytułu ryzyka kredytowego	793 489	794 734
- z tytułu ryzyka operacyjnego	163 161	175 217
- z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej (CVA)	699	747

	31.12.2023	31.12.2022
Łączny współczynnik kapitałowy	34,27%	29,15%
Minimalny wymóg kapitałowy	11,41%	10,92%

Na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego Bank nie otrzymał indywidualnego stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego odnośnie polityki dywidendowej Banku w roku 2024.

Na dzień 31.12.2023 oraz 31.12.2022, a także w całym 2023 oraz 2022 roku Bank przestrzegał wszystkich przepisów i regulacji w zakresie minimalnych wymogów adekwatności kapitałowej. Na dzień 31.12.2023 r. minimalne poziomy współczynniki kapitałowych, respektujące przepisy rozporządzenia CRR i Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym oraz zalecenia nadzorcze dot. domiarów w ramach filaru II, na poziomie Santander Consumer Bank S.A., wynoszą:

- 7,84 % (7,35 % na 31.12.2022 r.) dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 9,37 % (8,88 % na 31.12.2022 r.) dla współczynnika kapitału Tier I,
- 11,41 % (10,92 % na 31.12.2022 r.) dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają:

- Minimalne współczynniki kapitałowe, zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR, na poziomie 4,5 % współczynnika kapitału podstawowego Tier I, 6,0 % współczynnika kapitału Tier I i 8,0% łącznego współczynnika kapitałowego.
- Dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, w wysokości ustalonej na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 15 grudnia 2023, na poziomie 0,15 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, na poziomie 0,11 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I oraz na poziomie 0,08 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I.
- Dodatkowy wymóg w postaci narzutu kapitałowego P2G w zakresie funduszy własnych w celu zabezpieczenia ryzyka poprzez utrzymywanie funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 13 grudnia 2023, na poziomie 0,76 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 575/20131, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
- Bufor zabezpieczający utrzymywany zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym. Zgodnie z dostosowaniem do przepisów CRR w 2019 r. bufor ten osiągnął maksymalną wartość 2,50 p. p.,
- Bufor antycykliczny wprowadzony zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym i zmieniany przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia. Od 1.01.2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego został ustalony na poziomie 0 p.p. dla ekspozycji kredytowych na terytorium Polski.

W grudniu 2022 r. Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela udzielonych przez Bank kredytów ratalnych. Celem przeprowadzonej transakcji było uzyskanie ulgi kapitałowej na portfelu kredytów detalicznych, która zapewnia dodatkową zdolność do finansowania projektów wspierających rozwój segmentu klienta MŚP. Transakcja jest syntetyczną sekurytyzacją składającą się z trzech transz. Dnia 15 grudnia 2022 r. Bank podpisał umowę z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI), w ramach której pozyskał gwarancję finansową na 100% transzy uprzywilejowanych i transzy mezzanine (klasy A i B). Jednocześnie Bank zatrzymał 100% transzy pierwszej straty klasy C, która została odliczona od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. k) CRR. Odliczenie od kapitału podstawowego Tier I oznacza zastosowanie „metody pełnego odliczenia” zgodnie z art. 245 ust. 1 lit. b) CRR. Struktura transakcji zawiera Synthetic Excess Spread odpowiadający ekwiwalentowi 0.65% portfela pracującego na zasadzie mechanizmu “use-it-or-lose-it”. W ramach transakcji Bank utrzymuje losowo wybrane ekspozycje odpowiadające nie mniej niż 5% wartości nominalnej sekurytyzowanych ekspozycji, zgodnie z art. 405 ust. 1 lit. c) CRR. Uruchomienie gwarancji nastąpiło w grudniu 2022 r. - wpływ na aktywa ważone ryzykiem Banku został rozpoznany na datę raportową 31 grudnia 2022 r. W rezultacie gwarancją został objęty portfel kredytów i ratalnych w kwocie 1 146 010 tys. PLN, przy czym gwarancja obejmuje część kapitałową udzielonych kredytów. Sekurytyzowany portfel jest ważony ryzykiem według metody standardowej. Transakcja zawiera dwuletni okres rewolwingowy, podczas którego Bank ma możliwość uzupełniania zamortyzowanej kwoty portfela sekurytyzowanego nowymi ekspozycjami spełniającymi kryteria określone w umowie. Ostateczna data zakończenia trwania transakcji to 31 października 2031. Transakcja nie posiada elementu finansowania, a objęty nią wyselekcjonowany portfel kredytów ratalnych pozostaje w bilansie Banku. Transakcja jest elementem strategii optymalizacji kapitału Tier 1 Banku.

Wartość bilansowa portfela sekurytyzacji syntetycznej	31.12.2023	31.12.2022
transza uprzywilejowana	933 997	852 418
transza mezzanine	198 260	180 943
transza pierwszej straty	13 752	13 752
Razem	1 146 009	1 047 113

W 2022 oraz 2023 roku Santander Consumer Bank S.A. kontynuował rozpoczętą w roku 2019 transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela udzielonych przez Bank kredytów gotówkowych i ratalnych. Celem przeprowadzonej transakcji było uzyskanie ulgi kapitałowej na portfelu kredytów detalicznych, która zapewnia dodatkową zdolność do finansowania projektów wspierających rozwój segmentu klienta MŚP.

Wartość bilansowa portfela sekurytyzacji syntetycznej	31.12.2023	31.12.2022
transza uprzywilejowana	170 640	478 856
transza mezzanine	36 222	101 647
transza pierwszej straty	19 503	20 809
Razem	226 365	601 312

Wskazane powyżej gwarancje finansowe od strony beneficjenta (tj. Bank) nie stanowią integralnej części innego instrumentu, stąd też nie są objęte zakresem MSSF 9.

Gwarancje finansowe spełniają definicję warunkowego składnika aktywów zgodnie z MSR 37, zgodnie z którą warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki. W momencie realizacji warunku wypłaty z powyższej gwarancji, rozpoznana zostanie należność z tytułu gwarancji oraz przychód ujęty jako pozostały przychód operacyjny.

Oplaty za gwarancje są rozpoznawane w czasie, w trakcie okresu obowiązywania gwarancji i są prezentowane w kosztach prowizyjnych w rachunku wyników Banku.

d) Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Regulacje dotyczące ryzyka operacyjnego, przyjęte w Santander Consumer Bank S.A. opierają się na:

- Rozporządzeniu CRR,
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2324) (dalej: „Prawo bankowe”),
- Rekomendacji „M” KNF z 8 stycznia 2013 r.,
- dobrych praktykach Grupy Santander odnoszących się do obszaru ryzyka operacyjnego i zarządzania ciągłością działania.

Bank korzysta z metody standardowej na potrzeby wyliczania wartości wskaźnika adekwatności kapitałowej dla ryzyka operacyjnego, zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR w tym zakresie. Z działalności bankowej wyodrębnione zostały dwie linie biznesowe, do których przypisane są produkty zgodnie z poniższym podziałem:

1. Bankowość detaliczna:
 - Karty kredytowe,

- Kredyt ratalny,
 - Kredyt gotówkowy,
 - Kredyt samochodowy udzielony osobom fizycznym,
 - Depozyty przyjęte od osób fizycznych,
 - Internetowy odnawialny limit kredytowy (ILO),
 - Rachunek Oszczędnościowy.
2. Bankowość komercyjna:
- Kredyt gospodarczy,
 - Kredyt i pożyczka samochodowa udzielone podmiotom gospodarczym,
 - Depozyty przyjęte od podmiotów korporacyjnych.

W wyniku przeprowadzonego w 2023 roku procesu identyfikacji i oceny ryzyk, ryzyko operacyjne uznano jako jedno z ryzyk istotnych. Ryzyko to jest pokryte ilościowym modelem szacowania kapitału wewnętrznego. W ramach ryzyka operacyjnego wyróżniono ryzyka istotne:

1. Ryzyko ICT zdefiniowane jako: ryzyko strat wynikające z naruszenia poufności, naruszenia integralności systemów i danych, nieodpowiedniości lub niedostępności systemów i danych, lub też niezdolności do zmiany technologii informacyjnej w rozsądnym czasie i przy uwzględnieniu rozsądnych kosztów w przypadku zmiany wymogów w zakresie otoczenia lub prowadzenia działalności gospodarczej (tj. elastyczność). Obejmuje to ryzyko związane z bezpieczeństwem ICT wynikające z nieodpowiednich lub niepomyślnie zrealizowanych procesów wewnętrznych lub zdarzeń zewnętrznych, w tym cyberataków lub nieodpowiedniego zabezpieczenia fizycznego. Gdzie Systemy IT – aplikacja komputerowa lub zbiór powiązanych aplikacji komputerowych, którego celem jest przetwarzanie danych; Systemy ICT - Ustanowienie ICT jako części mechanizmu lub sieci połączonej wspierającej operacje instytucji finansowej; Usługi ICT – usługi świadczone przez systemy ICT na rzecz jednego lub kilku użytkowników wewnętrznych lub zewnętrznych, polegające w szczególności na wprowadzaniu danych, przechowywaniu danych, przetwarzaniu danych oraz usługach sprawozdawczości, jak również monitorowania usługi wspierania biznesu i procesów decyzyjnych.
2. Ryzyko prawne zdefiniowane jako: ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.
3. Ryzyko fraudów zdefiniowane jako: zagrożenia związane z oszustwami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi. Zdarzenia dotyczące nieuczciwych praktyk zarówno klientów, podmiotów zewnętrznych jak i pracowników Banku polegających na wykorzystywaniu cudzych tożsamości, podawaniu nieprawdziwych informacji lub manipulowaniu danymi w celu otrzymania korzyści majątkowej. Zjawiska mające wpływ na wzrost straty finansowej Banku. Ryzyko fraudów nie obejmuje zdarzeń związanych z incydentami dotyczącymi: naruszenia bezpieczeństwa środowiska IT, bezpieczeństwa fizycznego w tym napadów rabunkowych, cyberataków wiążących się z kradzieżą danych.
4. Ryzyko modelu zdefiniowane jako: ryzyko potencjalnej straty, jaką może ponieść instytucja, wskutek decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na wynikach uzyskanych przy zastosowaniu przez nią modeli, z powodu błędów w ich opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu (art. 3 ust. 1 pkt 11 CRD IV). Ryzyko modeli w praktyce objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem wyznaczonym przez dany model a wielkością rzeczywistą. Można wyróżnić cztery zasadnicze źródła tych rozbieżności:
 - immanentne ograniczenia modeli,
 - ryzyko danych,
 - ryzyko założeń modeli,
 - ryzyko administrowania modelami.

Wyróżnia się również ryzyko operacyjne związane z działalnością bancassurance tj. ryzyko operacyjne związane z oferowaniem Klientom Banku ochrony ubezpieczeniowej na podstawie zawartych przez Bank z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi (dalej „TU”) umów ubezpieczenia grupowego na rachunek Klientów Banków lub Ochrony ubezpieczeniowej na podstawie indywidualnej umowy ubezpieczenia zawieranej pomiędzy Klientem a TU za pośrednictwem Agenta ubezpieczeniowego.

System zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego w Santander Consumer Bank S.A. obejmuje wszystkie jednostki oraz komórki organizacyjne Banku i podmiotów zależnych, które funkcjonują w ramach tzw. modelu „trzech linii obrony” polegającym na oddzieleniu bezpośredniego zarządzania tym typem ryzyka, od funkcji kontrolnych i w końcu nadzorem nad funkcjonowaniem systemu. Stosowanie tej zasady zapewnia możliwość prawidłowego połączenia ilościowych i jakościowych metod oszacowania ryzyka operacyjnego w procesie kontroli tego ryzyka, ich rozwój oraz zapewnia niezależny pomiar i raportowanie ryzyka operacyjnego. Jednocześnie nadzór nad ryzykiem operacyjnym należy do funkcji zarządzania ryzykiem operacyjnym, szczególnie poprzez wykorzystywanie środków i metod jego ograniczania, odrzucenia lub transferu.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Za kontrolę nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Dyrektor Departamentu Kontroli Ryzyka Operacyjnego i Walidacji Modeli (dalej „DKROiWM”). Do jego zakresu odpowiedzialności należy między innymi: przygotowanie polityki, metodologii, procedur i innych regulacji wewnętrznych oraz sporządzanie raportów dla Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Grupy Santander. Działania DKROiWM wspierają Koordynatorzy Ryzyka w jednostkach biznesowych (I linia obrony). Do obowiązków wszystkich pracowników Banku należy bezpośrednie zarządzanie ryzykiem operacyjnym w ramach realizowanych działań biznesowych (w tym: zgłaszanie informacji o mających miejsce w Banku przypadkach zdarzeń operacyjnych, udzielanie informacji związanych z ich wyjaśnianiem oraz udział w obowiązkowych szkoleniach dotyczących tej kategorii ryzyka).

e) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumie się jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem przekrojowym. Na ryzyko braku zgodności składają się następujące kategorie ryzyka:

1. ryzyko regulacyjne – ryzyko wynikające z braku zgodności Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami nadzorczymi, wytycznymi organów nadzoru oraz standardami rynkowymi, skutkujące sankcjami finansowymi lub niefinansowymi;
2. ryzyko postępowania – ryzyko wynikające z decyzji lub zachowań niezgodnych z przyjętymi przez Bank wartościami, zasadami i regulacjami, a także ryzyko wynikające ze stosowania niewłaściwych praktyk w procesie wprowadzania do oferty Banku produktów i usług oraz ich modyfikacji, w relacjach Banku z klientami, w procesie oferowania im produktów i usług, w tym nieodpowiedniego dobrania oferty produktowej do potrzeb konkretnego klienta oraz w obsłudze posprzedażowej klientów (w tym w procesie obsługi skarg i reklamacji);
3. ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu - ryzyko niedopełnienia ciążyących na Banku obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, skutkujące sankcjami finansowymi i niefinansowymi lub utratą reputacji przez Bank.

Celem Banku jest promowanie zapewniania zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania i kodeksami etycznymi. Cel ten jest realizowany poprzez efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. systematyczne działania polegające na identyfikacji, ocenie, kontroli, monitorowaniu i raportowaniu tego ryzyka, a także budowaniu kultury zgodności i szkoleniach.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku składa się z:

1. identyfikacji ryzyka braku zgodności dokonywanej w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki identyfikacji ryzyka braku zgodności, określające zakres i rodzaj informacji, które są niezbędne do identyfikacji tego ryzyka;
2. oceny zidentyfikowanego ryzyka braku zgodności, dokonywanej w oparciu o ustalone, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki oceny ryzyka braku zgodności, poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe. Ocena obejmuje zarówno całościową ocenę ryzyka braku zgodności, jak i ocenę ryzyka braku zgodności dla procesów funkcjonujących w Banku, w szczególności w zakresie procesów istotnych;

w tys. zł

3. kontroli ryzyka braku zgodności poprzez zaprojektowane, wprowadzone i stosowane mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności w oparciu o ocenę tego ryzyka, mające na celu utrzymanie ryzyka braku zgodności na określonym poziomie;
4. monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym testowanie sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z uwzględnieniem w szczególności:
 - wyznaczenia akceptowalnego poziomu ryzyka (tzw. apetytu na ryzyko) oraz limitów tolerancji zgodnie ze standardami Banku;
 - zmiany wielkości i profilu tego ryzyka, wynikającego z zastosowanych mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
5. raportowania wyników dotyczących identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności oraz przekazywania raportów do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku, dotyczących procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

6 Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody z tytułu odsetek	Rok 2023	Rok 2022
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	1 751 884	1 488 562
Od rachunków i depozytów banków	27 623	18 150
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom:	1 697 754	1 445 437
<i>kredyty samochodowe</i>	46 984	46 673
<i>kredyty hipoteczne</i>	91 288	58 562
<i>kredyty na zakup towarów i usług</i>	230 837	165 341
<i>kredyty gotówkowe</i>	1 036 680	1 009 275
<i>karty kredytowe</i>	104 703	95 841
<i>pozostałe kredyty</i>	187 262	69 745
Od instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	26 507	24 975
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	222 589	157 008
Od papierów wartościowych	222 589	157 008
Razem	1 974 473	1 645 570

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	Rok 2023	Rok 2022
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy:	19 746	20 231
<i>karty kredytowe</i>	19 746	20 231
Od pożyczek podporządkowanych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	15 000	25 185
Razem	34 746	45 416

7 Koszty z tytułu odsetek

Koszty z tytułu odsetek	Rok 2023	Rok 2022
Od depozytów, kredytów i pożyczek banków	-10 200	-35 920
Od depozytów, kredytów i pożyczek klientów	-716 862	-333 993
Od pożyczek podporządkowanych	-17 575	-13 567
Od dłużnych papierów wartościowych własnej emisji	-26 214	-20 464
Od instrumentów pochodnych	5 140	7 362
Od leasingu	-2 633	-1 438
Od obligacji sekurytyzacyjnych	-73 479	-80 468
Od pozostałych zobowiązań	-15 000	-25 185
Razem	-856 823	-503 673

8 Przychody z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji	Rok 2023	Rok 2022
Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	69 064	74 235
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów	1 846	2 156
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	47 671	52 017
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	1 353	1 604
Pakiet usług bankowych	50 630	46 824
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	194	180
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	853	1 981
Prowizje pozostałe	2 651	2 202
Razem, w tym:	174 262	181 199
Przychody rozliczane jednorazowo	160 510	169 789
Przychody rozliczane w czasie	13 752	11 410

9 Koszty z tytułu prowizji

Koszty z tytułu prowizji	Rok 2023	Rok 2022
Prowizje z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	-214	-225
Prowizje i opłaty z tytułu udzielonych kredytów	-29 151	-40 838
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	-7 374	-8 654
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	-6 184	-4 687
Pakiet usług bankowych	-6 593	-5 384
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	-2 215	-2 975
Prowizje z tytułu gwarancji	-13 177	-10 032
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	-2 033	-2 082
Prowizje pozostałe	-337	0
Razem	-67 278	-74 877

10 Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	Rok 2023	Rok 2022
Przychody z tytułu dywidend	64	75
Aktualizacja wartości akcji i udziałów	0	1 232
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1 782	844
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	2 419	7 703
Wynik z pozycji wymiany	5 386	-622
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-313	-3 489
Wynik z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	3 414	-3 935
Razem	12 752	1 808

W pozycji *Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych* prezentowany jest wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

W roku 2022 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano przychód z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 1 310 tys. zł.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z walutowych transakcji spot i kontraktów terminowych oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

11 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Rok 2023	Rok 2022
Przychody związane z rozwiązaniem rezerw	10 761	20 775
Przychody z tytułu refaktur usług eksploatacyjnych	7 774	4 941
Przychody z tytułu nadpłat	2 146	4 734
Przychody z tytułu usług IT i innych usług wsparcia	461	381
Przychody z tytułu modyfikacji umów leasingu netto	0	96
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	0	941
Wynik z tytułu likwidacji i umorzenia akcji i udziałów w jednostkach zależnych	3 316	0
Inne pozostałe przychody operacyjne	1 811	4 874
Razem	26 269	36 742

W roku 2023 w pozycji *Wynik z tytułu likwidacji i umorzenia akcji i udziałów w jednostkach zależnych* zaprezentowano przychód z tytułu umorzenia udziałów w spółce Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 3 316 tys. zł.

12 Koszty działania Banku i amortyzacja

Koszty działania banku	Rok 2023	Rok 2022
Wynagrodzenia	-163 859	-159 631
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia pracownicze, w tym:	-36 995	-33 807
- koszty składek na ubezpieczenie społeczne	-25 374	-24 185
Koszty marketingu	-35 052	-36 190
Koszty informatyczne	-62 821	-56 766
Koszty eksploatacji i czynszu	-11 871	-9 504
Podatki i opłaty	-19 030	-56 546
Koszty BIK	-3 550	-3 895
Usługi łączności	-4 595	-4 673
Usługi doradcze	-12 793	-16 022
Obsługa zewnętrzna	-4 509	-2 361
Koszty delegacji i szkoleń	-4 610	-4 071
Pozostałe koszty	-10 922	-11 977
Razem	-370 607	-395 443

Amortyzacja	Rok 2023	Rok 2022
Odpisy amortyzacyjne - wartości niematerialne	-23 420	-17 503
Odpisy amortyzacyjne - rzeczowe aktywa trwałe	-14 755	-14 322
Odpisy amortyzacyjne - prawa do użytkowania	-15 478	-15 435
Razem	-53 653	-47 260

13 Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Rok 2023	Rok 2022
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek	-142 650	-15 056
Razem	-142 650	-15 056

Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe należności kredytowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Rok 2023	Rok 2022
Kredyty gospodarcze	-860	860
Koszyk 1	-594	774
Koszyk 2	226	-16
Koszyk 3	-492	102
POCI	0	0
Kredyty samochodowe	372	-988
Koszyk 1	-217	-518
Koszyk 2	-198	-129
Koszyk 3	787	-341
POCI	0	0
Kredyty hipoteczne	4 566	-117 675
Koszyk 1	-1 993	-3 218
Koszyk 2	1 737	-9 814
Koszyk 3	4 822	-104 643
POCI	0	0
Kredyty na zakup towarów i usług	31 257	35 241
Koszyk 1	-7 762	-4 373
Koszyk 2	-368	280
Koszyk 3	39 387	39 334
POCI	0	0
Kredyty gotówkowe	225 075	183 281
Koszyk 1	-8 816	-92 023
Koszyk 2	-9 978	11 899
Koszyk 3	245 975	261 488
POCI	-2 106	1 917
Karty kredytowe	27 694	30 658
Koszyk 1	-1 425	-777
Koszyk 2	1 998	2 671
Koszyk 3	27 121	28 764
POCI	0	0
Pozostałe kredyty	1 246	-2 221
Koszyk 1	1 540	-64
Koszyk 2	-294	-2 153
Koszyk 3	0	-4
POCI	0	0
Zobowiązania pozabilansowe	-388	-769
Koszyk 1	-276	-352
Koszyk 2	76	-228
Koszyk 3	-188	-189
POCI	0	0
Wartości odzyskane ze sprzedanych/spisanych należności	-146 312	-113 331
Koszyk 1	0	0
Koszyk 2	0	0
Koszyk 3	-146 312	-113 331
POCI	0	0
Razem	142 650	15 056

W pozycji Wartości odzyskane ze spisanych należności Bank prezentuje m.in. przychody z tytułu sprzedanych wierzytelności przeniesionych wcześniej do ewidencji pozabilansowej. Wartość brutto tych wierzytelności na moment sprzedaży została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Wartość sprzedanych wierzytelności uprzednio spisanych	Rok 2023	Rok 2022
Kredyty gotówkowe	264 935	270 582
Kredyty na zakup towarów i usług	25 197	41 069
Karty kredytowe	22 052	24 363
Kredyty samochodowe	22 063	41 979
Kredyty hipoteczne	23 514	28 526
Razem	357 761	406 519

14 Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych

Na dzień 31.12.2023 r. Bank posiadał ekspozycje kredytów hipotecznych oparte na walucie CHF w kwocie 1 522 767 tys. zł (przed korektą do wartości bilansowej brutto zgodnie z MSSF 9 w wysokości 795 939 tys. zł), w formule kredytów indeksowanych. Na dzień 31.12.2022 r. Bank posiadał ekspozycje kredytów hipotecznych oparte na walucie CHF w kwocie 1 891 619 tys. zł (przed korektą do wartości bilansowej brutto zgodnie z MSSF 9 w wysokości 638 024 tys. zł), w formule kredytów indeksowanych. Wartości podane powyżej dotyczą kredytów hipotecznych opartych na walucie CHF z wyłączeniem kredytów przewalutowanych na PLN.

W zakresie sporów sądowych powstałych na tle kredytów indeksowanych do walut obcych nadal utrzymuje się stan braku pełnej jednolitości orzecznictwa sądowego, zarówno na poziomie sądownictwa powszechnego, jak i Sądu Najwyższego. Można wyróżnić:

- linie orzecznicze niekorzystne dla banków, które dzielą się zasadniczo na dwie kategorie: (1) dominująca - nieważność umowy kredytu jako: skutek abuzywności ww. norm zawartych w umowie (tzw. nieważność względna) lub nieważność, której podstawę stanowi art. 58 KC (tzw. nieważność bezwzględna); (2) marginalna -- wyroki, których skutkiem jest tzw. „odfrankowanie” kredytu – tj. uznanie, że skutkiem abuzywności normy, która przewiduje indeksację kredytu oraz normy kursowej (odsyłającej do tabeli Banku) jest usunięcie mechanizmu indeksacji i traktowanie zobowiązania kredytobiorcy jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki właściwej dla waluty CHF;
- pojawiają się także orzeczenia częściowo korzystne dla banków, opierające się na uznaniu samej indeksacji kredytu jako dopuszczalnej i zgodnej z prawem, przy jednoczesnym uznaniu abuzywności i eliminacji normy kursowej (postanowień odsyłających do tabeli bankowej) i zastąpienia jej alternatywnym, obiektywnym miernikiem indeksacji, tj. kursem średnim NBP. Może ona skutkować uznaniem określonych roszczeń kredytobiorcy, jednak w wysokości wyłącznie różnic kursowych zbliżonych do wielkości spreadu walutowego.
- Zdarzają się też orzeczenia korzystne dla banków, oparte m.in. na uznaniu braku abuzywności klauzul przeliczeniowych czy też braku posiadania statusu konsumenta, co skutkuje oddaleniem powództwa wobec banku.

Opisane powyżej zróżnicowanie stanowisk judykatury wynika z wciąż niejednolitej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego (SN) oraz orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), z natury swojej wskazujących jedynie kierunki wykładni, a nie konstytuujących szczegółowe reguły rozstrzygania konkretnych sporów i rozliczania roszczeń.

SN w wyrokach wydawanych w poszczególnych, rozpoznawanych w toku kontroli kasacyjnej sprawach, wyraża rozbieżne stanowiska, co do skutków potencjalnej abuzywności klauzul przeliczeniowych – od nieważności umowy (opcja przeważająca w dotychczasowym orzecznictwie SN) do możliwości jej dalszego wykonywania po usunięciu niedozwolonych postanowień.

Przykładowo w wyrokach z 19.09.2023 r. (sygn. akt II CSKP 1627/22 oraz II CSKP 1495/22) SN ponownie opowiedział się za możliwością utrzymania umowy w mocy po eliminacji klauzul abuzywnych poprzez ich zastąpienie odesłaniem do obiektywnego, rynkowego kursu lub kursu średniego NBP (tak też w wyroku z 28.09.2022 r., sygn. akt II CSKP 412/22, jak i zdaniu odrębnym, złożonym w sprawie o sygn. akt II CSKP 701/22).

Sąd Najwyższy miał zająć kompleksowe stanowisko w przedmiocie spraw dotyczących tzw. kredytów frankowych, odpowiadając na budzące wątpliwości prawne pytania sformułowane przez Pierwszą Prezes SN w 2021 r. (sygn. akt III CZP 11/21), Spór o podłożu politycznym w łonie Sądu Najwyższego przesądził jednak o zawieszeniu prac nad uchwałą na ponad 2 lata gdyż SN postanowił zapytać TSUE o prawidłowość wyboru nowych sędziów. 9 stycznia 2024 roku TSUE wydał postanowienie, w którym stwierdził że pytania zadane przez Izbę Cywilną SN były niedopuszczalne. Po wydaniu przez TSUE tego postanowienia Sąd Najwyższy zakomunikował, że wznowia prace nad tzw. dużą uchwałą dotyczącą kredytów frankowych. Sprawa będzie miała teraz sygnaturę III CZP 25/22.

W wydanej w 2021 r. uchwale (sygn. akt III CZP 6/21) SN wyraził stanowisko w kilku istotnych kwestiach związanych z rozliczeniami stron na wypadek unieważnienia umowy. Uznał, że w przypadku stwierdzenia nieważności umowy strony mają zwrócić sobie wzajemnie wszystkie spełnione na swoją rzecz świadczenia, zgodnie z teorią dwóch kondycji, odrzucając tym samym teorię salda (konieczność wzajemnej kompensaty roszczeń w toku postępowania – z urzędu). Jednocześnie wskazał, że istnieją instrumenty prawne umożliwiające jednoczesne uwzględnienie obustronnych rozliczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia po unieważnieniu umowy, takie jak potrącenie i prawo zatrzymania. Aktualnie w orzecznictwie pojawiły się odmienne poglądy w zakresie możliwości skorzystania z zarzutu zatrzymania w przypadku roszczeń z umowy kredytu, co skutkowało zadaniem kilku pytań prawnych do SN dotyczących charakteru prawnego umowy kredytu.

SN w ww. uchwale wskazał także, że przedawnienie roszczeń banku o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia nie może rozpocząć biegu, zanim umowa zostanie uznana za trwale bezskuteczną, tj. do czasu świadomej decyzji konsumenta co do nieważności umowy, podjętej po należyтым poinformowaniu go o abuzywności postanowień umownych i jej skutkach. Stanowisko to koreluje z wyrażonym przez TSUE poglądem wyrażonym w kwestii przedawnienia roszczeń konsumenta z tytułu upadku umowy, tj. o zwrot wpłacanych rat, według którego niezasadne byłoby liczenie jego biegu poczynając od daty każdej spłaty z uwagi na to, że konsument mógł wówczas nie mieć wiedzy co do istnienia lub charakterze nieuczciwych warunków w umowie.

SN nie zajął dotąd jednoznacznego stanowiska w przedmiocie roszczeń banku wykraczających ponad zwrot nominalnej kwoty kapitału kredytu, choć w jednym z wydanych wyroków dopuścił taką możliwość, wskazując, że orzecznictwo TSUE nie wyklucza takiej konsekwencji nieważności umowy kredytu (sygn. akt V CSK 382/18).

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w swym orzecznictwie zasadniczo nadaje priorytet ochronie interesu konsumenta, naruszonego niedozwolonymi postanowieniami umownymi. Konsekwentnie podkreśla przy tym, że głównym celem dyrektywy 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich jest przywrócenie pomiędzy stronami równowagi, sprowadzającej się do powrotu konsumenta do sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej byłby zawierając umowę bez nieuczciwego warunku, przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji zamierzonego w dyrektywie efektu sankcyjnego, tj. odstraszającego przedsiębiorcę od stosowania niedozwolonych postanowień. W pierwszej kolejności sąd winien zatem zmierzać do utrzymania umowy w mocy bez nieuczciwego warunku, jeśli jest to możliwe, tj. nie doprowadzi do zmiany głównego przedmiotu umowy. Trybunał uznaje przy tym za możliwe uzupełnienie umowy krajowym przepisem dyspozytywnym (nawet takim, który wszedł w życie po zawarciu umowy) lub mającym zastosowanie za zgodą stron, a ostatnio poddaje pod rozagę stosunkowo nowy pomysł: negocjacji stron w przedmiocie uregulowania stosunku prawnego w sposób przywracający równowagę – czynionych w ramach określonych przez sąd, tak, aby uchronić konsumenta przed szkodliwymi skutkami upadku umowy, szczególnie konieczności natychmiastowego rozliczenia się z bankiem. Unieważnienie umowy Trybunał ocenia jako rozwiązanie ostateczne, stosowane po uprzednim przedstawieniu kredytobiorcy przez sąd skutków takiego rozwiązania i za jego zgodą. Przy czym TSUE stwierdza, że w celu utrzymania ważności umowy sąd powinien zastosować wszelkie dostępne środki, w tym analizę możliwości usunięcia jedynie części klauzul uznanych za nieuczciwe w taki sposób, aby nie zmieniać treści zobowiązania umownego. W krajowym orzecznictwie dominuje jednak trend unieważnienia umowy jako skutek usunięcia z niej niedozwolonych postanowień.

TSUE konsekwentnie stawał także na stanowisku, że to prawo krajowe jest prawem właściwym do rozstrzygania w zakresie rozliczeń stron po upadku umowy (z zastrzeżeniem poszanowania celów dyrektywy 93/13/EWG), a zatem to sądy krajowe są wyłącznie uprawnione do orzekania w przedmiocie roszczeń restytucyjnych, podkreślając jednak, że podział strat z nieważnej

umowy nie powinien być jednakowy, tj. konsument nie powinien ponieść połowy lub więcej związanych z tym kosztów (m.in. C-6/22, C-349/18 do C-351/18).

Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście skierował do TSUE pytania prejudycjalne dotyczące roszczeń stron o rozliczenie z tytułu bezumownego korzystania z cudzego kapitału w razie unieważnienia umowy w kontekście zgodności z dyrektywą 93/13/EWG. Jedną ze spraw dotyczyła roszczeń kredytobiorcy wobec banku o zwrot korzyści z tytułu korzystania przez bank ze środków wpłacanych przez kredytobiorcę (C-520/21), druga – roszczeń banku o rozliczenie z tytułu udostępnienia kredytobiorcy środków w ramach wypłaty kredytu (C-756/22).

Wyrok w sprawie C-520/21 zapadł 15 czerwca 2023 r. i w jego sentencji wskazano, że „w kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego za nieważną w całości ze względu na to, że nie może ona dalej obowiązywać po usunięciu z niej nieuczciwych warunków, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że:

- nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13/EWG i zasady proporcjonalności, oraz
- stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.”

W wyroku tym TSUE potwierdził, że to prawo krajowe jest właściwe do określania skutków unieważnienia umowy – z poszanowaniem zasad wynikających z dyrektywy 93/13/EWG. Oceny zgłoszonych przez strony roszczeń restytucyjnych będzie więc dokonywał sąd krajowy po przeanalizowaniu wszystkich okoliczności sprawy. Z uzasadnienia wyroku wynika, że zdaniem TSUE roszczenia banku wykraczające ponad zwrot kapitału kredytu sprzeciwiają się celom dyrektywy 93/13/EWG, jeśli miałyby prowadzić do uzyskania zysku analogicznego do tego, jaki zamierzał osiągnąć z wykonywania umowy i tym samym do wyeliminowania skutku odstraszającego. W ocenie Grupy z analizy uzasadnienia wyroku można wnioskować, że w świetle tak określonych przez TSUE warunków za dopuszczalne może być uznane roszczenie banku o zwrot urealnionej wartości kapitału, tj. uwzględniającej zmiany wartości pieniądza w okresie kilkunastu lat od udostępnienia kapitału. W praktyce sądowej odnotowano już kilka stanowisk zgodnych z taką interpretacją.

TSUE orzekł jednocześnie, że w świetle prawa europejskiego nie ma przeszkód, aby konsument mógł żądać od banku rekompensaty wykraczającej poza zwrot uiszczonych rat. Jednocześnie w uzasadnieniu wyroku TSUE zastrzegł, że takie roszczenie powinno być oceniane w świetle wszystkich okoliczności sprawy, tak, aby ewentualne korzyści konsumenta z unieważnienia umowy nie wykraczały poza to, co jest konieczne do przywrócenia sytuacji faktycznej i prawnej, w której byłby nie zawierając wadliwej umowy i nie stanowiły dla przedsiębiorcy nadmiernej sankcji (zasada proporcjonalności). Sprawa krajowa, na tle której został wydany wyrok TSUE 15.06.2023 r. (sygn. C-520/21), dotyczyła formalnie jedynie dodatkowych roszczeń konsumenta po unieważnieniu umowy kredytu.

W wyroku z 07.12.2023 r. (syg.C-140/22) TSUE stwierdził, iż skutków nieważności nie można uzależniać od złożenia przez konsumenta sformalizowanego oświadczenia dotyczącego. faktu i skutków nieważności, tzn. konsument nie ma obowiązku składania takiego oświadczenia. Nadal zatem nie jest jasne i precyzyjne, od kiedy należy liczyć termin przedawnienia roszczeń klientów i banków – to nadal będzie przedmiotem wykładni prawa krajowego. Ponadto zdaniem TSUE konsumentowi należy się zwrot 100% dokonanych wpłat, bez pomniejszenia o hipotetyczne odsetki obliczone tak, jakby umowa była ważna. Dodatkowo TSUE ponownie wskazał, że bank nie ma prawa żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tejże umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę liczonych od dnia wezwania do zapłaty, czyli powtórzył to, co w wyroku z 15.06.2023 r. Wg TSUE instytucja kredytowa nie ma również prawa (...) do otrzymania wynagrodzenia za korzystanie z tego kapitału przez konsumenta, bo przyczyniłoby się to do wyeliminowania odstraszającego skutku.

14.12.2023 r. w wyroku w sprawie C-28/22 Trybunał ponownie nie wypowiedział się o początku biegu przedawnienia roszczeń banków. Zaznaczył jedynie, że nie może on biec od daty prawomocnego wyroku. TSUE podkreślił też, że termin przedawnienia musi być symetryczny dla obu stron. W związku z tym termin przedawnienia roszczeń klientów nie może rozpocząć się wcześniej niż termin banków. Istotne jest, że TSUE potwierdził wagę sankcji trwałej bezskuteczności. Oznacza to, że termin przedawnienia dla obu stron należy liczyć od złożenia przez klienta wyraźnego oświadczenia, że zna konsekwencje upadku umowy. Jest to zgodne z dotychczasowym orzecnictwem polskich sądów po uchwale 7 sędziów SN z 7 maja 2021 r. TSUE nie zakwestionował co do zasady zarzutu zatrzymania. Zaznaczył jedynie, że podniesienie zarzutu zatrzymania nie wstrzymuje naliczania odsetek. Wszystko to świadczy o tym, że roszczenia banku i klienta nie powinny być traktowane jako przedawnione i muszą być rozliczone

Z kolei 12 stycznia 2024 r. TSUE wydając postanowienie w sprawie o sygnaturze akt C-488/23 w postępowaniu dotyczącym mBanku uznał, że prawo UE stoi na przeszkodzie, aby banki mogły się domagać rekompensaty polegającej na sądowej waloryzacji świadczenia wypłaconego kapitału po unieważnieniu umowy kredytu hipotecznego. Warto przy tym zaznaczyć, iż motywy postanowienia nie zawierają żadnej szerszej interpretacji z jakich względów waloryzacja sądowa została uznana przez TSUE za równoważną rekompensacie ani z jakich względów TSUE orzekł o polskich przepisach prawa mających zastosowanie uniwersalne do wszelkiego rodzaju stosunków zobowiązaniowych w kontekście Dyrektywy 93/13 mającej z kolei zastosowanie wyłącznie do umów zawieranych z udziałem konsumenta.

Istotne znaczenie dla ostatecznej oceny ryzyka prawnego dotyczącego roszczeń stron o rozliczenie z tytułu bezumownego korzystania z cudzego kapitału w razie unieważnienia umowy będzie mieć praktyka sądów krajowych w zakresie wykonywania orzeczeń TSUE i ewentualne stanowisko SN. W podejściu sądów można zaobserwować sygnały aprobowane stanowisko o przysługującym bankowi prawie do zwrotu kapitału kredytu w urealnionej wysokości (dopuszczanie w toku postępowania dowodów z opinii biegłego w celu wyliczenia urealnionej wartości kapitału).

Z uwagi na brak jednolitej linii orzeczniczej, a także - w ocenie Zarządu - brak możliwości przewidzenia kształtu rozstrzygnięcia poszczególnych kwestii przez Sąd Najwyższy i pozostające do rozstrzygnięcia przez TSUE pytania prejudycjalne, na moment podpisania niniejszego sprawozdania finansowego, Bank przy szacowaniu ryzyka prawnego dotyczącego portfela kredytów indeksowanych do CHF uwzględnia różne scenariusze rozstrzygnięć sądowych. Na szacunki te może mieć wpływ także ciągle niejednolita praktyka sądów krajowych, przy czym Bank monitoruje na bieżąco stan orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów indeksowanych do waluty obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych. W postępowaniach sądowych i w stosownych przypadkach po ich zakończeniu Bank podnosi ewentualny zarzut potrącenia i/lub zatrzymania obejmujący kwotę kapitału kredytu w wysokości urealnionej, tj. uwzględniającej zmiany wartości pieniądza w okresie kilkunastu lat od udostępnienia kapitału. Bank prowadzi odrębny rejestr ww. spraw sądowych i raportuje te sprawy. Bank dopuszcza również sytuację, w której na przyszłe zmiany szacunków ryzyka prawnego dotyczącego portfela kredytów indeksowanych do CHF mogłaby wpłynąć ewentualna inicjatywa ustawodawcza, podjęta w celu przygotowania systemowego rozwiązania wszystkich problematycznych kwestii związanych z funkcjonowaniem tego rodzaju produktów kredytowych w obrocie gospodarczym.

W związku z powyżej opisaną sytuacją bank zidentyfikował ryzyko, iż planowane na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych zarówno dla już otrzymanych pozwów jak i tych spodziewanych na podstawie oceny statystycznej mogą być nie w pełni odzyskiwalne i/lub też powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych. Bank rozpoznaje wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych zgodnie z wymogami: MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w przypadku kredytów aktywnych oraz MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” w przypadku kredytów całkowicie spłaconych oraz w sytuacji, gdy wartość bilansowa brutto aktywnego kredytu jest niższa niż wartość rozpoznanego ryzyka. Korekta wartości bilansowej brutto (zgodnie z MSSF 9) oraz rezerwa (zgodnie z MSR 37) została oszacowana z uwzględnieniem szeregu założeń, w tym: pozostałego okresu kredytowania ekspozycji, prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców oraz prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego z uwzględnieniem różnych możliwych scenariuszy negatywnych rozstrzygnięć spraw sądowych, które istotnie wpływają na kwotę szacunku ujętą w sprawozdaniu finansowym Banku.

Według stanu na 31.12.2023 r. Bank jest pozwany w 5330 postępowaniach (3588 na 31.12.2022 r.) dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF o wartości przedmiotu sporu 1 380 889 tys. zł (797 030 tys. zł na 31.12.2022 r.), w tym znajduje

się 1 pozew zbiorowy objęty ustawą o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym dotyczący 31 kredytów indeksowanych do CHF o wartości przedmiotu sporu 38 tys. zł.

W poniższych tabelach przedstawiono łączny wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych w Banku na dzień 31.12.2023 r. oraz 31.12.2022 r.

Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Rok 2023	Rok 2022
Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych ujęty jako korekta wartości bilansowej brutto	261 620	234 352
Wpływ ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych ujęty jako rezerwa	98 987	50 417
Pozostałe koszty	150 162	25 542
Razem	510 769	310 311

W linii Pozostałe koszty zaprezentowano w roku 2023 koszty związane z unieważnieniami i ugodami w wysokości 116 989 tys. zł, (6 097 tys. zł w roku 2022) oraz pozostałe koszty obsługi prawnej.

Skumulowany wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	31.12.2023	31.12.2022
Korekta wartości bilansowej brutto wynikająca z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	812 539	644 609
Rezerwa wynikająca z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	179 031	102 269
Razem	991 570	746 878

Wzrost kosztów ryzyka prawnego w okresie w 2023 roku wynikał m.in z aktualizacji poziomu spodziewanych pozwów, spodziewanych uгод, oraz zmiany łącznego poziomu straty w przypadku przegranej sprawy przez Bank wynikającej ze zmiany spodziewanych rozstrzygnięć oraz zmian w poziomie przyjętych do szacunków prawdopodobieństw negatywnych dla Banku rozstrzygnięć.

Bank oszacował prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców zarówno kredytów aktywnych, jak i spłaconych w oparciu o informacje o aktualnie złożonych pozwach przeciwko Bankowi oraz estymowaną dynamikę wzrostu liczby tych pozwów, które mogą zostać złożone przez klientów w dowolnym momencie w przyszłości. Metody statystyczne użyte do oceny ww. prawdopodobieństwa oparte są o szereg charakterystyk związanych z kredytem i klientem. Na koniec 2023 roku Bank posiadał około 9,9 tys. aktywnych umów kredytowych w CHF oraz umów kredytowych przewalutowanych do PLN a wcześniej będących kredytami indeksowanymi do CHF. Bank szacuje, że około 52,2% klientów spełniających powyższe warunki złożyło lub jest skłonne złożyć pozew przeciwko Bankowi. Dla umów kredytowych w pełni spłaconych, Bank obserwuje znacznie niższy udział umów kredytowych będących przedmiotem sporu sądowego. Bank szacuje, że około 8,2% klientów z kredytami spłaconymi złożyło lub jest skłonne złożyć pozew przeciwko Bankowi.

Przyjęte założenia są mocno wrażliwe na szereg czynników z otoczenia, takich jak: kształtowanie się linii orzecniczej w polskich sądach, intensywność nagłośnienia poszczególnych rozstrzygnięć sądowych, aktywność kancelarii pośredniczących, poziom kosztów postępowania itp. Istotnym aspektem mającym wpływ na szacunki jest także zainteresowanie klientów proponowanymi ugodami, a także praktyka sądów krajowych w zakresie wykonywania orzeczeń TSUE.

Bank zakłada, że zdecydowana większość prognozowanych spraw zostanie wniesiona do końca 2024 roku, a następnie liczba nowych pozwów będzie utrzymywać się na niskim poziomie po czym wygaśnie w związku z oczekiwanym uporządkowaniem otoczenia prawnego.

W opinii Banku poziom spodziewanych spraw oszacowany na bazie oceny statystycznej charakteryzuje się również niepewnością ze względu na takie czynniki jak: czas prowadzenia postępowań sądowych (aktualnie oszacowany w oparciu o relatywnie krótką,

nie spełniającą warunków stosowania metod ilościowych, statystykę) oraz rosnące koszty niezbędne dla rozpoczęcia postępowania sądowego i wsparcia procesowego.

Na potrzeby oszacowania poziomu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF Bank ocenił prawdopodobieństwa możliwych scenariuszy zakończenia sporów. Bank wziął pod uwagę dysproporcje w orzecznictwie sądów oraz relatywnie niewielką liczbę prawomocnych wyroków. Przy ocenie tych prawdopodobieństw Bank korzystał również ze wsparcia zewnętrznych, niezależnych od Banku, kancelarii prawnych.

Według stanu na 31.12.2023 r. Bank otrzymał 818 prawomocnych rozstrzygnięć sądowych w sprawach prowadzonych przeciw Bankowi (mając na uwadze rozstrzygnięcia wydane po wyroku TSUE z 3.10.2019 r.) – w tym 785 to rozstrzygnięcia niekorzystne dla Banku, a pozostałe 33 to rozstrzygnięcia w całości albo w części korzystne (według stanu na 31.12.2022 r. odpowiednio – 222 rozstrzygnięć, w tym 203 niekorzystnych dla Banku, a pozostałe 19 to rozstrzygnięcia w całości albo w części korzystne).

Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzecznictwa Bank uwzględnia następujące scenariusze możliwych rozstrzygnięć sporu sądowego mogących skutkować poniesieniem straty finansowej:

- Unieważnienie całej umowy kredytowej w związku z identyfikacją klauzul niedozwolonych ze zwrotem przez kredytobiorcę wyłącznie nominalnej wartości kapitału;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone skutkujące przewalutowaniem kredytu na PLN oraz pozostawieniem oprocentowania w oparciu o stawkę właściwą dla waluty CHF;
- Rozstrzygnięcia prowadzące do rozliczenia się przez kredytobiorcę z uzyskanego kapitału z uwzględnieniem zmian wartości pieniądza w czasie;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania kursu średniego NBP.
- Konwersja kredytu na kredyt w PLN z oprocentowaniem w oparciu o stawkę WIBOR.

Powyższe scenariusze charakteryzują się również różnym poziomem prawdopodobieństwa w zależności od rodzaju umowy, jak i też różnym poziomem straty w przypadku ich wystąpienia. Dla każdego ze scenariuszy został oszacowany oczekiwany poziom straty na bazie dostępnych danych historycznych.

Z uwagi na wysoki poziom niepewności, zarówno dla każdego z poszczególnych założeń, jak i ich wpływu łącznie, Bank przeprowadził następującą analizę wrażliwości oszacowanej wartości ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF, poprzez oszacowanie wpływu zmienności poszczególnych parametrów na poziom tego ryzyka.

Oszacowania mają charakter jednoczynnikowej analizy wrażliwości poziomu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF. Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej zmiana poziomu szacowanego poziomu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF na dzień 31.12.2023 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost/spadek o mln zł (stan na 31.12.2023)
Potrojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	410,2
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	205,1
Zmniejszenie o połowę liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	-102,6
Zwiększenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	47,6
Zmniejszenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	-47,6

Zmiana poziomu na dzień 31.12.2022 r. kształtowała się następująco:

Scenariusz	Wzrost/spadek o mln zł (stan na 31.12.2022)
Potrojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	514,5
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	257,3
Zmniejszenie o połowę liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	-128,6
Zwiększenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	37,0
Zmniejszenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	-37,0

W grudniu 2020 r. przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego przedstawił propozycję zawierania przez banki z kredytobiorcami dobrowolnych uгод, na mocy których kredyty oparte na walucie CHF podlegałyby retrospektywnemu rozliczeniu tak jak kredyty złotowe z oprocentowaniem według stawki WIBOR oraz odpowiedniej marży. Bank opracował propozycję zawierania uгод, zarówno w kształcie uwzględniającym główne elementy konwersji kredytów mieszkaniowych indeksowanych do CHF zawarte w propozycji Przewodniczącego KNF, jak i na warunkach własnych Banku oraz przedstawia je kolejnym grupom klientów, co zostało uwzględnione w wysokości szacunków dotyczących ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF. Do 31.12.2023 r. Bank zawarł 1661 uгод zarówno przedsądowych jak i tych po sprawach spornych, w tym 1221 w 2023 roku.

We wrześniu 2023 r. Bank uwzględnił scenariusz ugodowy, który odzwierciedla poziom straty dla przyszłych uгод bezpośrednio w kalkulacjach ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF. Scenariusz bazuje na poziomach akceptacji i stratach dla kredytów w ramach procesu oferowania uгод opisanego powyżej. Na poziom akceptacji przyszłych uгод ma wpływ szereg czynników, m.in. oprocentowanie kredytów w PLN, kurs przewalutowania CHF/PLN, rozwój orzecznictwa sądowego oraz czas trwania postępowań.

15 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Rok 2023	Rok 2022
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	-11 519	-9 942
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-1 333	-1 268
Utworzenie rezerwy restrukturyzacyjnej	-1 500	0
Koszty z tytułu modyfikacji umów leasingu netto	-14	0
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-2 274	-1 951
Przekazane darowizny	-260	-233
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	-505	0
Zawiązania pozostałych rezerw	0	-7 837
Koszty z tytułu refaktur	-6 862	-4 207
Inne pozostałe koszty operacyjne	-3 826	-8 064
Razem	-28 093	-33 502

Szczegółowy ruch rezerw na zobowiązania sporne oraz rezerw na ryzyko prawne został zaprezentowany w notce nr 38 Rezerwy.

16 Podatek dochodowy

	Rok 2023	Rok 2022
Wynik brutto	156 332	502 050
Podatek wg stawki obowiązującej 19%	-29 703	-95 390
Koszty i przychody trwale niepodatkowe:	-66 981	-47 853
Rezerwy na sprawy sporne i ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	-59 169	-39 760
Podatek od instytucji finansowych	-5 810	-5 427
Oplaty na rzecz BFG	-2 961	-3 692
Oplaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	0	-6 452
Koszty działalności niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-5 053	-2 842
Koszty odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-4 509	-576
Pozostałe koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-285	-275
Korekta podatku roku ubiegłego	348	706
Przychody niepodatkowe	10 458	10 465
Razem podatek, w tym:	-89 726	-142 766
część bieżąca	-62 452	-77 513
część odroczone	-27 274	-65 253
Nadpłata podatku	6 958	477

Kalkulacja podatku odroczonego została zaprezentowana w nocie 30 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto.

17 Propozycja podziału zysku

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie podjął ostatecznej decyzji odnośnie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycji podziału zysku za rok 2023. Informacje o podziale zysków za lata poprzednie ujęte są w nocie 42.

18 Kasa, środki w Banku Centralnym

Kasa, środki w Banku Centralnym	31.12.2023	31.12.2022
Kasa	6 148	7 623
Rezerwa obowiązkowa	5 761	6 601
Lokata jednodniowa w Banku Centralnym	130 500	20 700
Razem	142 409	34 924

19 Rachunki i lokaty w innych bankach

Wartość bilansowa rachunków i lokat w innych bankach na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Rachunki i lokaty w innych bankach	31.12.2023	31.12.2022
Rachunki bieżące	12 914	71 041
Depozyty zabezpieczające	36 605	110 629
Lokaty	43 495	0
Razem wartość brutto	93 014	181 670
Odpisy aktualizujące wartość	0	0
Razem wartość netto	93 014	181 670

Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości dla pozycji *Rachunki i lokaty w innych bankach* ze względu na fakt, że w pozycji tej znajdują się jedynie rachunki bieżące oraz depozyty zabezpieczające o terminie zapadalności do 1 miesiąca. Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku rachunki i lokaty w innych bankach były nieprzeterminowane i zaliczone zostały do Koszyka 1.

Struktura należności brutto od innych banków według terminów zapadalności	31.12.2023	31.12.2022
Należności bieżące	12 914	71 041
Należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	80 100	110 629
- do 1 miesiąca	80 100	110 629
Razem	93 014	181 670

Stopień jakości kredytowej rachunków i lokat w innych bankach wg agencji Fitch	31.12.2023	31.12.2022
od AAA do AA-	0	0
A+ do A-	80 100	110 629
BBB+ do BBB-	12 914	71 041
Razem	93 014	181 670

20 Inwestycyjne aktywa finansowe

Wartość bilansowa inwestycyjnych aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Inwestycyjne aktywa finansowe	31.12.2023	31.12.2022
Obligacje skarbowe	3 868 553	2 783 899
Obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	519 716	452 132
Bony pieniężne	149 977	0
Akcje i udziały	7 845	7 013
Razem	4 546 091	3 243 044

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych zgodnie z wymogami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wartości bilansowej 71 399 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2022 wartość takich obligacji wynosiła 70 330 tys. zł. W 2023 i 2022 roku Bank skorzystał z możliwości wniesienia części składki na fundusz gwarancyjny i restrukturyzacyjny do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w formie zobowiązań do zapłaty. W związku z powyższym wartość bilansowa na dzień 31.12.2023 zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 6 383 tys. zł oraz 21 075 tys. zł. Na dzień 31.12.2022 wartość

bilansowa zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 6 302 tys. zł oraz 20 722 tys. zł.

Posiadane przez Bank obligacje zostały wyemitowane przez Skarb Państwa (rating kraju) oraz przez Europejski Bank Inwestycyjny (międzynarodową instytucję finansową o najwyższym ratingu inwestycyjnym). Dlatego też obligacje te zostały zaklasyfikowane do Koszyka 1. Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 46 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku akcje i udziały zostały zakwalifikowane do Koszyka 1 oraz posiadają rating AA- (wg S&P).

21 Aktywa zastawione

Wartość bilansowa aktywów zastawionych na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Aktywa zastawione	31.12.2023	31.12.2022
Obligacje skarbowe	0	160 847
Razem	0	160 847

Aktywa zastawione reprezentują wartość obligacji stanowiących element transakcji REPO (zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu) oraz zablokowanych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego. Zobowiązania te zostały zaprezentowane w nocie 33 *Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu*. Dwuwalutowe transakcje z przyrzeczeniem odkupu finansują portfel kredytowy w CHF.

Posiadane przez Bank obligacje skarbowe zostały wyemitowane przez Skarb Państwa, zatem posiadały rating kraju emitenta. Obligacje te zostały zaklasyfikowane do Koszyka 1. W związku z powyższym Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec 2022 r. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 46 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

22 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Do aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu Bank zalicza instrumenty pochodne FX SWAP o terminie zapadalności do 3 miesięcy oraz Interest Rate SWAP (IRS). Bank zawiera transakcje tego typu instrumentami w celu zarządzania płynnością i zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej. Wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się na podstawie modeli zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku operacji finansowych oraz wyniku z pozycji wymiany.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w polskich złotych. Na 31.12.2023 Bank nie posiada transakcji FX SWAP w tym portfelu. Jedyną transakcją tego typu jest jeden IRS.

31.12.2023

Rodzaj transakcji	Waluta	Wartość nominalna (w tys.)	Data transakcji	Data zapadalności	Wycena bilansowa (w tys.)
IRS	PLN	250 000 PLN	01/06/2023	02/06/2025	10 996 PLN
Razem					10 996 PLN

31.12.2022

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	32 000 CHF	4,788011	02/11/2022	4,49356	02/02/2023	4 031 PLN
Razem								4 031 PLN

23 Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank w ramach zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w złotowym portfelu bankowym wykorzystuje transakcje IRS. Transakcje IRS polegają na zamianie płatności odsetkowych według stopy procentowej zmiennej na płatności odsetkowe według stałej stopy procentowej. Obie płatności odsetkowe naliczane są od uzgodnionych przez strony transakcji kwot nominalnych, a wymiana ich dokonywana jest cyklicznie.

W 2023 roku Bank zawarł 5 transakcji IRS zabezpieczających przepływy pieniężne z posiadanych obligacji skarbowych zmienno-kuponowych oraz z przychodów odsetkowych z wybranych portfeli kredytowych. Łączna nominalna kwota zawartych transakcji zabezpieczających na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 510 mln zł.

Bank do zabezpieczenia ryzyka walutowego wynikającego z udzielonych kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF wykorzystuje walutowe transakcje FX SWAP i CIRS. Stosowane transakcje FX SWAP polegają na zmianie określonych płatności w walucie CHF na określone płatności w walucie PLN. Transakcje FX SWAP zmieniające strumień w CHF na strumień w PLN zostały przez Bank wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające dla celów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń jako portfelowe zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Transakcje CIRS polegają na zamianie płatności odsetkowych liczonych w jednej walucie według stopy procentowej zmiennej lub stałej na płatności odsetkowe liczone w innej walucie według stałej lub zmiennej stopy procentowej. Obie płatności odsetkowe naliczane są od uzgodnionych przez strony transakcji kwot nominalnych (ustalonych w oparciu kurs walutowy spot), a wymiana ich dokonywana jest cyklicznie. Dodatkowo strony transakcji mogą dokonać początkowej i końcowej wymiany nominalów transakcji.

Wycena dodatnia instrumentów pochodnych zabezpieczających prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej natomiast wycena ujemna prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w tys. PLN.

31.12.2023

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,7055	27/01/2023	5,0149	29/01/2024	6 214 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,6900	02/02/2023	4,9977	02/02/2024	5 828 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 CHF	4,6842	28/08/2023	4,9722	29/11/2024	2 942 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,1969	13/07/2021	4,4161	15/07/2024	-9 116 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,6138	07/11/2023	4,8728	07/02/2025	-688 PLN
Razem								5 180 PLN

w tys. zł

31.12.2023

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-39 343 PLN
Razem							-39 343 PLN

31.12.2023

Rodzaj transakcji	Waluta	Wartość nominalna (w tys.)	Data transakcji	Data zapadalności	Wycena bilansowa (w tys.)
IRS	PLN	10 000 PLN	11/05/2023	12/05/2025	403 PLN
IRS	PLN	25 000 PLN	17/07/2023	19/07/2027	296 PLN
IRS	PLN	25 000 PLN	17/07/2023	19/07/2027	-197 PLN
IRS	PLN	300 000 PLN	18/10/2023	18/10/2025	-1 292 PLN
IRS	PLN	150 000 PLN	26/10/2023	26/10/2025	-337 PLN
Razem					-1 127 PLN

31.12.2022

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	10 000 CHF	4,7980	22/07/2022	5,0098	17/02/2023	1 984 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	18 000 CHF	4,9922	26/08/2022	5,3932	26/07/2023	7 445 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	6 000 CHF	4,9634	23/09/2022	5,1514	23/03/2023	1 824 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,1969	13/07/2021	4,4161	15/07/2024	-19 822 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 CHF	4,1466	12/11/2020	4,2808	13/11/2023	-21 809 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	40 000 CHF	4,2555	30/08/2021	4,3900	30/08/2023	-22 824 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,4730	03/06/2022	4,8181	05/06/2023	-1 934 PLN
Razem								-55 136 PLN

31.12.2022

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-40 660 PLN
Razem							-40 660 PLN

Przed zawarciem transakcji zabezpieczającej Bank definiuje powiązanie zabezpieczające poprzez wskazanie portfela lub pozycji aktywów lub zobowiązań, której przepływy pieniężne są zabezpieczane.

W celu zapewnienia wysokiego stopnia pewności przewidywanych przepływów środków pieniężnych z portfela kredytów indeksowanych do CHF, będących przedmiotem zabezpieczenia, zabezpieczane pozycje wyznacza się na podstawie obowiązującej w Banku metodologii wyznaczania luki płynności urealnionej o wcześniejsze spłaty kredytów oraz plan finansowy

na 2024 i plan strategiczny na lata 2024-2026. Tak szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu spłaty kapitału podlegające zabezpieczeniu podlegają pomniejszeniu o 5% (tzw. haircut). Zabezpieczeniu podlegają przepływy mające termin płatności przypadający po dacie zakończenia transakcji zabezpieczającej.

Poniższe tabele przedstawiają prognozowane przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych w CHF, oraz wartość kwot alokowanych jako instrument zabezpieczający do transakcji pochodnych według stanu na 31.12.2023 r. i 31.12.2022 r. (dane opracowano na podstawie luki płynności Banku, planu finansowego na 2024 r, planu 3-letniego):

31.12.2023

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	17 170	0
powyżej 1 do 3 miesięcy	53 328	10 302
powyżej 3 do 6 miesięcy	79 200	16 858
powyżej 6 do 12 miesięcy	156 064	43 550
powyżej 1 roku do 2 lat	309 056	260 832
powyżej 2 do 3 lat	282 448	89 910
powyżej 3 do 4 lat	226 658	0
powyżej 4 do 5 lat	220 323	0
powyżej 5 lat	92 098	0

31.12.2022

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	23 403	0
powyżej 1 do 3 miesięcy	46 831	15 877
powyżej 3 do 6 miesięcy	70 295	47 631
powyżej 6 do 12 miesięcy	139 066	99 997
powyżej 1 roku do 2 lat	282 007	206 612
powyżej 2 do 3 lat	276 102	169 189
powyżej 3 do 4 lat	263 841	171 110
powyżej 4 do 5 lat	255 270	0
powyżej 5 lat	433 959	0

Bank prowadził pomiar efektywności zabezpieczenia przy wykorzystaniu analizy regresji liniowej, której efektem było wykazanie prawidłowego dobrania instrumentów zabezpieczających do zabezpieczanego ryzyka.

Zastosowane testy statystyczne wykazały wysoką ujemną korelację pomiędzy zabezpieczanymi ryzykami oraz instrumentami zabezpieczającymi, co potwierdzało wysoką efektywność powiązań zabezpieczających w rozumieniu MSSF 9.

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na pozostałe całkowite dochody została przedstawiona poniżej (dane po uwzględnieniu podatku odroczonego):

	Rok 2023	Rok 2022
Bilans otwarcia	-13 732	-16 657
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	14 741	2 925
Bilans zamknięcia	1 009	-13 732

Bank rozpoznał wynik z tytułu nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla roku 2023 i 2022 odpowiednio 1 782 tys. zł i 844 tys. zł. Wynik ten został zaprezentowany w notce 10 *Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany*.

24 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Realizowana przez Bank polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności oraz ciągły monitoring portfela pod kątem ryzyka związanego z nieściągalnością należności. Santander Consumer Bank S.A. w pełni przestrzega norm dotyczących koncentracji wierzytelności, określonych w ustawie Prawo bankowe. Prowadząc politykę kredytową Santander Consumer Bank S.A. konsekwentnie stosuje zasadę ograniczonego zaangażowania w jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku o relatywnie wysokim poziomie ryzyka, zachowując wysoką dywersyfikację.

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Struktura portfela kredytów i pożyczek	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		
Kredyty gospodarcze	0	2 420
Kredyty samochodowe	484 675	508 184
Kredyty hipoteczne	1 338 161	1 935 252
Kredyty na zakup towarów i usług	3 209 843	3 468 560
Kredyty gotówkowe	6 228 936	6 005 296
Karty kredytowe	617 104	626 809
Pozostałe kredyty	3 514 589	1 054 264
Razem kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	15 393 308	13 600 785
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-1 289 946	-1 475 552
Razem kredyty i pożyczki netto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	14 103 362	12 125 233
Kredyty i pożyczki wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	334 372	333 383
Karty kredytowe	73 983	87 563
Pożyczki podporządkowane	260 389	245 820
Razem kredyty i pożyczki	14 437 734	12 458 616

W pozycji *Pozostałe kredyty* Bank prezentuje należności z tytułu kredytów udzielonych jednostkom zależnym.

Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom stanowi zamortyzowany koszt przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu uwzględnia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego nieobjętych spisaniem częściowymi.

w tys. zł

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności	31.12.2023	31.12.2022
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	3 020 640	1 242 257
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 221 273	830 527
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 523 324	3 216 920
- powyżej 1 roku do 5 lat	5 482 641	5 698 521
- powyżej 5 lat do 10 lat	690 534	812 276
- powyżej 10 lat do 20 lat	384 827	580 922
- powyżej 20 lat	49 098	72 104
- dla których termin zapadalności upłynął	1 020 971	1 147 258
Razem	15 393 308	13 600 785

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - kredyty konsumenckie	31.12.2023	31.12.2022
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	912 654	909 320
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	736 143	723 627
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 537 529	2 623 950
- powyżej 1 roku do 5 lat	4 657 999	4 585 294
- powyżej 5 lat do 10 lat	256 144	218 263
- powyżej 10 lat do 20 lat	28	1
- powyżej 20 lat	0	0
- dla których termin zapadalności upłynął	952 576	1 036 797
Razem	10 053 073	10 097 252

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - kredyty hipoteczne	31.12.2023	31.12.2022
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	7 404	10 169
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	13 291	20 899
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	62 961	93 787
- powyżej 1 roku do 5 lat	345 061	506 996
- powyżej 5 lat do 10 lat	420 429	574 771
- powyżej 10 lat do 20 lat	384 799	580 921
- powyżej 20 lat	49 098	72 104
- dla których termin zapadalności upłynął	55 118	75 605
Razem	1 338 161	1 935 252

w tys. zł

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - pozostałe	31.12.2023	31.12.2022
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	2 100 582	322 768
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	471 839	86 001
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	922 834	499 183
- powyżej 1 roku do 5 lat	479 581	606 231
- powyżej 5 lat do 10 lat	13 961	19 242
- powyżej 10 lat do 20 lat	0	0
- powyżej 20 lat	0	0
- dla których termin zapadalności upłynął	13 277	34 856
Razem	4 002 074	1 568 281

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2023 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	11 420 103	723 765	1 403 924	52 993	13 600 785
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-875 512	875 512	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-300 840	0	300 840	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-195 237	195 237	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	118 539	-118 539	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	19 016	-19 016	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	26 849	0	-26 849	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	12 100 244	0	0	3 221	12 103 465
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-3 048 955	-158 142	-48 980	-1 187	-3 257 264
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-6 351 930	-110 053	-76 586	-1 892	-6 540 461
Spisania	0	0	-494 549	-6 202	-500 751
Inne, w tym różnice kursowe	-10 927	-822	-717	0	-12 466
Stan na koniec roku wg MSSF 9	13 077 571	1 035 500	1 233 304	46 933	15 393 308

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2023 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-166 904	-150 073	-1 126 243	-32 332	-1 475 552
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	62 790	-108 225	0	0	-45 435
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	46 067	0	-199 247	0	-153 180
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	60 307	-141 304	0	-80 997
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-1 374	20 294	0	0	18 920
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-1 891	11 118	0	9 227
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-148	0	11 905	0	11 757
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-180 645	0	0	-2 241	-182 886
Zmiana istniejących aktywów finansowych	50 256	14 936	-14 600	1 784	52 376
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	43 333	21 287	60 797	1 043	126 460
Spisania	0	0	425 127	5 105	430 232
Inne, w tym różnice kursowe	-1 522	134	520	0	-868
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-148 147	-143 231	-971 927	-26 641	-1 289 946

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 1.01.2023 do 31.12.2023	18 757	6 842	154 316	5 691	185 606
Spisania	0	0	-430 232	0	-430 232
Koszty windykacji	0	0	-39 916	0	-39 916
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	276	-76	188	0	388
Wartości odzyskane ze spisanych należności	0	0	146 312	0	146 312
Inne, w tym różnice kursowe	510	35	-1 768	-3 585	-4 808
Razem odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych	19 543	6 801	-171 100	2 106	-142 650

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 1.01.2022 do 31.12.2022	101 954	-5 308	192 719	-3 521	285 844
Spisania	0	0	-376 843	0	-376 843
Koszty windykacji	0	0	-42 603	0	-42 603
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	352	228	189	0	769
Wartości odzyskane ze spisanych należności	0	0	113 331	0	113 331
Inne, w tym różnice kursowe	-1 755	2 570	2 027	1 604	4 446
Razem odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych	100 551	-2 510	-111 180	-1 917	-15 056

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2023 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	8 282 325	571 651	1 190 283	52 993	10 097 252
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-577 661	577 661	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-277 835	0	277 835	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-178 092	178 092	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	96 251	-96 251	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	13 373	-13 373	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	13 342	0	-13 342	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	5 070 987	0	0	3 221	5 074 208
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 615 067	-125 139	-23 394	-1 187	-1 764 787
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 730 102	-99 020	-65 452	-1 892	-2 896 466
Spisania	0	0	-450 930	-6 202	-457 132
Inne, w tym różnice kursowe	2	0	-4	0	-2
Stan na koniec roku wg MSSF 9	8 262 242	664 183	1 079 715	46 933	10 053 073

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2023 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-160 105	-143 533	-1 011 225	-32 332	-1 347 195
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	62 389	-105 905	0	0	-43 516
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	45 530	0	-195 032	0	-149 502
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	58 759	-138 141	0	-79 382
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-1 327	19 175	0	0	17 848
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-1 534	9 506	0	7 972
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-129	0	9 213	0	9 084
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-179 687	0	0	-2 241	-181 928
Zmiana istniejących aktywów finansowych	48 469	17 038	-13 612	1 784	53 679
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	42 740	20 828	53 572	1 043	118 183
Spisania	0	0	390 675	5 105	395 780
Inne, w tym różnice kursowe	-2	0	1	0	-1
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-142 122	-135 172	-895 043	-26 641	-1 198 978

w tys. zł

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2023 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	1 635 923	124 778	174 551	0	1 935 252
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-37 531	37 531	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-20 758	0	20 758	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-14 987	14 987	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	8 990	-8 990	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	5 353	-5 353	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	12 959	0	-12 959	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-386 652	-28 980	-24 087	0	-439 719
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-109 270	-4 581	-7 528	0	-121 379
Spisania	0	0	-22 785	0	-22 785
Inne, w tym różnice kursowe	-11 668	-822	-718	0	-13 208
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 091 993	109 302	136 866	0	1 338 161

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2023 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-5 635	-5 737	-79 548	0	-90 920
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	136	-1 781	0	0	-1 645
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	51	0	-3 042	0	-2 991
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	1 353	-2 063	0	-710
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-16	815	0	0	799
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-351	1 487	0	1 136
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-18	0	2 449	0	2 431
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	1 507	-2 131	-689	0	-1 313
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	311	333	3 917	0	4 561
Spisania	0	0	13 802	0	13 802
Inne, w tym różnice kursowe	103	134	508	0	745
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-3 561	-7 365	-63 179	0	-74 105

w tys. zł

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2023 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	1 501 855	27 336	39 090	0	1 568 281
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-260 320	260 320	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-2 247	0	2 247	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-2 158	2 158	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	13 298	-13 298	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	290	-290	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	548	0	-548	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	7 029 257	0	0	0	7 029 257
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 047 236	-4 023	-1 499	0	-1 052 758
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-3 512 558	-6 452	-3 606	0	-3 522 616
Spisania	0	0	-20 834	0	-20 834
Inne, w tym różnice kursowe	739	0	5	0	744
Stan na koniec roku wg MSSF 9	3 723 336	262 015	16 723	0	4 002 074

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2023 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-1 164	-803	-35 470	0	-37 437
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	265	-539	0	0	-274
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	486	0	-1 173	0	-687
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	195	-1 100	0	-905
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-31	304	0	0	273
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-6	125	0	119
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-1	0	243	0	242
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-958	0	0	0	-958
Zmiana istniejących aktywów finansowych	280	29	-299	0	10
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	282	126	3 308	0	3 716
Spisania	0	0	20 650	0	20 650
Inne, w tym różnice kursowe	-1 623	0	11	0	-1 612
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-2 464	-694	-13 705	0	-16 863

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	11 906 851	691 922	1 600 920	43 918	14 243 611
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-559 714	559 714	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-298 043	0	298 043	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-152 286	152 286	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	195 431	-195 431	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	49 018	-49 018	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	20 182	0	-20 182	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	6 418 890	0	0	11 426	6 430 316
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-2 626 565	-127 366	-63 787	-2 304	-2 820 022
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-3 711 146	-107 293	-80 755	0	-3 899 194
Spisania	0	0	-437 387	-47	-437 434
Inne, w tym różnice kursowe	74 217	5 487	3 804	0	83 508
Stan na koniec roku wg MSSF 9	11 420 103	723 765	1 403 924	52 993	13 600 785

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-268 858	-144 765	-1 318 962	-28 811	-1 761 396
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	76 188	-118 656	0	0	-42 468
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	60 823	0	-197 912	0	-137 089
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	46 321	-107 327	0	-61 006
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 339	37 583	0	0	35 244
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-3 967	44 045	0	40 078
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-171	0	15 301	0	15 130
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-204 744	0	0	-8 121	-212 865
Zmiana istniejących aktywów finansowych	108 600	11 668	2 764	4 600	127 632
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	63 103	22 385	62 089	0	147 577
Spisania	0	0	376 843	0	376 843
Inne, w tym różnice kursowe	494	-642	-3 084	0	-3 232
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-166 904	-150 073	-1 126 243	-32 332	-1 475 552

w tys. zł

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	8 141 143	510 326	1 273 611	43 918	9 968 998
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-512 856	512 856	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-269 330	0	269 330	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-133 769	133 769	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	140 296	-140 296	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	15 362	-15 362	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	10 198	0	-10 198	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	4 885 849	0	0	11 426	4 897 275
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 641 486	-95 736	-37 573	-2 304	-1 777 099
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 471 490	-97 092	-70 018	0	-2 638 600
Spisania	0	0	-353 274	-47	-353 321
Inne, w tym różnice kursowe	1	0	-2	0	-1
Stan na koniec roku wg MSSF 9	8 282 325	571 651	1 190 283	52 993	10 097 252

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-257 251	-128 647	-1 016 005	-28 811	-1 430 714
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	75 806	-116 375	0	0	-40 569
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	60 556	0	-191 277	0	-130 721
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	42 993	-102 639	0	-59 646
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 214	32 551	0	0	30 337
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-2 813	10 640	0	7 827
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-139	0	6 702	0	6 563
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-204 221	0	0	-8 121	-212 342
Zmiana istniejących aktywów finansowych	105 188	7 069	-63 844	4 600	53 013
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	62 169	21 690	52 786	0	136 645
Spisania	0	0	292 412	0	292 412
Inne, w tym różnice kursowe	1	-1	0	0	0
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-160 105	-143 533	-1 011 225	-32 332	-1 347 195

w tys. zł

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 077 436	154 265	272 716	0	2 504 417
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-19 947	19 947	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-25 726	0	25 726	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-17 085	17 085	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	41 431	-41 431	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	33 294	-33 294	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	9 781	0	-9 781	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-382 285	-25 170	-24 306	0	-431 761
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-139 505	-4 529	-8 453	0	-152 487
Spisania	0	0	-68 921	0	-68 921
Inne, w tym różnice kursowe	74 738	5 487	3 779	0	84 004
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 635 923	124 778	174 551	0	1 935 252

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-8 741	-15 159	-251 962	0	-275 862
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	120	-1 701	0	0	-1 581
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	281	0	-5 479	0	-5 198
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	3 099	-4 076	0	-977
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-96	4 688	0	0	4 592
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-1 143	33 244	0	32 101
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-31	0	8 492	0	8 461
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	2 974	4 532	66 117	0	73 623
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	498	590	7 690	0	8 778
Spisania	0	0	69 475	0	69 475
Inne, w tym różnice kursowe	-640	-643	-3 049	0	-4 332
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-5 635	-5 737	-79 548	0	-90 920

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	1 688 272	27 331	54 593	0	1 770 196
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-26 911	26 911	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-2 987	0	2 987	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-1 432	1 432	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	13 704	-13 704	0	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	362	-362	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	203	0	-203	0	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	1 533 041	0	0	0	1 533 041
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-602 794	-6 460	-1 908	0	-611 162
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-1 100 151	-5 672	-2 284	0	-1 108 107
Spisania	0	0	-15 192	0	-15 192
Inne, w tym różnice kursowe	-522	0	27	0	-495
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 501 855	27 336	39 090	0	1 568 281

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-2 866	-959	-50 995	0	-54 820
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami					
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	262	-580	0	0	-318
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-14	0	-1 156	0	-1 170
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	229	-612	0	-383
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-29	344	0	0	315
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-11	161	0	150
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-1	0	107	0	106
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-523	0	0	0	-523
Zmiana istniejących aktywów finansowych	438	67	491	0	996
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	436	105	1 613	0	2 154
Spisania	0	0	14 956	0	14 956
Inne, w tym różnice kursowe	1 133	2	-35	0	1 100
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-1 164	-803	-35 470	0	-37 437

W powyższych tabelach w pozycjach *Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych* oraz *Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów* dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu lub znajdowała się w momencie całkowitej spłaty.

W pozycji *Zmiana istniejących aktywów finansowych* zaprezentowano zmiany salda produktów aktywnych na dzień bilansowy z tytułu zwiększenia zadłużenia oraz spłat - dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu.

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	15 393 308	13 600 785
w Koszyku 1	13 077 571	11 420 103
w Koszyku 2	1 035 500	723 765
w Koszyku 3, w tym:	1 233 304	1 403 924
- wyceniane indywidualnie	0	2 381
- wyceniane portfelowo	1 233 304	1 401 543
POCI	46 933	52 993
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-1 289 946	-1 475 552
w Koszyku 1	-148 147	-166 904
w Koszyku 2	-143 231	-150 073
w Koszyku 3, w tym:	-971 927	-1 126 243
- wyceniane indywidualnie	0	-2 381
- wyceniane portfelowo	-971 927	-1 123 862
POCI	-26 641	-32 332
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	14 103 362	12 125 233

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - kredyty konsumenckie	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	10 053 073	10 097 252
w Koszyku 1	8 262 242	8 282 325
w Koszyku 2	664 183	571 651
w Koszyku 3, w tym:	1 079 715	1 190 283
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	1 079 715	1 190 283
POCI	46 933	52 993
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-1 198 978	-1 347 195
w Koszyku 1	-142 122	-160 105
w Koszyku 2	-135 172	-143 533
w Koszyku 3, w tym:	-895 043	-1 011 225
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	-895 043	-1 011 225
POCI	-26 641	-32 332
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	8 854 095	8 750 057

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - kredyty hipoteczne	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	1 338 161	1 935 252
w Koszyku 1	1 091 993	1 635 923
w Koszyku 2	109 302	124 778
w Koszyku 3, w tym:	136 866	174 551
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	136 866	174 551
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-74 105	-90 920
w Koszyku 1	-3 561	-5 635
w Koszyku 2	-7 365	-5 737
w Koszyku 3, w tym:	-63 179	-79 548
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	-63 179	-79 548
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	1 264 056	1 844 332

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - pozostałe	31.12.2023	31.12.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	4 002 074	1 568 281
w Koszyku 1	3 723 336	1 501 855
w Koszyku 2	262 015	27 336
w Koszyku 3, w tym:	16 723	39 090
- wyceniane indywidualnie	0	2 381
- wyceniane portfelowo	16 723	36 709
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-16 863	-37 437
w Koszyku 1	-2 464	-1 164
w Koszyku 2	-694	-803
w Koszyku 3, w tym:	-13 705	-35 470
- wyceniane indywidualnie	0	-2 381
- wyceniane portfelowo	-13 705	-33 089
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	3 985 211	1 530 844

Dla portfela kredytów w Koszyku 1 i 2 głównym kryterium oceny jakości jest liczba dni opóźnienia. Jednakże odrębnej ocenie podlega portfel umów restrukturyzowanych, którego charakterystykę opisano w nocie 5a *Ryzyko kredytowe*. W przypadku portfela kredytów gospodarczych częstotliwość nadawania oceny ratingowej jest uzależniona od wyników kwartalnego przeglądu sytuacji i nadanej klasyfikacji FEVE, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy.

W poniższych tabelach przedstawiono analizę jakości portfela kredytowego według szacunku utraty wartości oraz dni opóźnienia w spłacie dla należności bez stwierdzonej utraty wartości. Wzrost wartości odpisów dla niektórych portfeli wynika z ogólnego wzrostu wartości portfela kredytowego przy stabilnym poziomie ryzyka.

Struktura portfela po koszykach, koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów		Wartość brutto należności		
		w Koszyku 1 i w Koszyku 2		w Koszyku 2
		Kredyty nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 30 dni
RAZEM		13 582 342	436 408	
Wg stanu na 31.12.2023				
Kredyty konsumenckie	PD	8 422 619	416 436	
1.b. dobry	[0%-2%]	3 428 501	50 450	
2.dobry	(2%-5%]	3 959 968	131 645	
3.przeciętny	(5%-10%]	216 573	75 014	
4.akceptowalny	(10%-20%]	625 493	37 287	
5.słaby	(20%-100%)	192 084	122 040	
Kredyty hipoteczne	PD	1 183 885	11 718	
1.b. dobry	[0%-0.05%]	24 490	1 338	
2.dobry	(0.05%-0.25%]	0	0	
3.przeciętny	(0.25%-0.5%]	1 064 762	2 392	
4.akceptowalny	(0.5%-2%]	32 163	251	
5.słaby	(2%-100%)	62 470	7 737	
Kredyty pozostałe	PD	3 975 838	8 254	
1.b. dobry	[0%-0.2%]	3 945 813	4 923	
2.dobry	(0.2%-0.75%]	21 137	1 547	
3.przeciętny	(0.75%-2%]	879	364	
4.akceptowalny	(2%-7.5%]	7 522	1 320	
5.słaby	(7.5%-100%)	487	100	

w tys. zł

Struktura portfela po koszykach, koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów		Wartość brutto należności		
		w Koszyku 1 i w Koszyku 2		w Koszyku 2
		Kredyty nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 30 dni
RAZEM		11 676 972	372 469	
Wg stanu na 31.12.2022				
Kredyty konsumenckie	PD	8 416 972	348 225	
1.b. dobry	[0%-2%]	3 377 656	34 255	
2.dobry	(2%-5%]	3 425 677	97 446	
3.przeciętny	(5%-10%]	110 795	27 847	
4.akceptowalny	(10%-20%]	1 260 362	60 500	
5.słaby	(20%-100%)	242 482	128 177	
Kredyty hipoteczne	PD	1 740 379	15 569	
1.b. dobry	[0%-0.05%]	23 124	637	
2.dobry	(0.05%-0.25%]	4 710	0	
3.przeciętny	(0.25%-0.5%]	1 626 200	9 387	
4.akceptowalny	(0.5%-2%]	35 978	858	
5.słaby	(2%-100%)	50 367	4 687	
Kredyty pozostałe	PD	1 519 621	8 675	
1.b. dobry	[0%-0.2%]	1 454 783	3 659	
2.dobry	(0.2%-0.75%]	48 686	2 406	
3.przeciętny	(0.75%-2%]	2 917	715	
4.akceptowalny	(2%-7.5%]	12 301	1 566	
5.słaby	(7.5%-100%)	934	329	

Struktura portfela		Wartość brutto należności						O		
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2			Wartość brutto należności w Koszyku 2	Wartość brutto należności w Koszyku 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2
		Razem	Kredyty nieprze- terminowane	Przetermi- nowane do 30 dni	Przetermi- nowane powyżej 31 dni					
Wg stanu na 31.12.2023										
Kredyty gospodarcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty samochodowe	484 675	468 263	438 294	26 666	3 303	16 412	0	-14 957	-924	0
Kredyty hipoteczne	1 338 161	1 201 295	1 112 510	73 728	15 057	136 866	0	-74 105	-3 561	-3 561
Kredyty na zakup towarów i usług	3 209 843	3 131 073	2 981 662	131 425	17 986	78 770	0	-91 529	-19 316	-19 316
Kredyty gotówkowe	6 228 936	5 252 555	4 669 706	487 116	95 733	929 448	46 933	-1 017 049	-110 772	-110 772
Karty kredytowe	617 104	545 296	512 837	23 869	8 590	71 808	0	-89 941	-11 284	-11 284
Pozostałe	3 514 589	3 514 589	3 514 589	0	0	0	0	-2 365	-2 290	-2 290
Razem	15 393 308	14 113 071	13 229 598	742 804	140 669	1 233 304	46 933	-1 289 946	-148 147	-148 147

Struktura portfela	Razem	Wartość brutto należności					O			
		Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2			Wartość brutto należności w Koszyku 2	Wartość brutto należności w Koszyku 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2
		Razem	Kredyty nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni					
Wg stanu na 31.12.2022										
Kredyty gospodarcze	2 420	39	39	0	0	2 381	0	-2 393	-12	
Kredyty samochodowe	508 184	471 798	425 287	43 438	3 073	36 386	0	-34 759	-1 142	
Kredyty hipoteczne	1 935 252	1 760 702	1 645 109	98 504	17 089	174 550	0	-90 922	-5 636	
Kredyty na zakup towarów i usług	3 468 560	3 382 118	3 257 621	106 770	17 727	86 442	0	-107 240	-27 077	
Kredyty gotówkowe	6 005 296	4 915 770	4 391 799	425 411	98 560	1 036 533	52 993	-1 155 045	-119 590	-12
Karty kredytowe	626 809	559 177	529 207	21 086	8 884	67 632	0	-84 455	-12 709	-1
Pozostałe	1 054 264	1 054 264	1 054 264	0	0	0	0	-738	-738	
Razem	13 600 785	12 143 868	11 303 326	695 209	145 333	1 403 924	52 993	-1 475 552	-166 904	-15

W 2022 roku Bank zakończył transakcję sekurytyzacji portfela kredytów ratalnych zawartą w 2019 roku, która polegała na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. (SPV3).

W grudniu 2022 roku SCB dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC (SPV5) z siedzibą w Irlandii. W dniu podpisania dokumentacji restrukturyzacji nastąpiło rozliczenie netto przepływów pieniężnych wynikających z umowy.

SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC (SPV5) posiadała na dzień 31.12.2023 r. zobowiązanie z tytułu obligacji, wyemitowanych na bazie sekurytyzowanych aktywów, o łącznej wartości 1 000 000 tys. zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV5. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 1 grudnia 2032 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 2 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV5 pożyczki podporządkowanej o wartości wynoszącej na dzień 31.12.2023 r. 250 575 tys. zł (251 274 tys. zł na dzień 31.12.2022). Na dzień 31.12.2023 r. Bank dokonał aktualizacji wyceny tej pożyczki do wartości godziwej, co skutkowało korektą wyceny w wysokości 9 814 tys. zł (-5 454 tys. zł na dzień 31.12.2022). Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji. Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych, tzn. realizowanych w określonej kolejności, ze środków posiadanych przez SPV5, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do nieuwzględniania sekurytyzowanych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku. W związku z powyższym Bank rozpoznaje sekurytyzowane aktywa SPV5 na 31 grudnia 2023 r. w pozycji *Kredyty i pożyczki udzielone klientom* w wartości netto 1 037 431 tys. zł (968 596 tys. zł na dzień 31.12.2022). Oszacowana na dzień 31 grudnia 2023 r. wartość godziwa sekurytyzowanych aktywów netto wynosiła 1 077 639 tys. zł (933 220 tys. zł na dzień 31.12.2022).

Jednocześnie SCB rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji SPV5 w pozycji *Zobowiązania wobec klientów* w wysokości równej na 31.12.2023 r. 1 252 097 tys. zł (1 255 909 tys. zł na dzień 31.12.2022). Oszacowana na dzień 31 grudnia 2023 r. wartość godziwa zobowiązania z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji wynosiła 1 261 911 tys. zł (1 250 455 tys. zł na dzień 31.12.2022).

Na dzień 31.12.2023 r. SCB posiadał również należności z tytułu rozliczeń bieżących z SPV w wysokości 8 tys. zł (brak rozliczeń bieżących na dzień 31.12.2022), należności te są prezentowane w pozycji *Inne aktywa*.

Wynik finansowy osiągnięty przez wszystkie SPV wynosi 0, ponieważ SPV absorbują wszystkie osiągnięte koszty i przychody w modelu rozliczeń z SCB. W tym modelu SPV alokują wszystkie otrzymane płatności z SCB na określone typy płatności, w tym inne rozliczenia z SCB, wg określonego priorytetu, w kolejności ustalonej w umowie.

Transakcje z SPV zostały wykazane w nocie 47 *Transakcje z podmiotami powiązanymi*. W poniższych tabelach przedstawiono składniki pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej SPV5 dotyczące transakcji z Bankiem na dzień 31.12.2023 oraz 31.12.2022.

SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC (SPV5)	31.12.2023	31.12.2022
Aktywa		
Należności od banków	1 254 079	1 259 888
Razem aktywa	1 254 079	1 259 888
Zobowiązania		
Zobowiązania podporządkowane	250 575	251 274
Pozostałe zobowiązania	8	0
Razem zobowiązania	250 583	251 274

Opis transakcji został przedstawiony w punkcie 5.c. *Ryzyko niewypłacalności*.

25 Akcje i udziały w jednostkach zależnych

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zarząd Banku, a także na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz na dzień 31 grudnia 2022 r. Bank posiadał strukturę udziałów w jednostkach zależnych zaprezentowaną w poniższych tabelach. Bank sprawuje kontrolę nad poniższymi jednostkami i wobec tego traktuje je jako zależne.

	31.12.2023	31.12.2022
1. Nazwa jednostki	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.08.2007	16.08.2007
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	151 977	151 977
e) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
2. Nazwa jednostki	Stellantis Financial Services Polska Sp. z o.o.	PSA Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	71 100	58 850
e) % posiadanego kapitału zakładowego	50%	50%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	50%	50%
3. Nazwa jednostki	Stellantis Consumer Financial Services Polska Sp. z o.o.	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
4. Nazwa jednostki		Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji
a) siedziba		ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania		podmiot zależny
c) data objęcia kontroli		15.05.2013
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł		137 820
e) odpis z tytułu utraty wartości		-66 406
f) % posiadanego kapitału zakładowego		100%
g) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA		100%

5. Nazwa jednostki	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	16.07.2020
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
6. Nazwa jednostki	SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC	SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC
a) siedziba	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House
b) charakter powiązania	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	16.07.2020
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	0	0
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	0%
7. Nazwa jednostki	SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC	SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC
a) siedziba	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.12.2022	01.12.2022
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	0	0
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	0%
Razem wartość udziałów netto	223 077	282 241

Spółki zależne Banku nie podlegają konsolidacji przez Bank, zgodnie z zapisami MSSF 10.4, a ich konsolidacja odbywa się na poziomie podmiotu dominującego względem Banku. Szczegółowa informacja w notcie 1.

SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC oraz SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC to spółki celowe powołane do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w których udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane z Bankiem. Spółki są kontrolowane przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

Santander Consumer Bank posiada 50% udziałów w spółce Stellantis Financial Services Polska Sp. z o.o. (dawniej PSA Finance Polska Spółka z o.o.). W praktyce, Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę nad podmiotem zależnym Stellantis Financial Services Polska Sp. z o.o., ponieważ:

- ma możliwość kierowania działaniami w zakresie ryzyka i finansowania,
- ponosi większość ryzyk i korzyści, wynikających z efektów decyzji związanych z finansowaniem,
- drugi współwłaściciel zakłada, że Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę, poprzez podpisanie umowy ramowej.

W związku z powyższym, zgodnie z MSSF 10, spółka jest traktowana przez Bank jako spółka zależna.

W kwietniu 2023 roku spółka zależna PSA Finance Polska Sp. z o.o. zmieniła nazwę na Stellantis Financial Services Polska Sp. z o.o., a spółka zależna PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o. zmieniła nazwę na Stellantis Consumer Financial Services Polska Sp. z o.o.

W lipcu 2023 roku Bank objął nowe udziały w spółce Stellantis Financial Services Polska Sp. z o.o. w kwocie 12 250 tys. zł.

W związku ze wzrostem skali prowadzonej działalności operacyjnej spółki Santander Consumer Multirent sp. z o.o. w październiku 2022 roku Bank podjął decyzję o zwiększeniu kapitałów spółki w kwocie 124 998 tys. zł.

w tys. zł

W dniu 23.12.2020 uchwałą Zgromadzenia Wspólników została podjęta decyzja o rozwiązaniu spółki Santander Consumer Finance Sp. z o.o. oraz rozpoczęciu procesu likwidacyjnego. Proces likwidacyjny spółki zakończył się 22.11.2023 r. wykreśleniem spółki z Krajowego Rejestru Sądowego.

Test na utratę wartości jest oparty o metodę księgową, tzn. porównywana jest wartość inwestycji w jednostki zależne z wartością kapitałów własnych poszczególnych spółek. W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w jednostki zależne w roku 2023 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości. W 2022 roku Bank dokonał odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 1 309 tys. zł. W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w pozostałe jednostki zależne w roku 2022 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

26 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne - wartość netto	31.12.2023	31.12.2022
Oprogramowanie komputerowe i inne	49 458	43 247
Nakłady na wartości niematerialne	15 391	19 889
Razem	64 849	63 136

Na dzień 31 grudnia 2023 oraz 31 grudnia 2022 roku Bank nie posiadał wartości niematerialnych używanych na podstawie umów leasingu finansowego oraz nie posiadał wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Nakłady na wartości niematerialne obejmują przede wszystkim nakłady na opracowanie i wdrożenie nowych systemów informatycznych.

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2023	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
SYSTEM eCL - etap3	6 424	36
SYSTEM MUREX Etap 1	6 070	37
APLIKACJA MOBILNA etap 3	4 086	36
SYSTEM Data Lake RDA Etap 2	3 143	37
SYSTEM eSPL Etap 2	2 561	36
BANKOWOŚĆ INTERNETOWA Etap 5	2 542	36

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2022	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
QF Obsługa Klientów Indywidualnych	4 075	31
LICENCJA System eCL - etap 2	3 710	34
SYSTEM DATA LAKE RDA	3 535	34
Licencja Quickflow - OnBase	3 298	21
QF Obsługa Klientów Biznesowych	2 653	24
Licencja System eCL-etap 1	2 497	19

W 2023 Bank utworzył odpisy z tytułu utraty wartości dla wartości niematerialnych w kwocie 1 323 tys. zł. W 2022 roku Bank nie tworzył odpisów z tytułu utraty wartości dla wartości niematerialnych oraz nakładów na wartości niematerialne.

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2023	272 006	19 889	291 895
zwiększenia:	30 960	25 771	56 731
- zakup	1 734	25 763	27 497
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	29 226	0	29 226
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	0	0	0
- pozostałe zmiany	0	8	8
zmniejszenia:	9	30 269	30 278
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	29 226	29 226
- likwidacja	3	1 043	1 046
- pozostałe zmiany	6		6
Wartość brutto na 31.12.2023	302 957	15 391	318 348
Umorzenie na 01.01.2023	228 759	0	228 759
zwiększenia:	23 420	0	23 420
- odpisy amortyzacyjne	23 420	0	23 420
- pozostałe zmiany	0	0	0
zmniejszenia:	3	0	3
- likwidacja	3	0	3
- pozostałe zmiany	0	0	0
Umorzenie na 31.12.2023	252 176	0	252 176
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2023	0	0	0
zwiększenia:	1 323	0	1 323
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2023	1 323	0	1 323
Wartość netto na 01.01.2023	43 247	19 889	63 136
Wartość netto na 31.12.2023	49 458	15 391	64 849

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2022	246 922	21 894	268 816
zwiększenia:	28 656	25 954	54 610
- zakup	672	25 954	26 626
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	27 959	0	27 959
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	25	0	25
- pozostałe zmiany	0	0	0
zmniejszenia:	3 572	27 959	31 531
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	27 959	27 959
- likwidacja	3 572	0	3 572
Wartość brutto na 31.12.2022	272 006	19 889	291 895
Umorzenie na 01.01.2022	214 740	0	214 740
zwiększenia:	17 503	0	17 503
- odpisy amortyzacyjne	17 503	0	17 503
- pozostałe zmiany	0	0	0
zmniejszenia:	3 484	0	3 484
- likwidacja	3 484	0	3 484
- pozostałe zmiany	0	0	0
Umorzenie na 31.12.2022	228 759	0	228 759
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2022	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2022	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2022	32 182	21 894	54 076
Wartość netto na 31.12.2022	43 247	19 889	63 136

27 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe - wartość netto	31.12.2023	31.12.2022
Inwestycje w obcych środkach trwałych	4 370	6 313
Urządzenia techniczne	47 359	24 319
Środki transportu	1 980	397
Wypośażenie	4 444	5 817
Środki trwałe w budowie	596	12 977
Razem	58 749	49 823

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wypozaże- nie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2023	25 468	107 263	1 875	16 539	12 977	164 122
zwiększenia:	463	33 666	1 995	28	6 017	42 169
- zakup	463	15 289	1 995	28	6 017	23 792
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	0	18 377	0	0	0	18 377
- inne	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	699	6 770	800	544	18 398	27 211
- likwidacja	699	2 934	0	97	17	3 747
- sprzedaż	0	3 836	800	447	0	5 083
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	18 377	18 377
- pozostałe zmiany	0	0	0	0	4	4
Wartość brutto na 31.12.2023	25 232	134 159	3 070	16 023	596	179 080
Umorzenie na 01.01.2022	19 144	82 944	1 478	10 722	0	114 288
zwiększenia:	2 407	10 597	362	1 389	0	14 755
- odpisy amortyzacyjne	2 407	10 597	362	1 389	0	14 755
zmniejszenia:	689	6 741	750	532	0	8 712
- likwidacja	689	2 917	0	94	0	3 700
- sprzedaż	0	3 824	750	438	0	5 012
Umorzenie na 31.12.2023	20 862	86 800	1 090	11 579	0	120 331
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2023	11	0	0	0	0	11
zwiększenia:	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	11	0	0	0	0	11
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2023	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2023	6 313	24 319	397	5 817	12 977	49 823
Wartość netto na 31.12.2023	4 370	47 359	1 980	4 444	596	58 749

w tys. zł

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wypożyczenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2022	26 859	104 711	1 802	16 671	697	150 740
zwiększenia:	583	7 637	73	43	12 978	21 314
- zakup	30	7 541	73	19	12 978	20 641
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	553	96	0	24	0	673
- inne	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	1 974	5 085	0	175	698	7 932
- likwidacja	1 974	3 049	0	59	0	5 082
- sprzedaż	0	2 036	0	116	0	2 152
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	673	673
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	25	25
Wartość brutto na 31.12.2022	25 468	107 263	1 875	16 539	12 977	164 122
Umorzenie na 01.01.2022	18 181	78 248	1 195	9 490	0	107 114
zwiększenia:	2 888	9 744	283	1 407	0	14 322
- odpisy amortyzacyjne	2 888	9 744	283	1 407	0	14 322
zmniejszenia:	1 925	5 048	0	175	0	7 148
- likwidacja	1 925	3 025	0	59	0	5 009
- sprzedaż	0	2 023	0	116	0	2 139
Umorzenie na 31.12.2022	19 144	82 944	1 478	10 722	0	114 288
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2022	0	0	0	0	0	0
zwiększenia:	60	0	0	0	0	60
zmniejszenia:	49	0	0	0	0	49
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2022	11	0	0	0	0	11
Wartość netto na 01.01.2022	8 678	26 463	607	7 181	697	43 626
Wartość netto na 31.12.2022	6 313	24 319	397	5 817	12 977	49 823

28 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	31.12.2023	31.12.2022
Najem powierzchni	43 881	46 159
Środki transportu	955	1 385
Sprzęt IT	0	248
Razem	44 836	47 792

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2023	92 568	2 945	2 613	98 126
zwiększenia:	12 882	717	0	13 599
- nowe umowy	459	717	0	1 176
- modyfikacje	12 423	0	0	12 423
zmniejszenia:	4 738	1 456	2 613	8 807
- likwidacje	3 702	1 423	2 613	7 738
- modyfikacje	931	33	0	964
- inne	105	0	0	105
Wartość brutto na 31.12.2023	100 712	2 206	0	102 918
Umorzenie na 01.01.2023	46 279	1 560	2 365	50 204
zwiększenia:	14 114	1 114	250	15 478
- odpisy amortyzacyjne	14 114	1 114	250	15 478
- inne	0	0	0	0
zmniejszenia:	3 562	1 423	2 615	7 600
- likwidacja	3 562	1 423	2 615	7 600
Umorzenie na 31.12.2023	56 831	1 251	0	58 082
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2023	130	0	0	130
zwiększenia:	10	0	0	10
zmniejszenia:	140	0	0	140
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2023	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2023	46 159	1 385	248	47 792
Wartość netto na 31.12.2023	43 881	955	0	44 836

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2022	92 511	3 360	2 883	98 754
zwiększenia:	17 886	1 564	354	19 804
- nowe umowy	4 242	1 323	0	5 565
- modyfikacje	13 644	241	354	14 239
zmniejszenia:	17 829	1 979	624	20 432
- likwidacje	13 136	1 320	260	14 716
- modyfikacje	4 595	422	364	5 381
- inne	98	237	0	335
Wartość brutto na 31.12.2022	92 568	2 945	2 613	98 126
Umorzenie na 01.01.2022	42 797	1 883	1 977	46 657
zwiększenia:	13 790	997	648	15 435
- odpisy amortyzacyjne	13 790	997	648	15 435
- inne	0	0	0	0
zmniejszenia:	10 308	1 320	260	11 888
- likwidacja	10 308	1 320	260	11 888
Umorzenie na 31.12.2022	46 279	1 560	2 365	50 204
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2022	2 704	0	0	2 704
zwiększenia:	1 208	0	0	1 208
zmniejszenia:	3 782	0	0	3 782
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2022	130	0	0	130
Wartość netto na 01.01.2022	47 010	1 477	906	49 393
Wartość netto na 31.12.2022	46 159	1 385	248	47 792

29 Inne aktywa

Wartość bilansowa innych aktywów na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Inne aktywa	31.12.2023	31.12.2022
Dłużnicy różni	7 217	4 875
Rozrachunki z partnerami	46 545	52 249
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	46	68
Należności z tytułu działalności windykacyjnej	72 213	59 040
Należności z tytułu kaucji i wadium	136	141
Rozliczenia ze spółkami sekurytyzacyjnymi	8	0
Pozostałe aktywa	1 350	4 449
Razem brutto	127 515	120 822
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych aktywów	-74 771	-64 154
Razem netto	52 744	56 668

	31.12.2023	31.12.2022
Inne aktywa finansowe razem	127 515	120 822
Koszyk 1	44 041	51 112
Koszyk 2	748	5 709
Koszyk 3	82 726	64 001
Odpisy z tytułu utraty wartości	-74 771	-64 154
Koszyk 1	-1 691	-1 276
Koszyk 2	-114	-1 076
Koszyk 3	-72 966	-61 802

Inne aktywa Banku nie posiadają ratingu zewnętrznego.

30 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

	31.12.2023	31.12.2022
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- prowizje do rozliczenia	200 383	231 647
- odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	128 209	137 376
- korekta z tytułu wyceny kredytów i pożyczek wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	6 434	8 150
- aktywa z tytułu leasingu	9 812	11 267
- naliczone odsetki od zobowiązań	35 405	26 131
- rezerwy na sprawy sporne i ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	26 674	15 281
- rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	14 297	14 920
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	9 386	4 525
- różnice przejściowe ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, w tym:	8 098	34 464
- z tytułu sprzedaży i zmiany wyceny instrumentów dłużnych	8 842	31 780
- z tytułu zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających	-237	3 221
- z tytułu zysków/strat aktuarialnych	-507	-537
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	438 698	483 761
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- naliczone odsetki od kredytów i pożyczek oraz inne przychody do otrzymania	-83 212	-68 475
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	-8 428	-13 250
- zobowiązania z tytułu leasingu	-8 638	-9 322
- pozostałe	-718	-1 371
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-100 996	-92 418

Nie wystąpiły nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto według terminów zapadalności	31.12.2023	31.12.2022
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto, w tym:	337 702	391 343
- do 1 roku	244 613	298 614
- powyżej 1 roku	93 089	92 729
Razem	337 702	391 343

31 Rozliczenia międzyokresowe czynne

Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów ustalone są w wysokości kosztów przypadających na następne okresy sprawozdawcze. Odpisy tych kosztów następują stosownie do upływu czasu, a sposób ich rozliczenia uzasadniony jest charakterem kosztów. Rozliczenia międzyokresowe ujmowane są według ich wartości nominalnej.

Rozliczenia międzyokresowe czynne	31.12.2023	31.12.2022
Koszty zapłacone z góry	14 427	8 928
Rozliczenia z tytułu naliczonych prowizji ubezpieczeniowych	9 162	7 704
Pozostałe przychody do otrzymania	20 822	10 331
Razem	44 411	26 963

W pozycji *Pozostałe przychody do otrzymania* Bank prezentuje przede wszystkim naliczone przychody z tytułu opłat klientów, które rozliczane są w momencie wpłaty.

32 Zobowiązania wobec banków

Struktura zobowiązań wobec banków	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania terminowe, w tym:	33 347	168 637
- kredyty	0	0
- depozyty	7 699	167 276
- depozyty zabezpieczające	24 973	0
- pozostałe zobowiązania	675	1 361
Razem	33 347	168 637

33 Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu

Struktura zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	0	166 406
Razem	0	166 406

34 Zobowiązania wobec klientów

Struktura zobowiązań wobec klientów	31.12.2023	31.12.2022
Depozyty	13 122 822	9 857 536
- detaliczne	8 099 588	5 648 730
- korporacyjne	4 679 646	3 724 884
- sektora budżetowego	343 588	483 922
- depozyty zabezpieczające	0	0
Kredyty otrzymane	361 128	404 370
Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek	195 107	166 606
Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji	1 261 911	1 250 455
Razem	14 940 968	11 678 967

w tys. zł

Dla części zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji o wartościach na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku odpowiednio 250 575 tys. zł oraz 251 274 tys. zł, które odpowiadają wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, Bank skorzystał z opcji wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy.

35 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Struktura zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2023	31.12.2022
Obligacje	301 279	403 278
Razem	301 279	403 278

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2023						
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400025	PLN	300 000	25/10/2022	06/12/2024	nienotowane
Razem			300 000			

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2022						
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400025	PLN	300 000	25/10/2022	06/12/2024	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400017	PLN	100 000	29/03/2021	03/04/2023	nienotowane
Razem			400 000			

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2023	Rok 2022
Stan na początek okresu	403 278	482 552
Zwiększenia (emisja)	0	300 000
Zmniejszenia (wykup)	-100 000	-381 400
Odsetki naliczone	25 786	20 296
Spłata odsetek	-28 015	-17 876
Inne zmiany	230	-294
Stan na koniec okresu	301 279	403 278

36 Zobowiązania z tytułu leasingu

Zmiana stanu zobowiązań z tyt. leasingu	Rok 2023	Rok 2022
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 01.01	59 183	58 155
nowe umowy	1 174	5 555
naliczenia odsetek	2 633	1 438
modyfikacje	11 542	10 271
splaty kapitału	-17 843	-15 786
splaty odsetek	-2 300	-1 232
różnice kursowe	-2 768	782
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 31.12	51 621	59 183

	Rok 2023	Rok 2022
Przychody z tyt. subleasingu praw do użytkowania	313	1 613
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym	39	0

37 Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2023	31.12.2022
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	9 378	8 642
Wierzyciele różni	43 376	18 728
Rozrachunki publiczno-prawne	17 335	13 568
Zobowiązania z tytułu nieprzepracowanych zwrotów składek ubezpieczeniowych	1 062	0
Zobowiązanie z tytułu podatku od instytucji finansowych	2 842	2 413
Zobowiązanie zablokowane z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego	21 191	21 191
Rozliczenia z pracownikami	27 884	31 373
Rozliczenia z tytułu opłat i prowizji	54 393	39 102
Rozliczenia związane z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych	23 252	29 147
Odsetki pobrane z góry	22 682	17 574
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	35 482	44 795
Razem	258 877	226 533

38 Rezerwy

Rezerwy	31.12.2023	31.12.2022
Rezerwy wynikające z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	179 031	102 269
Rezerwa na sprawy sporne	6 506	6 664
Rezerwy na zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich	10 685	20 556
Rezerwy na restrukturyzację	2 799	6 326
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	3 545	3 933
Pozostałe rezerwy:	23 487	22 725
Rezerwa na odpisy emerytalne	5 787	5 025
Rezerwy inne	17 700	17 700
Razem	226 053	162 473

Rezerwy wynikające z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych obejmują rezerwy na sprawy w toku dotyczące kredytów hipotecznych w walutach obcych, które na dzień 31.12.2023 r. wyniosły 164 283 tys. zł oraz na dzień 31.12.2022 r. 84 485 tys. zł oraz rezerwy na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF, które na dzień 31.12.2023 r. wyniosły 14 748 tys. zł oraz na dzień 31.12.2022 r. 17 784 tys. zł. Rezerwy wynikające z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych dotyczą kredytów nieaktywnych i takich gdzie wartość potencjalnej korekty wartości bilansowej brutto przekracza saldo kredytu.

Rezerwy na zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich zostały szczegółowo opisane w nocie 4 e).
Dokonywanie szacunków.

W 2023 r. została utworzona rezerwa restrukturyzacyjna na pokrycie kosztów zmiany struktury organizacyjnej w sieci sprzedaży – na dzień 31.12.2023 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 2 799 tys. zł. Rezerwa restrukturyzacyjna na dzień 31.12.2022 r. została utworzona na pokrycie kosztów obejmujących koszty osobowe związane z optymalizacją zatrudnienia w oddziałach i centrali Banku m.in. wynikające ze zmian struktury organizacyjnej w wyniku transformacji do zwinnych metodyk pracy w Banku: odpisy ustawowe i dodatkowe zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku i zawartymi porozumieniami z organizacjami związkowymi – na dzień 31.12.2022 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 1 380 tys. zł. Druga składowa rezerwy obejmowała koszty związane z migracją/przeniesieniem serwerowni z siedziby we Wrocławiu do nowej lokalizacji w Warszawie – na dzień 31.12.2022 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 4 946 tys. zł.

Rezerwy inne związane są z ryzykiem uznania niektórych klauzul występujących we wzorach części umów kredytowych oraz niektórych praktyk za naruszające interesy konsumentów.

Zmiana stanu rezerw	31.12.2023	31.12.2022
Zmiana stanu rezerw wynikających z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych		
Stan na początek okresu	102 269	68 532
Zwiększenia (utworzenia)	142 155	83 295
Zmniejszenia (rozwiązanie)	43 168	32 877
Zmniejszenia (wykorzystanie)	21 186	20 510
Różnice kursowe	-1 039	3 829
Stan na koniec okresu	179 031	102 269
Zmiana stanu rezerw na sprawy sporne		
Stan na początek okresu	6 664	5 970
Zwiększenia (utworzenia)	127	795
Zmniejszenia (rozwiązanie)	285	101
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Różnice kursowe	0	0
Stan na koniec okresu	6 506	6 664
Zmiana stanu rezerwy na zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich i hipotecznych		
Stan na początek okresu	20 556	42 197
Zwiększenia (utworzenia)	4 100	0
Zmniejszenia (rozwiązanie)	8 461	10 810
Zmniejszenia (wykorzystanie)	5 510	10 831
Różnice kursowe	0	0
Stan na koniec okresu	10 685	20 556
Zmiana stanu rezerwy restrukturyzacyjnej		
Stan na początek okresu	6 326	21 282
Zwiększenia (utworzenia)	1 500	0
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	5 027	14 956
Stan na koniec okresu	2 799	6 326
Zmiana stanu rezerwy na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	3 933	4 703
Zwiększenia (utworzenia)	573	2 136
Zmniejszenia (rozwiązanie)	961	2 906
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Stan na koniec okresu	3 545	3 933
Zmiana stanu pozostałych rezerw		
Stan na początek okresu	22 725	17 719
Zwiększenia (utworzenia)	608	8 358
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	2 804
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Zyski/straty aktuarialne	154	-548
Stan na koniec okresu	23 487	22 725

39 Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank posiadał dwie pożyczki podporządkowane w wysokości 100 000 tys. zł każda. Umowa pierwszej pożyczki w wysokości 100 000 tys. zł została zawarta 23 maja 2018 z Santander Consumer Finance S.A., natomiast

w tys. zł

druga również w wysokości 100 000 tys. zł w dniu 28 czerwca 2018 z Santander Bank Polska S.A. (wówczas Bank Zachodni WBK S.A.).

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Consumer Finance S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 18 maja 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku wynosiła odpowiednio 100 867 tys. zł i 101 128 tys. zł.

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Bank Polska S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 29 czerwca 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku wynosiła odpowiednio 99 860 tys. zł i 99 825 tys. zł.

40 Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji

	31.12.2023	31.12.2022
Akcje wyemitowane na dzień 1 stycznia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Akcje wyemitowane na dzień 31 grudnia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Kapitał podstawowy	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych i zarejestrowanych akcji. Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku kapitał akcyjny w kwocie 520 000 tys. zł tworzyło 5 200 000 akcji o równej wartości nominalnej 100,00 zł każda. Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 60% akcji w kapitale podstawowym Banku, Santander Consumer Finance S.A. z siedzibą w Madrycie posiada 40% akcji w kapitale podstawowym Banku.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku akcje Banku są akcjami imiennymi nieuprzywilejowanymi i wszystkie zostały opłacone.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank nie był posiadaczem akcji własnych.

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
seria A	akcje nieuprzywilejowane	322 000	32 200	gotówka	2001-09-07
seria B	akcje nieuprzywilejowane	178 000	17 800	gotówka	2003-01-31
seria C1	akcje nieuprzywilejowane	540 001	54 000	gotówka	2005-07-28
seria C2	akcje nieuprzywilejowane	59 999	6 000	gotówka	2005-07-28
seria D	akcje nieuprzywilejowane	600 000	60 000	gotówka	2006-01-02
seria E	akcje nieuprzywilejowane	500 000	50 000	gotówka	2006-08-11
seria F	akcje nieuprzywilejowane	775 000	77 500	gotówka	2006-10-26
seria G	akcje nieuprzywilejowane	225 000	22 500	gotówka	2008-05-28
seria H	akcje nieuprzywilejowane	200 000	20 000	gotówka	2008-10-14
seria I	akcje nieuprzywilejowane	112 000	11 200	gotówka	2009-06-22
seria J	akcje nieuprzywilejowane	128 000	12 800	gotówka	2009-09-09
seria K	akcje nieuprzywilejowane	1 560 000	156 000	aport	2010-07-07
Razem liczba akcji		5 200 000			
Kapitał akcyjny razem			520 000		
Wartość nominalna 1 akcji: 100,00 zł					

41 Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2023	31.12.2022
Pozostałe kapitały zapasowe	1 223 078	1 223 078
Kapitał z aktualizacji wyceny	-34 521	-146 925
Razem	1 188 557	1 076 153

Pozostałe kapitały zapasowe zawierają tę część statutowego kapitału zapasowego Banku, która powstała w inny sposób niż z nadwyżki z emisji akcji.

Pozycja ta w całości składa się z zysków wypracowanych w poprzednich okresach, które zostały zaliczone na kapitał zapasowy uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

Pozostałe kapitały zapasowe	Rok 2023	Rok 2022
Stan na początek roku obrotowego	1 223 078	1 251 508
Zwiększenia z tytułu przeniesienia z zysku netto okresu poprzedniego	0	0
Zmniejszenia z tytułu wypłaty dywidendy	0	-28 430
Stan na koniec roku obrotowego	1 223 078	1 223 078

Kapitał z aktualizacji wyceny	Rok 2023	Rok 2022
Stan na początek roku obrotowego	-146 925	-101 774
Zmiany z tytułu:		
- wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	124 139	-63 836
- ujęcia efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	18 380	3 612
-zysków/strat aktuarialnych	-153	548
- przeniesienia z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-3 414	3 934
- przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	-181	0
- ujęcia podatku odroczonego	-26 367	10 591
Stan na koniec roku obrotowego	-34 521	-146 925

Kapitał z aktualizacji wyceny dotyczy wyceny instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz wyceny instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zmiany wartości kapitału z aktualizacji wyceny w roku 2023 i 2022 wynikały ze zmian wycen tych instrumentów, a także zawierania nowych transakcji, zamykania transakcji otwartych oraz sprzedaży.

Na dzień 31.12.2023 w saldzie kapitału z aktualizacji wyceny znajduje się wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości -37 695 tys. zł (-131 431 tys. zł na dzień 31.12.2022), wycena instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych w wysokości 1 010 tys. zł (-17 782 tys. zł na dzień 31.12.2022) oraz skumulowane zyski aktuarialne w wysokości 2 164 tys. zł (2 288 tys. zł na dzień 31.12.2022).

42 Zyski zatrzymane i dywidendy

	31.12.2023	31.12.2022
Zyski zatrzymane, w tym:	1 547 659	1 481 053
- zysk okresu bieżącego	66 606	359 284
- zyski poprzednich okresów	1 481 053	1 121 769

	Rok 2023	Rok 2022
Stan na początek roku obrotowego	1 481 053	1 137 777
Zysk netto przypadający akcjonariuszom	66 606	359 284
Wyplata dywidendy	0	-16 008
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy	0	0
Stan na koniec roku obrotowego	1 547 659	1 481 053

W dniu 19.04.2023 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 5% zysku za rok 2022 w kwocie 17 964 tys. zł, postanowiono przeznaczyć na wypłatę dywidendy pod warunkiem uzyskania akceptacji Komisją Nadzoru Finansowego, a 95% zysku za rok 2022 w kwocie 341 545 tys. zł postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony. W związku z brakiem akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego na wypłatę dywidendy, 100% zysku za rok 2022 w kwocie 359 284 tys. zł postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony.

w tys. zł

W dniu 23.05.2022 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 10% zysku za rok 2021 w kwocie 16 008 tys. zł, postanowiono przeznaczyć na wypłatę dywidendy, a 90% zysku za rok 2021 w kwocie 144 072 tys. zł postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony.

W tym samym dniu Zwyczajne Walne Zgromadzenie pod warunkiem przeprowadzenia konsultacji z Komisją Nadzoru Finansowego postanowiło wypłacić w postaci dywidendy 10% zysku netto osiągniętego za rok 2020 w wysokości 28 430 tys. zł, który na podstawie uchwały z dnia 18.03.2021 przeznaczony został na kapitał rezerwowy. W dniu 3 czerwca 2022 Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała propozycję wypłaty dywidendy w wysokości 10%.

Dywidendy za 2020 i 2021 rok, opisane wyżej, zostały wypłacone w dniu 23.08.2022 w łącznej kwocie 44 438 tys. zł.

43 Zobowiązania warunkowe udzielone

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów w postaci niewykorzystanych limitów z tytułu umów kart kredytowych. Bank udzielił również gwarancji kredytobiorcom korzystającym z kredytów gospodarczych. Wartości gwarancji w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

31.12.2023

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Limity na kartach kredytowych	361 279	11 355	1 102
Udzielone gwarancje i poręczenia	2 035 000	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-2 431	-231	-883
Razem	2 393 848	11 124	219

31.12.2022

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Limity na kartach kredytowych	380 262	8 059	1 399
Udzielone gwarancje i poręczenia	2 166 567	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-2 692	-170	-1 071
Razem	2 544 137	7 889	328

W pozycji *Udzielone gwarancje i poręczenia* Bank zaprezentował gwarancje oraz poręczenia spłaty należności kredytowych spółce Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., wartość gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2023 r. i 31.12.2022 r. wyniosła odpowiednio 2 035 000 tys. zł oraz 2 165 000 tys. zł.

w tys. zł

W poniższych tabelach przedstawiono analizę jakości zobowiązań Banku do udzielenia kredytów w postaci niewykorzystanych limitów z tytułu umów kart kredytowych.

31.12.2023

Struktura zobowiązań pozabilansowych po koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów	Wartość zobowiązań pozabilansowych			Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	
	w Koszyku 1 i w Koszyku 2			Koszyk 1	Koszyk 2
	Nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni		
RAZEM	2 407 529	95	10	-2 436	-226
Limity na kartach kredytowych PD	372 529	95	10	-908	-226
1.b. dobry [0%-2%]	243 738	12	0	-255	0
2.dobry (2%-5%)	110 868	8	0	-588	0
3.przeciętny (5%-10%)	3 595	21	0	0	-124
4.akceptowalny (10%-20%)	12 375	26	0	-65	0
5.słaby (20%-100%)	1 953	28	10	0	-102
Udzielone gwarancje i poręczenia	2 035 000	0	0	-1 528	0

31.12.2022

Struktura zobowiązań pozabilansowych po koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów	Wartość zobowiązań pozabilansowych			Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	
	w Koszyku 1 i w Koszyku 2			Koszyk 1	Koszyk 2
	Nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni		
RAZEM	2 554 825	57	6	-2 692	-170
Limity na kartach kredytowych PD	388 258	57	6	-1 175	-170
1.b. dobry [0%-2%]	236 746	18	0	-293	0
2.dobry (2%-5%)	113 249	11	0	-593	0
3.przeciętny (5%-10%)	1 339	4	0	0	-48
4.akceptowalny (10%-20%)	35 045	13	0	-289	-1
5.słaby (20%-100%)	1 879	11	6	0	-121
Udzielone gwarancje i poręczenia	2 166 567	0	0	-1 517	0

Informacje odnośnie otrzymanych zobowiązań z tytułu linii kredytowych zostały przedstawione poniżej.

Wykorzystanie linii kredytowych otrzymanych

	31.12.2023		31.12.2022	
	Linia dostępna w tys. zł	Wykorzystanie w tys. zł	Linia dostępna w tys. zł	Wykorzystanie w tys. zł
Santander Bank Polska S.A.	600 000	0	600 000	0
Razem	600 000	0	600 000	0

Bank otrzymał w 2019 roku z Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego gwarancję dotyczącą sekurytyzacji syntetycznej (opisanej szerzej w nocie 5 c)) w kwocie 1 713 295 tys. zł.

44 Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Bank nie posiada aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych za wyjątkiem obligacji skarbowych stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, obligacji skarbowych zablokowanych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego, obligacji skarbowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu (nota 20 *Inwestycyjne aktywa finansowe* oraz nota 21 *Aktywa zastawione*) oraz depozytów zabezpieczających transakcje instrumentami pochodnymi i transakcje z przyrzeczeniem odkupu (nota 19 *Rachunki i lokaty w innych bankach*).

45 Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa i Rady Nadzorczej

	Rok 2023	Rok 2022
Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa		
Świadczenia krótkoterminowe	20 789	20 079
- wynagrodzenia ¹	17 950	16 716
- inne ²	2 839	3 363
Pozostałe świadczenia długoterminowe		
- zmienne wynagrodzenie w formie gotówkowej ³	204	514
Płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych ⁴	429	1 291
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	70	0
Razem	21 492	21 884
Wynagrodzenia Rady Nadzorczej	814	768

¹ Stanowi wynagrodzenie zasadnicze oraz świadczenia dodatkowe (przede wszystkim z tytułu ubezpieczenia i opieki medycznej).

² Obejmuje nieodroczone składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

³ Obejmuje odroczone składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

⁴ Zawiera koszty dotyczące tak zwanych akcji fantomowych, czyli instrumentów finansowych, których wartość ustalana jest w oparciu o zbiór wskaźników. W formie akcji fantomowych wypłacana jest połowa wartości przyznanej premii rocznej. Dotyczy to również części premii rocznej, które są odraczane na 3 kolejne lata. Akcje fantomowe są wyceniane raz w roku w dniu 1 marca.

Kluczowe kierownictwo rozumiane jest wg definicji Osób zidentyfikowanych określonej w „Polityce Wynagradzania w Santander Consumer Bank S.A. i w Podmiotach zależnych” (poza Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej) tj. osoby wymienione w art. 9ca ust. 1a Prawa bankowego, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Identyfikacja odbywa się w oparciu o zapisy „Polityki identyfikacji osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Santander Consumer Bank S.A.”.

Świadczenia, które zostaną wypłacone w terminie dłuższym niż rok od dnia, na który sporządza się sprawozdanie finansowe, na dzień 31.12.2023 r. oraz 31.12.2022 r. wynosiły odpowiednio 1 822 tys. zł oraz 2 441 tys. zł.

	31.12.2023	31.12.2022
Wartość należności z tytułu kredytów udzielonych Członkom Zarządu oraz kluczowemu kierownictwu	453	444

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej obejmują jedynie wynagrodzenie zasadnicze wypłacone w trakcie roku.

46 Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe z terminem zapadalności do trzech miesięcy:

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. W przepływach z działalności operacyjnej w pozycji pozostałe korekty ujęto m.in. zmianę stanu odpisu aktualizującego wartość udziałów i modyfikacje wartości prawa do użytkowania,
- działalność inwestycyjna - obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych,
- działalność finansowa - obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Poniżej przedstawiono dodatkowe objaśnienia do pozycji sprawozdania z przepływów środków pieniężnych:

	31.12.2023	31.12.2022
Kasa i środki w Banku Centralnym	142 409	34 924
Rachunki bieżące	12 914	71 041
Lokaty terminowe i depozyty zabezpieczające	80 100	110 629
Razem	235 423	216 594

(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	Rok 2023	Rok 2022
Wartość sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych i wartości niematerialnych	1 161	174
Przychody ze zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych	-647	-159
Wartość zlikwidowanych praw do użytkowania	138	2 828
Odpis aktualizujący prawa do użytkowania	-130	-2 574
Zysk na sprzedaży obligacji	-6 708	-3 499
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-6 186	-3 230

Podatek zapłacony	Rok 2023	Rok 2022
Zaliczki z tyt. podatku dochodowego za rok bieżący	-69 305	-70 648
Rozliczenie podatku dochodowego za rok ubiegły	-8 043	-23
Podatek zapłacony	-77 348	-70 671

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-1 141 368	42 476
Zakup instrumentów dłużnych	2 629 000	840 000
Wpływy z wykupu instrumentów dłużnych	-150 000	360 000
Wpływy ze sprzedaży instrumentów dłużnych	-1 575 000	-1 196 000
Wycena dłużnych papierów wartościowych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	120 725	-59 902
Odsetki otrzymane	-286 332	-146 472
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-402 975	-159 898

Zmiana stanu należności od banków	Rok 2023	Rok 2022
Odsetki otrzymane	-339	-149
Inne	0	3
Zmiana stanu należności od banków	-339	-146

Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	-1 979 118	555 087
Odsetki otrzymane	-1 391 467	-1 027 320
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	-3 370 585	-472 233

Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-135 290	-336 263
Odsetki zapłacone	39 347	39 636
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-95 943	-296 627

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-166 406	-322 423
Odsetki zapłacone	-503	4 031
Odsetki otrzymane	0	-239
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-166 909	-318 631

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 262 001	-218 647
Odsetki zapłacone	757 352	394 110
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	4 019 353	175 463

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-101 999	-79 274
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	-300 000
Wykup dłużnych papierów wartościowych	100 000	381 400
Odsetki zapłacone	96 598	28 344
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	94 599	30 470

Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań, z wyłączeniem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	32 344	-458
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań z tytułu zapłaty podatku dochodowego	77 348	70 670
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	109 692	70 212

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	-226	759
Odsetki zapłacone	13 499	12 853
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	13 273	13 612

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	53 641	54 662
Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny dotycząca odroczonego podatku dochodowego netto	-26 366	10 590
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych	-17 448	-4 776
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	9 827	60 476

Zmiana stanu rezerw	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu rezerw	63 580	2 070
Zyski/straty aktuarialne	-153	548
Pozostałe	-1	0
Zmiana stanu rezerw	63 426	2 618

Zmiana stanu innych aktywów	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów, z wyłączeniem należności z tytułu podatku dochodowego	3 924	-7 601
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	-9 432	12 948
Dywidendy oraz inne wpłaty otrzymane od jednostek zależnych	0	0
Korekta wynikająca z przyjęcia środków trwałych z magazynu	0	0
Zmiana stanu innych aktywów	-5 508	5 347

Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających	-60 506	-24 714
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	18 199	3 612
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	-6 965	-3 604
Odsetki otrzymane	-9 007	-17 135
Odsetki zapłacone	11 339	23
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	-46 940	-41 818

Pozostałe korekty	Rok 2023	Rok 2022
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość środków trwałych	1 312	11
Wynik z tytułu likwidacji i umorzenia akcji i udziałów w jednostkach zależnych	-3 316	0
Pozostałe	1 984	1 526
Pozostałe korekty	-20	1 537

47 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Santander Consumer Bank S.A. jest jednostką dominującą dla Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o., Stellantis Financial Services Polska Sp. z o.o. (dawniej PSA Finance Polska Sp. z o.o.), Stellantis Consumer Financial Services Polska Sp. z o.o. (dawniej PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.). W ramach transakcji sekurytyzacyjnych Bank sprawuje pośrednią kontrolę na SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC oraz SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC. Posiadając 60% akcji Banku, Santander Bank Polska S.A. jest bezpośrednią jednostką dominującą. Pozostałe 40% akcji jest w posiadaniu Santander Consumer Finance S.A., która jest jednostką mającą znaczący wpływ. Natomiast Banco Santander S.A. jest jednostką dominującą najwyższego szczebla.

W związku z wykreśleniem z Krajowego Rejestru Sądowego spółki Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji, nie była ona kontrolowana przez Bank na 31.12.2023 r. Bank był jednostką dominującą dla Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji do dnia 22.11.2023 r.

W związku z zakończeniem w roku 2022 transakcji sekurytyzacji, do której przeprowadzenia spółka SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. została powołana, nie była ona kontrolowana przez Bank na 31.12.2022 r. Bank był jednostką dominującą dla SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. do dnia 1.12.2022 r.

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawieranymi w ramach zwykłej działalności operacyjnej oraz zawierane były na typowych warunkach rynkowych.

	Transakcje z podmiotami powiązanymi	Warunki transakcji
1	Usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego	Wynagrodzeniem Banku z tytułu usługi pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń w imieniu i na rzecz ubezpieczyciela jest prowizja otrzymywana od ubezpieczyciela. Prowizja pobierana jest od wartości składek ubezpieczeniowych zapłaconych przez klientów Banku i przekazanych do Ubezpieczyciela. Stawki prowizji zależą od rodzaju sprzedanego ubezpieczenia. Bank świadczy usługi pośrednictwa również podmiotom niepowiązanym. Poziom prowizji kształtował się w przedziale od 30% do 50 % dla produktów w aktualnej ofercie Banku.
2	Zakup usług obcych od podmiotów powiązanych (usługi doradcze i usługi IT)	Wynagrodzenie z tytułu zakupu świadczonych usług odzwierciedla pełnione funkcje, podejmowane ryzyko oraz aktywa angażowane w daną transakcję. Wynagrodzenie ustalane jest w oparciu o bazę poniesionych kosztów i powiększone o narzut zysku. Narzut zysku czyli tzw. marża kształtowała się w przedziale od 5% do 15%.
3	Transakcje Leasingu	Wysokość opłat leasingowych jest uzależniona m.in. od wartości Przedmiotu Leasingu, czasu trwania Leasingu Operacyjnego, a także prowizji dystrybutora Przedmiotu Leasingu. Opłaty leasingowe kalkulowane są w oparciu o wskaźnik WIBOR 1M powiększany o marżę uwzględniającą koszt pozyskania pieniądza, estymowane ryzyko oraz zaplanowany zysk na transakcji.
4	Transakcje finansowe:	
	kredyty	Kredyty krótkoterminowe (o terminie spłaty do 1 roku) oprocentowane są w głównej mierze wg. stopy stałej wyznaczonej na bazie bieżących stóp rynkowych Kredyty długoterminowe (powyżej 1 roku) są oprocentowane przeważnie wg. stopy zmiennej WIBOR powiększonej o marżę kredytową z przedziału 120-150 pkt. bazowych.
	depozyty	Depozyty terminowe (do 1 miesiąca) o rynkowej stopie stałej.
	gwarancje i poręczenia	Bank udzielał gwarancji finansowych na rzecz podmiotów powiązanych na okres do 2 lat a wielkość pobieranej prowizji była uzależniona od okresu gwarantowania oraz warunków rynkowych. Cena oferowanych gwarancji kształtowała się na poziomie 10-20 pkt. bazowych.

*) Zobowiązanie podporządkowane udzielona na rzecz SPV są przedstawione w opisie transakcji sekurytyzacyjnej w notcie 24.

Wartości transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy zostały przedstawione w poniższych tabelach. Bank nie dokonywał odpisów na należności od podmiotów powiązanych poza odpisem na należności z tytułu udzielonych niezabezpieczonych kredytów bez stwierdzonej utraty wartości.

W przypadku transakcji wewnątrzgrupowych sporządzana jest dokumentacja zgodna z wymogami przepisów podatkowych dla dokumentacji cen transferowych.

Rok 2023

Przychody i koszty	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody z tytułu odsetek	32 021	164	15 000	187 262	0
Koszty z tytułu odsetek	11 015	8 816	88 479	3 676	0
Wynik z tytułu odsetek	21 006	-8 652	-73 479	183 586	0
Przychody z tytułu prowizji	7	0	0	2 468	0
Koszty z tytułu prowizji	4 105	0	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-4 098	0	0	2 468	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	1 402	0	0	3 317	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. akcji i udziałów w jednostkach zależnych	0	0	0	3 317	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	0	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	1 402	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	7	1 039	0	2 265	4 091
Koszty działania banku	5 325	0	0	2 042	22 880
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	153	0

w tys. zł

31.12.2023

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	12 167	43 494	0	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10 996	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	699	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	250 575	3 514 589	0
Inne aktywa	0	102	8	107	3 522
AKTYWA RAZEM	23 862	43 596	250 583	3 514 696	3 522

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	18 421	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	1 825	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	1 254 079	0	0
Pozostałe zobowiązania	443	0	0	918	11 722
Zobowiązania podporządkowane	100 062	100 867	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	120 751	100 867	1 254 079	918	11 722

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	0	0	2 035 000	0
gwarancje i poręczenia	0	0	0	2 035 000	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	612 862	301 483	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	12 862	301 483	0	0	0
Transakcje terminowe	1 884 461	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	760 000	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	760 000	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	182 629	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	181 832	0	0	0	0

w tys. zł

Rok 2022

Przychody i koszty	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody z tytułu odsetek	197	0	25 185	69 747	0
Koszty z tytułu odsetek	9 051	24 234	105 652	4 096	0
Wynik z tytułu odsetek	-8 854	-24 234	-80 467	65 651	0
Przychody z tytułu prowizji	3	0	0	2 026	0
Koszty z tytułu prowizji	4 130	390	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-4 127	-390	0	2 026	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	0	0	0	79	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	0	0	0	79	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	4	0	0	2 169	499
Koszty działania banku	3 372	0	0	2 543	24 196
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	117	0

31.12.2022

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	70 198	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	251 274	1 054 264	0
Inne aktywa	0	0	0	59	239
AKTYWA RAZEM	70 198	0	251 274	1 054 323	239

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	168 637	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	1 259 888	71 137	0
Pozostałe zobowiązania	254	0	0	213	8 195
Zobowiązania podporządkowane	100 073	101 128	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	268 964	101 128	1 259 888	71 350	8 195

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	1 567	0	0	2 165 000	0
gwarancje i poręczenia	1 567	0	0	2 165 000	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	664 308	403 713	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	64 308	403 713	0	0	0
Transakcje terminowe	23 808	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	0	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	0	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	11 920	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	11 888	0	0	0	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi zostały opisane w nocie 43 *Zobowiązania warunkowe*.

Transakcje z Zarządem, kluczowym kierownictwem i Radą Nadzorczą zostały zaprezentowane w nocie nr 45 *Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej*.

48 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Bank stosuje trzypoziomą hierarchię wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej, o następujących poziomach wyceny:

- poziom 1 – gdzie wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- poziom 3 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku.

a) instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2023

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	4 538 246	0	7 845
Aktywa zastawione	0	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	10 996	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	15 683	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	334 372

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	50 973	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	260 389

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2022

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	3 236 031	0	7 013
Aktywa zastawione	160 847	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	4 031	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	11 253	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	333 383

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	107 049	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	245 820

Na dzień 31 grudnia 2023 oraz na 31 grudnia 2022 Bank w portfelu instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej posiadał instrumenty znajdujące się na poziomie 1 (aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody – obligacje skarbowe), na poziomie 2 (instrumenty pochodne) oraz na poziomie 3 (kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec klientów, kapitałowe papiery wartościowe). Analizę wrażliwości portfela kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przedstawiono w nocie 4 g).

Instrumenty finansowe wyceniane są poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych oraz zmienności kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Wyceny obligacji skarbowych dokonywane są na podstawie notowań fixingu BondSpot S.A. Instrumenty pochodne, kredyty i pożyczki udzielone klientom są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych.

Sposób wyceny do wartości godziwej portfela kart kredytowych, dla którego formuła oprocentowania jest oparta na mnożniku większym niż jeden został opisany w nocie 4 e). *Dokonywanie szacunków* niniejszego sprawozdania finansowego.

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczek podporządkowanych i odpowiadającego im zobowiązania sekurytyzacyjnego odbywa się poprzez zdyskontowanie wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Wyznaczenie czynników dyskontowych odbywa się na podstawie krzywych dyskontowych, które zbudowane są w oparciu o krzywą wolną od ryzyka i stałą marżę. Krzywa wolna od ryzyka zbudowana jest ze stawek spot dla WIBOR, FRA i OIS, natomiast marża jest wyznaczana na podstawie analizy zmian ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe Bank wycenia na podstawie ceny zamknięcia akcji serii kwotowanych na aktywnym rynku według kwotowań z platformy Bloomberg. Wartość godziwa niekwotowanych akcji jest wyznaczana poprzez nałożenie haircut (korekty) w wysokości 10% na wartość rynkową akcji kwotowanych oraz przemnożenie jej przez aktualny współczynnik konwersji na akcje zwykłe.

W prezentowanych okresach nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomami 1, 2 i 3.

Rok 2023

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	340 396	7 013	245 820	87 563
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	48 902	832	30 268	17 802
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-10 354	0	0	-10 354
Spłaty/zapadalność/spisania	-36 727	0	-15 699	-21 028
Stan na koniec okresu	342 217	7 845	260 389	73 983

Rok 2022

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	538 159	6 671	428 676	102 812
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	47 748	342	30 412	16 994
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-203 837	0	-193 281	-10 556
Spłaty/zapadalność/spisania	-41 674	0	-19 987	-21 687
Stan na koniec okresu	340 396	7 013	245 820	87 563

b) instrumenty finansowe niewyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Dane według stanu na dzień 31.12.2023

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Kasa, środki w Banku Centralnym	142 409	6 148	136 261	0	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	93 014	0	93 014	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14 103 362	0	0	14 061 270	-42 092
<i>Kredyty gospodarcze</i>	0	0	0	0	0
<i>Kredyty samochodowe</i>	469 718	0	0	467 880	-1 838
<i>Kredyty hipoteczne</i>	1 264 056	0	0	1 224 583	-39 473
<i>Kredyty na zakup towarów i usług</i>	3 118 314	0	0	3 087 831	-30 483
<i>Kredyty gotówkowe</i>	5 211 887	0	0	5 241 589	29 702
<i>Karty kredytowe</i>	527 163	0	0	527 163	0
<i>Pozostałe</i>	3 512 224	0	0	3 512 224	0
Inne aktywa	52 744	0	0	52 744	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Zobowiązania wobec banków	33 347	0	33 348	0	1
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	14 680 578	0	0	14 663 245	-17 333
<i>Depozyty detaliczne</i>	8 099 588	0	0	8 087 955	-11 633
<i>Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego</i>	5 023 234	0	0	5 018 525	-4 709
<i>Kredyty otrzymane</i>	361 128	0	0	361 128	0
<i>Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek</i>	195 107	0	0	195 107	0
<i>Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji</i>	1 001 521	0	0	1 000 530	-991
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	301 279	0	0	304 250	2 971
Zobowiązania z tytułu leasingu	51 621	0	0	51 621	0
Pozostałe zobowiązania	258 877	0	0	258 877	0
Zobowiązania podporządkowane	200 727	0	215 458	0	14 731

Dane według stanu na dzień 31.12.2022

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Kasa, środki w Banku Centralnym	34 924	7 623	27 301	0	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	181 670	0	181 670	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 125 233	0	0	11 769 629	-355 604
Kredyty gospodarcze	27	0	0	27	0
Kredyty samochodowe	473 425	0	0	485 021	11 596
Kredyty hipoteczne	1 844 330	0	0	1 795 392	-48 938
Kredyty na zakup towarów i usług	3 361 320	0	0	3 295 452	-65 868
Kredyty gotówkowe	4 850 251	0	0	4 597 857	-252 394
Karty kredytowe	542 354	0	0	542 354	0
Pozostałe	1 053 526	0	0	1 053 526	0
Inne aktywa	56 668	0	0	56 668	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Zobowiązania wobec banków	168 637	0	168 646	0	9
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	166 406	0	166 387	0	-19
Zobowiązania wobec klientów	11 433 147	0	0	11 368 862	-64 285
Depozyty detaliczne	5 648 730	0	0	5 594 775	-53 955
Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego	4 208 806	0	0	4 205 920	-2 886
Kredyty otrzymane	404 370	0	0	404 370	0
Splaty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek	166 606	0	0	166 606	0
Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji	1 004 635	0	0	997 191	-7 444
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	403 278	0	0	409 998	6 720
Zobowiązania z tytułu leasingu	59 183	0	0	59 183	0
Pozostałe zobowiązania	226 533	0	0	226 533	0
Zobowiązania podporządkowane	200 953	0	221 640	0	20 687

Bank posiada instrumenty finansowe, które zgodnie z przyjętymi standardami MSSF nie są wyceniane do wartości godziwej. Do instrumentów tych należą: należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec banków i klientów oraz zobowiązania podporządkowane. Zgodnie z MSSF 13 Bank powinien ujawnić oszacowaną wartość godziwą tych instrumentów. Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa. W przypadku tych produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych. Przepływy finansowe dla wycenianych instrumentów są wyznaczane zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Bank dokonuje wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do wartości godziwej zgodnie z notą 4 e) *Dokonywanie szacunków*.

W prezentowanych okresach Bank nie dokonywał przesunięć pomiędzy poziomami.

Wartości na koniec 2023 i 2022 roku ustalono przy zastosowaniu takiego samego modelu.

Należności od banków

Bank posiada jedynie środki na rachunkach bieżących oraz lokaty o krótkich terminach, w związku z czym wartość godziwa tych należności nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowej, z uwagi na naturę rachunków bieżących.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wykazywane są w wartości netto po uwzględnieniu korekty wartości bilansowej brutto (w szczególności z tytułu ryzyka prawnego kredytów walutowych), częściowych spisań odsetek karnych oraz odpisów z tytułu utraty wartości (rezerw). Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych. Przepływy pieniężne zostały określone w oparciu o przepływy umowne. Stopy dyskontowe zostały ustalone w oparciu o aktualne rynkowe oprocentowanie odpowiednich produktów kredytowych.

Zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania podporządkowane i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu odpowiednich stóp rynkowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

49 Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty ujętych kwot i zamierza się rozliczyć w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie.

W szczególności Bank zawiera porozumienia dotyczące kompensowania, czyli umowy ISDA (*International Swaps and Derivatives Association Master Agreements*) oraz GMRA (*Global Master Repurchase Agreement*), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych w przypadku zaistnienia przypadku naruszenia postanowień umowy w stosunku do którejś ze stron. Z MSR 32 wynika jednak, że aby kompensata była możliwa, tytuł prawny nie może być uwarunkowany wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości.

31.12.2023	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	26 679	-11 630	-15 049	0
Razem	26 679	-11 630	-15 049	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przysiężeniem odkupu	0	0	0	0
Instrumenty pochodne	50 973	-11 630	-36 605	2 738
Razem	50 973	-11 630	-36 605	2 738

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

31.12.2022	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	15 284	-15 284	0	0
Razem	15 284	-15 284	0	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przysiężeniem odkupu	166 406	0	-160 847	5 559
Instrumenty pochodne	107 049	-15 284	-91 765	0
Razem	273 455	-15 284	-252 612	5 559

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

50 Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Poniżej zaprezentowano wynagrodzenie należne PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oraz innym spółkom sieci PwC za usługi dotyczące 2023 i 2022 roku.

Wynagrodzenie biegłego rewidenta za rok obrotowy w wartości brutto	Rok 2023	Rok 2022
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1 664	1 419
Razem	1 664	1 419

Na zlecenie audytów Santander Consumer Finance S.A. i Santander Bank Polska S.A., PwC wykonywało też weryfikację pakietów konsolidacyjnych sporządzanych na potrzeby tych jednostek. W roku 2023 wykonano cztery takie weryfikacje.

51 Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Po dniu 31 grudnia 2023 do daty sporządzenia sprawozdania nie wystąpiły żadne zdarzenia, które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Przemysław Kończal
Prezes Zarządu

Piotr Żabski
Wiceprezes Zarządu

Piotr Dolata
Członek Zarządu

Mariusz Klepacz
Członek Zarządu

Marek Golusik
Członek Zarządu

Paweł Muciek
Członek Zarządu

Piotr Sinkiewicz
Członek Zarządu

Tomasz Partyka
Członek Zarządu

Joanna Szczepielniak
Członkini Zarządu

Kamil Rzeczkowski
Dyrektor Departamentu Rachunkowości